

SEMA SANDALCI

Eski Yunanca Dilbilgisi ve Cümle Yapısı

II. Kitap

Sema Sandalcı
Eski Yunanca Dilbilgisi ve Cümle Yapısı
2. Kitap

Yrd. Doç. Dr. Sema Sandalcı İstanbul'da dünyaya geldi. İlk eğitimini, Halit Armay İlkokulu'nda; orta ve lise eğitimini, Küçükyalı 50. Yıl Lisesi'nde tamamladı. 1986-90 yılları arasında, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü, Klasik Filoloji Latin Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda yüksek öğrenim gördü. Aynı kürsüde Yüksek Lisans ve Doktora çalışmalarını tamamladı. 1993 yılından itibaren, Trakya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalışmalarını sürdürmekte, *Eski Yunanca, Latince ve Eskiçağ Edebiyatı* derslerini vermektedir.

Makali çalışmalarının yanı sıra, Eski ve yeni Yunanca'dan yayımlanmış çeviri kitapları da bulunmaktadır. Sırasıyla: *Ezop'un Öyküsü* (1997), *Temel Garip-Todoron* (1998), *Geleneksel Pontus Halk Tiyatrosu* (1999), *Grachus Kardeşler* (2001), *Troyalı Kadınlar* (2002), *İzmir Masalları* (2003), *Attika Retoriğine Giriş* (2004), *Boğaz Gezgini* (2004) ve *Elektra* (2004) Özgün kitap çalışması olarak, *Roma Edebiyatında Satura Türü* (2001) adlı yayını, ayrıca *Tanrıların Anadolu Toplantısı* (2003) adlı bir de mitolojik öykü kitabı bulunmaktadır.

Bu kitabın Yayın hakları
Pencere Yayınlarına aittir
Birinci Baskı: Ekim 2007
Kapak: Hüseyin Yoldaş
Kapak ve İç Baskı: Kilim Matbaacılık Maltepe Mah. Litros yolu
Fatih San. Sitesi No: 12/204 Zeytinburnu - İstanbul
Tel: 0212 612 95 59

Yayın Yönetmeni: Muzaffer Erdoğan

ISBN 978-975-8460-18-2

PENCERE YAYINLARI: 224
pencereyayinlari@hotmail.com

Ösmanağa Mah. Pavlonya Sok. No. 10/6 Nuhoğlu İşhanı
Kadıköy / İSTANBUL TEL: (0216) 414 64 41

Sema Sandalcı

**Eski Yunanca Dilbilgisi ve
Cümle Yapısı**

2. Kitap

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	7
KONU: I.....	8
<i>İkinci Zamanlar</i>	
KONU: II.....	14
A. Ortaç Kipi	
B. İkinci Zamanlarda Ortaç	
C. Bağımsız İyelik	
METİN I.....	30
<i>Dans Eden Maymunlar (Aisopos'dan bir öykü)</i>	
KONU: III.....	34
<i>Zamirler I</i>	
<i>İlgi Zamiri</i>	
METİN II.....	39
<i>Mitolojik Bir Öykü</i>	
KONU: IV.....	42
<i>Zamirler II</i>	
<i>Birinci ve İkinci Şahıslarla İlgili Zamirler</i>	
METİN III.....	49
<i>"Kurt" Bağrışı (Aisopos'dan bir öykü)</i>	
KONU: V.....	52
<i>Zamirler III</i>	
<i>Üçüncü Şahıslarla İlgili Zamirler ve İşaret Sıfatları</i>	
METİN IV.....	68
<i>Bir Aslan ve Bir Yunus (Aisopos'dan bir öykü)</i>	
KONU: VI.....	71
<i>Yan Cümle Kipi</i>	
METİN V.....	75
<i>Ksenophon: Hellenika: 2, 2, 3-4</i>	
KONU: VII.....	78
<i>İstek-Dilek Kipi</i>	
METİN VI.....	83
<i>Ksenophon: Hellenika: 6, 1, 14-15</i>	
KONU: VIII.....	86
<i>Emir Kipi</i>	
METİN VII.....	89
<i>Ksenophon: Hellenika: 7, 1, 34</i>	
KONU: IX.....	91
<i>"čv" Kelimesi</i>	

<i>METİN VIII</i>	97
<i>Thukydides: 2, 12,2</i>	
KONU: X.....	100
<i>Kaynaşmalar I</i>	
<i>Gövdesi Sesli Harfle Biten Fiillerde Kaynaşmalar</i>	
KONU: XI.....	110
<i>Kaynaşmalar II</i>	
<i>Gövdeleri Akıcı ve Burun Harfiyle Biten Fiillerde Kaynaşmalar</i>	
KONU: XII.....	113
<i>Karışık Çekimli Bazı Fiiller</i>	
KONU: XIII.....	158
<i>Eski Yunanca Sayılar Tablosu</i>	
SÖZLÜKÇE.....	163

ÖNSÖZ

Bu kitap, daha önce hazırladığımız **Eski Yunanca Dilbilgisi ve Cümle Yapısı** adlı kitabın ikinci bölümü olup, Eski Yunan diliyle ilgili ileri dilbilgisini içermektedir. Burada, cümleler daha kapsamlı olduğu için, öğrencinin, ilk kitaptaki bilgileri unutmadan, cümle öğelerini tanımaya ve anlamaya önem vermesini dileriz.

Ağustos 2007
Trakya Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü

KONU: I İKİNCİ ZAMANLAR

İkinci Zamanlar, Eski Yunanca'da Etken, Orta ve Edilgen Çatı'da gövdesi *sessiz harfle biten fiillerin* ikinci bir gövdesi daha vardır.

Örneğin ἐκπλήσσω (şaşırtıyorum) fiilinin gövdesi iki -σσ ile bitmektedir; eğer normal zaman takısıyla bu fiili aoristum yaparsak, “ἐκ-ε-πλήσσω-σα” olur; bu durumda üç -σσσ yan yana gelmektedir. İşte ikinci bir gövde ile bu durum ortadan kalkmaktadır.

Buna bağlı olarak, Etken Çatı'da Aoristum, (Gelecek Zaman), Geçmiş Zaman ve Geçmiş Hikaye Zaman'da; Orta Çatı'da Aoristum (Gelecek Zaman) ve Edilgen Çatı'da Aoristum ve Gelecek Zaman'da şahıs çekimleri ikinci bir gövde üzerinden yapılır.

İkincil zamanlarla ilgili şu kurallar bilinmelidir:

- Kurlsız olanlar dışında, gövdesi sesli harfle biten fiillerin ikinci bir gövdesi yoktur.
- İkincil zamanlarda şahıs ve mastar takıları sesli bir harfle başlar.
- Fiilin ikinci gövdesi, tüm zamanlar için değil, takıları sessiz harfle başlayan zamanlar içindir; dolayısıyla Şimdiki Zaman ile Şimdiki Hikaye Zaman takıları bir değişikliğe uğramaz.
- Bazı fiillerin ise hem birinci hem de ikinci bir gövde üzerinden yapılışı vardır.
- İkinci bir gövde üzerinden yapılan eylemler, anlam olarak kendi zamanını korur.

A. Etken Çatı'da İkinci Zamanlar

Aoristum, (Gelecek Zaman), Geçmiş ve Geçmiş Hikaye Zaman'da şahıs çekimleri ikinci bir gövde üzerinden yapılır; çünkü normalde, bu zamanların şahıs takıları sessiz bir harfle başlamaktadır. Örnek: φεύγω (φεύγ-): kaçmak, uzaklaşmak (φεύγ-: birinci gövdeyi; φεύγ-: ikinci gövdeyi oluşturmaktadır)

1. İkinci Aoristum'un Yapılışı: Fiilin ikinci gövdesi + Etken Çatı ŞHZ takıları ile yapılır.

Şimdiki Hikaye Zaman

ἔφευγον: kaçıyordum

ἔφευγες: kaçıyordun

ἔφευγε: kaçıyordu

ἔφεύγομεν: kaçıyorduk

ἔφεύγετε: kaçıyordunuz

ἔφευγον: kaçıyordular

Aoristum Zaman¹

ἔφυγον: kaçtım

ἔφυγες: kaçtın

ἔφυγε(v): kaçtı

ἔφύγομεν: kaçtık

ἔφύγετε: kaçtınız

ἔφυγον: kaçtılar

2. İkinci Geçmiş Zaman ve Geçmiş Hikaye Zaman'ın Yapılışı: Fiilin birinci gövdesi + takıların κ'sız haliyle yapılır.

İkinci Geçmiş Z.

(kurallı takısı: -κα)

kaçmış bulunuyorum

πέφευγα

πέφευγας

πέφευγε

πεφεύγαμεν

πεφεύγατε

πέφευγαν

İkinci Geçmiş Hikaye Z.

(kurallı takısı: -κειν)

kaçmıştım

ἐπέφευγειν

ἐπέφευγεις

ἐπέφευγει

ἐπεφεύγεμεν

ἐπεφεύγετε

ἐπεφεύγεσαν

Etken Çatı İkinci Zamanlarda Mastarlar

İkinci Aoristum Mastarı: Fiilin ikinci gövdesi + -ειν takısı (φύγειν: kaçmak)

İkinci Geçmiş Zaman Mastarı: katlama + fiil birinci gövdesi + -(κ)sız εναι takısı (πεφεύγεναι: kaçmış olmak)

Örnek:

1. ἐν τῇ μάχῃ οἱ μὲν ἀπέθανον, οἱ δὲ ἔφυγον

II. aor.III.çğ. II. aor.III.çğ.

= *savaşta bazıları öldü, bazıları da kaçtı.*

¹ Etken Çat, İkinci Aoristum zaman takıları, ŞHZ takılarıyla aynıdır; Fakat, birinci gövde üzerinden yapılan, ŞHZ anlamında; ikinci gövde üzerinden yapılan ise Aoristum anlamdadır (İkinci zamanlarda da şahıs ve mastar takılarının sesli bir harfle başladığı unutulmamalıdır).

ἀπ-έ-θαν-ον = ἀποθνήσκω (ἀποθαν-)
ἔ-φυγ-ον = φεύγω (φυγ-)

2. εὖ γὰρ ἐπάθομεν = iyi muamele gördük.

II. aor.I.çğ.

ἐ-πάθ-ομεν = πάσχω (παθ-)

B. Orta Çatı'da İkinci Zaman

Aoristum Zaman'da (ve Gelecek Zaman'da) yapılır.

Örnek fiil: γίγνομαι (γεν-) oluyorum, meydana geliyorum, doğuyorum,

1. İkinci Aoristum'un Yapılışı: Fiilin ikinci gövdesi + Orta Çatı ŞHZ takıları ile yapılır.

Şimdiki Hikaye Zaman

İkinci Aoristum Z.

(kurallı takısı: -σα...vs.)

ἐγίγνομην: oluyordum

ἐγένομην: oldum

ἐγίγνου: oluyordun

ἐγένου: oldun

ἐγίγνετο: oluyordu

ἐγένετο: oldu

ἐγίγνόμεθα: oluyorduk

ἐγενόμεθα: olduk

ἐγίγεσθε: oluyordunuz

ἐγένεσθε: oldunuz

ἐγίγνοντο: oluyorlardı

ἐγένοντο: oldular

Orta Çatı İkinci Zamanda Mastar

İkinci Aoristum Mastarı: Fiilin ikinci gövdesi + -εσθαι takısı (γένεσθαι: olmak)

1. ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ ἡ μάχη ἐγένετο = o gün savaş oldu.

II. aor.III.ık.

ἐ-γέν-ετο = γίγνομαι (γεν-)

2. ταῦτα ᾗσθοντο = bu şeyleri fark ettiler.

II. aor.III.çğ.

ᾗσθ-οντο = αἰσθάνομαι (αἰσθ-)²

² Sesli harfle başlayan fiillerin geçmiş zamanlarda artma yerine uzamaya tabi olduklarını hatırlayalım.

3. εἰς τὴν κώμην ἀφίκοντο = köye geldiler.

II. aor.III.çğ.

ἀφίκ-οντο = ἀφικνέομαι (ἀφικ-)

C. Edilgen Çatı'da İkinci Zamanlar

Aoristum ve Gelecek Zaman'da yapılır.

Örnek fiil: ἐκ-πλήσω (ἐκ-πлаг-); (Etk.) hayrete düşürüyorum, şaşırtıyorum;

ἐκ- πλήσομαι (ἐκ-πлаг-), (Edg.) hayrete düşüyorum, şaşırtıyorum.

1. İkinci Aoristum ve Gelecek Zaman'ın Yapılışı: Fiilin ikinci gövdesi + takıların θ'sız halinden oluşur.

İkinci Aoristum Z.³

(kurallı takısı: -θην)

şaşırdım

ἐξεπλάγην

ἐξεπλάγης

ἐξεπλάγη

ἐξεπλάγημεν

ἐξεπλάγητε

ἐξεπλάγησαν

İkinci Gelecek Z.

(kurallı takısı: -θήσομαι)

şaşıracam

ἐκπλαγήσομαι

ἐκπλήγησει

ἐκπλαγήσεται

ἐκπλαγήσόμεθα

ἐκπλαγήσεσθε

ἐκπλαγήσονται

Edilgen Çatı İkinci Zamanlarda Masterlar

İkinci Aoristum Masterı: Fiilin ikinci gövdesi + (θ)sız ηναι takısı (ἐκ-πλάγηναι: şaşırmak); **İkinci Gelecek Zaman Masterı:** Fiilin ikinci gövdesi +(θ)sız ήσεσθαι takısı (ἐκ-πλαγήσεσθαι: şaşıracak olmak)

Örnekler:

1. ἐξεπλάγησαν οἱ βάρβαροι

II. aor.III.çğ.

=barbarlar hayrete düştüler.

ἐξ-ε-πλάγ-ησαν = ἐκπλάσω (ἐκπλάγ-)⁴

³ 'Αποστέλλομαι (ἀποστελ-) gibi gövdesi (ε) ile biten fiillerin Edg. Çatı Aor. ve Gel. zamanda (ε) harfi, (α) olur.

⁴ Birkaç fiilin dışında, genel olarak Edilgen Çatı fiillerin, Etken Çatı üzerinden oluştuğu unutulmamalıdır.

2. ὁ δοῦλος ἀπεσταλήσεται = köle gönderilecek.

II. gel. III. tk.

ἀπ-ε-σταλ-ήσεται = ἀποστέλλω (ἀποστέλ-)

3. πολλαὶ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ κωμῶν διαφθάρησαν

II. aor. III. çğ.

= memleketteki birçok köy yok edildi.

δια-φθαρ-ήσαν = διαφθείρω (διαφθερ-)

Alıştırma I

A. Aşağıdaki cümleleri Türkçe'ye çeviriniz.

1. Ἔφευγες – ἔφυγες – ἦσθου – ἀφίκομην – ἐγένετο – ἐξεπλάγητε.
2. Γενέσθαι - εὐρεῖν – λαβῆναι – ἀποσταλησέσθαι.
3. Οἱ μὲν ἐν τῇ μάχῃ ἀπέθανον, οἱ δὲ ἔφυγον.
4. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο εἰς τὴν κώμην, ἡῦρον τὰς ἀμάξας.
5. Ἐκεῖνη μὲν τῇ ἡμέρᾳ ἡ μάχῃ ἐγένετο, τῇ δὲ ὑστεραία ὁ δοῦλος ἀπεστάλη.
6. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἦσθοντο, ἐξεπλάγησαν οἱ μεθ' ἡμῶν βάρβαροι.

B. Aşağıdaki cümleleri küçük harflere çevirip, kelimelere ayırıp, anlamını Türkçe'ye çeviriniz.

1. ΚΑΙΦΙΛΟΙΚΑΙΣΥΜΜΑΧΟΙ
2. ΕΚΕΙΝΗΤΗΗΜΕΡΑΗΜΑΧΗΕΓΕΝΕΤΟ

C. Aşağıdaki cümleleri Eski Yunanca'ya çeviriniz.

1. Bu şeyleri işitince kaçtık.
2. Ertesi günü gemiler gönderildi.
3. Bu adamın meclise gönderilmemesi gerekir, çünkü onun bize sadık olduğunu sanmıyoruz.
4. Köydekilerin çoğu savaşta öldü.
5. Düşmanlar kaleye hücum ettiler.

Kelimeler

ἀδελφός, ὁ: (erkek) kardeş

ἄμαξα, ἡ: araba

αἰσθάνομαι (αἰσθ-): farketmek, anlamak, hissetmek

ἀποθνήσκω (ἀποθαν-): ölmek,

ἀποστέλλω (ἀποστελ-): göndermek
ἀφικνέ-ομαι⁵ (ἀφίκ-): varmak, gelmek
βάρβαρος, ὄ: yabancı, barbar
γίγνομαι (γεν-): olmak, meydana gelmek, doğmak, dünyaya gelmek
γράφω: yazmak
διαφθείρω (διαφθερ-): yıkmak, yok etmek, tahrip etmek
ἐκεῖνος,-η,-ο: şu, o
ἐκπλήσσω (ἐκπλάγ-): hayrete düşürmek, şaşırtmak
εὕρισκω (εὕρ-): bulmak
ἡμέρα, ἡ: gün
κατα-λείπω (καταλίπ-): bırakmak, terk etmek
κώμη, ἡ: köy
λαμβάνω (λαβ-): almak
μάχη, ἡ: savaş
μετά + gen: ile beraber, birlikte (nefeslenmiş hali μεθ’)
οὗτος, αὕτη, τοῦτο: bu
πάσχω (παθ-): muamele görmek, ıstırap çekmek
προσβάλλω (προσβάλ-): hücum etmek (προς + dat)
ὑστεραίος,-α,-ον: ertesi
φεύγω (φυγ-): kaçmak, uzaklaşmak
χώρα, ἡ: memleket

⁵ ἀφικνέ-ομαι = ἀφικνουῖμαι.

KONU: II

ORTAÇ KİPİ, İKİNCİ ZAMANLARDA ORTAÇ ve BAĞIMSIZ İYELİK

A. ORTAÇ KİPİ

Ortaç, bir *fiilin* isim gibi çekilmesidir; dolayısıyla bir fiil gibi çatısı ile zamanları, bir isim gibi de cinsi, halleri, sayısı bulunmaktadır.⁶ *Ortaç*'ın cümlede temel üç görevi vardır:

1. Fiilimsi

Bir fiilin isim gibi çekilmesine karşın, eylemin cümlede *fiil görevini görmesine* denir. Fiilimsi olarak *ortaçın* işlevi biraz kapsamlıdır. Cümlede; a. Zaman, (-dığı zaman; -dığı sırada / örnek: *yaptığı zaman*; *yaptığı sırada*), b. Sebep (-dığı için / örnek: *yaptığı için*), amaç (-mek/-mak için; -mek/-mak amacıyla / örnek: *yapmak için*; *yapmak amacıyla*), c. Durum (örnek: *yaptığından*), e. Tarz (örnek: *yaparak*, *yapmakla*) ve d. Koşul (örnek: *yapmak koşuluyla*) bildirir. Bunlardan zaman cümlesini belirtmede *ortaç*'ın şu kuralı vardır: Şimdiki Zaman Ortaç'ı, eylemin cümledeki ana fiille eş zamanlı olduğunu (-dığı sırada; -dığı zaman; iken; esnasında); Aoristum Ortaç'ı, eylemin, cümledeki ana fiilden önce bittiğini gösterir (-den sonra; -ce, -ca; -dığı zaman). Örnekler:

-Πέρσαι τοὺς πολεμίους διώκοντες ἀφίκοντο.

er.çğ.nom.

fiilimsi, etk.şim.z.- er.çğ.nom.

(Persleri nitelendiriyor)⁷

= Persler düşmanları kovalayarak geldiler.

-Πέρσαι τοὺς πολεμίους διώξαντες ἀφίκοντο.

er.çğ.nom.

fiilimsi, etk.aor.- er.çğ.nom.

(Persleri nitelendiriyor)

= Persler düşmanları kovaladıktan sonra geldiler.

⁶ *Ortaç Kipi*'nde hikaye zamanlar bulunmamaktadır, dolayısıyla dört zamanın *ortaçı* vardır (Şimdiki Zaman, Gelecek Zaman, Aoristum ve Geçmiş Zaman).

⁷ *Nominativus* halindeki *ortaçın* kesinlikle cümledeki özneyi nitelendirdiği bilinmelidir.

2. Fiil-İsim

Ortaç'ın, cümlede *artikelle* beraber isim görevini görmesine denir. Kökü bir eyleme dayanan *fiil-isim*, bir ismin yerini tuttuğu için cümledeki haline göre çevrilmelidir. Örnekler:

- οἱ ἀφικόμενοι = *gelenler* (ort.aor. er.çğ.nom)
- τοῖς τοῦς νόμους συγγράψαι = *yasaları yazanlara* (etk.aor. er.çğ.dat)

3. Fiil-Sıfat

Ortaç'ın cümlede bir ismi nitelemesine denir. Bu durumda *fiil-sıfat*, bir sıfatın özelliklerini taşır, yani nitelediği ismin halini, cinsini ve sayısını alır. Örnekler:

- οἱ φεύγοντες δοῦλοι = *kaçan köleler* (er.çğ.nom)
- αἱ φεύγουσαι γυναῖκες = *kaçan kadınlar* (dş.çğ.nom)

ETKEN ÇATI ORTAÇ KİPİ

Şimdiki Zaman gövde: λυ-			
Haller	Eril	Dişil	Cinssiz
tk.nom.	λύων	λύουσα	λύον
voc.	λύων	λύουσα	λύον
gen.	λύοντος	λυούσης	λύοντος
acc.	λύοντα	λύουσαν	λύον
dat.	λύοντι	λυούση	λύοντι
çğ.nom.	λύοντες	λυούσαι	λύοντα
voc.	λύοντες	λυούσαι	λύοντα
gen.	λυόντων	λυούσων	λυόντων
acc.	λύοντας	λύουσας	λύοντα
dat.	λύουσι(v)	λυούσαις	λύουσι(v)
Haller	Eril Takıları	Dişil Takıları	Cinssiz Takıları
tk.nom.	-ων	-ουσα	-ον
voc.	-ων	-ουσα	-ον
gen.	-οντος	-ούσης	-οντος
acc.	-οντα	-ουσαν	-ον
dat.	-οντι	-ούση	-οντι
çğ.nom.	-οντες	-ουσαι	-οντα
voc.	-οντες	-ουσαι	-οντα
gen.	-όντων	-ουσων	-όντων
acc.	-οντας	-ουσας	-οντα
dat.	-ουσι(v)	-ουσαις	-ουσι(v)

fiilimsi: çözmek sebebiyle, çözdüğü için, çözmek için, çözmekle, çözmek koşuluyla; (zaman bakımından) çözdüğü sırada, çözerken.⁸

fiil isim: ó λύων: çözen (kişi).

fiil sıfat: çözen ...

(Dikkat edilecek olursa, Şimdiki Zaman Ortaç takıları, eril ve cinssizde III. Çekim İsimleri gibi; dişilde ise I. Çekim İsimler'den *μοῦσα* gibi çekilmektedir.

⁸ Fiilimsi olduğu sürece, ismin hallerinin bir önemi yoktur.

Gelecek Zaman gövde: λυ-			
Haller	Eril	Dişil	Cinssiz
tk.nom.	λύσων	λύσουσα	λύσον
voc.	λύσων	λύσουσα	λύσον
gen.	λύσοντος	λυσοῦσης	λύσοντος
acc.	λύσοντα	λύσουσαν	λύσον
dat.	λύσοντι	λυσοῦση	λύσοντι
çğ.nom.	λύσοντες	λυσοῦσαι	λύσοντα
voc.	λύσοντες	λυσοῦσαι	λύσοντα
gen.	λυσόντων	λυσοῦσων	λυσόντων
acc.	λύσοντας	λύσουσας	λύσοντα
dat.	λύσουσι(v)	λυσοῦσαις	λύσουσι(v)
Haller	Eril Takıları	Dişil Takıları	Cinssiz Takıları
tk.nom.	-σων	-σουσα	-σον
voc.	-σων	-σουσα	-σον
gen.	-σοντος	-σοῦσης	-σοντος
acc.	-σοντα	-σουσαν	-σον
dat.	-σοντι	-σοῦση	-σοντι
	vs.	vs.	vs.

fiilimsi: çözmek üzere, çözeceği sırada, çözeceği için, çözmekle, çözecek olmak koşuluyla; (zaman bakımından) çözeceği sırada.

fiil isim: ὁ λύσων: çözecek (kişi).

fiil sıfat: çözecek ...

Aoristum Zaman gövde: λυ-			
Haller	Eril	Dişil	Cinssiz
tk.nom.	Λύσας	λύσασα	λύσαν
voc.	λύσας	λύσασα	λύσαν
gen.	λύσαντος	λυσάσης	λύσαντος
acc.	λύσαντα	λύσασαν	λύσαν
dat.	λύσαντι	λύσασῃ	λύσαντι
çğ.nom.	λύσαντες	λύσασαι	λύσαντα
voc.	λύσαντες	λύσασαι	λύσαντα
gen.	λυσάντων	λυσάσων	λυσάντων
acc.	λύσαντας	λύσασας	λύσαντα
dat.	λύσασι(v)	λυσάσαις	λύσασι(v)
Haller	Eril Takıları	Dişil Takıları	Cinssiz Takıları
tk.nom.	-σας	-σασα	-σαν
voc.	-σας	-σασα	-σαν
gen.	-σαντος	-σάσης	-σαντος
acc.	-σαντα	-σασαν	-σαν
dat.	-σαντι	-σαση	-σαντι
	vs.	vs.	vs.

fiilimsi: çözmek sebebiyle, çözdüğü için, çözmekle, çözmek koşuluyla;
(zaman bakımından) çözdükten sonra, çözdüğü zaman, çözünce.

fiil isim: ὁ λύσας: çözmüş/ çözen (kişi).

fiil sıfat: çözmüş / çözen ...

Geçmiş Zaman gövde: katlama + λυ-			
Haller	Eril	Dişil	Cinssiz
tk.nom.	λελυκώς	λελυκυία	λελυκός
voc.	λελυκώς	λελυκυία	λελυκός
gen.	λελυκότος	λελυκυίας	λελυκότος
acc.	λελυκότα	λελυκυίαν	λελυκός
dat.	λελυκότι	λελυκυία	λελυκότι
çğ.nom.	λελυκότες	λελυκυίαι	λελυκότα
voc.	λελυκότες	λελυκυίαι	λελυκότα
gen.	λελυκότων	λελυκυίων	λελυκότων
acc.	λελυκότας	λελυκυίας	λελυκότα
dat.	λελυκόσι	λελυκυίαις	λελυκόσι
Haller	Eril Takılar	Dişil Takılar	Cinssiz Takılar
tk.nom.	-κως	-κυια	-κός
voc.	-κως	-κυια	-κός
gen.	-κότος	-κυίας	-κότος
acc.	-κότα	-κυιαν	-κός
dat.	-κότι	-κυία	-κότι
	vs.	vs.	vs.

fiilimsi: çözmüş olmak sebebiyle, çözdüğü için, çözmüş olmakla, çözmüş olmak koşuluyla; (zaman bakımından) çözdükten sonra, çözünce, çözdüğü zaman.

fiil isim: ó λελυκώς; çözmüş (kişi).

fiil sıfat: çözmüş ...

(Dişi halleri (-ρα) ile biten dişil isimler gibi çekilmektedir.)

ORTA ÇATI ORTAÇ KİPİ

Şimdiki Zaman ⁹ gövde: πορευ-				
Haller		Eril Takılar	Dişil Takılar	Cinssiz Takılar
tk.nom.	πορευόμενος	-όμενος	-ομένη	-όμενον
voc.	πορευόμενος	-όμενος	-ομένη	-όμενον
gen.	πορευομένου	-ομένου	-ομένης	-ομένου
acc.	πορευόμενον	-όμενον	-ομένην	-όμενον
dat.	πορευόμενω	-όμενω	-ομένη	-όμενω
çğ.nom.	πορευόμενοι	-όμενοι	-ομέναι	-όμενα
voc.	πορευόμενοι	-όμενοι	-ομέναι	-όμενα
gen.	πορευομένων	-ομένων	-ομένων	-ομένων
acc.	πορευόμενους	-όμενους	-ομένας	-όμενα
dat.	πορευομένοις	-ομένοις	-ομέναις	-ομένοις

fiilimsi: yürümek sebebiyle, yürümek için, yürüdüğü için, yürüyerek, yürümekle, yürümek koşuluyla; (zaman bakımından) yürüdüğü sırada, yürürken.

fiil isim: ὁ πορευόμενος: yürüyen (kişi).

fiil sıfat: yürüyen ...

⁹ Orta Çatı Şimdiki Zaman Ortaç takılarının çekimleri, sonu -ος, -η, -ον'la biten isimler gibidir.

Gelecek Zaman ¹⁰				
gövde: πορευ-				
Haller		Eril Takılar	Dişil Takılar	Cinssiz Takılar
tk.nom.	πορευσόμενος	-σόμενος	-σομένη	-σόμενον
voc.	πορευσόμενος	-σόμενος	-σομένη	-σόμενον
gen.	πορευσομένου	-σομένου	-σομένης	-σομένου
acc.	πορευσόμενον	-σόμενον	-σομένην	-σόμενον
dat.	πορευσόμενω	-σόμενω	-σομένη	-σόμενω
çğ.nom.	πορευσόμενοι	-σόμενοι	-σομέναι	-σόμενα
voc.	πορευσόμενοι	-σόμενοι	-σομέναι	-σόμενα
gen.	πορευσομένων	-σομένων	-σομένων	-σομένων
acc.	πορευσόμενους	-σόμενους	-σομένας	-σόμενα
dat.	πορευσομένοις	-σομένοις	-σομέναις	-σόμενοις

filimsi: yürümek üzere, yürümek için, yürüyeceği için, yürüyecek olmakla, yürümek koşuluyla; (zaman bakımından) yürüyeceği sırada.

fiil isim: ó πορευσόμενος: yürüyecek (kişi).

fiil sıfat: yürüyecek ...

Aoristum Zaman ¹¹				
gövde: πορευ-				
Haller		Eril Takılar	Dişil Takılar	Cinssiz Takılar
tk.nom.	πορευσάμενος	-σάμενος	-σαμένη	-σάμενον
voc.	πορευσάμενος	-σάμενος	-σαμένη	-σάμενον
gen.	πορευσαμένου	-σαμένου	-σαμένης	-σαμένου
acc.	πορευσάμενον	-σάμενον	-σαμένην	-σάμενον
dat.	πορευσάμενω	-σάμενω	-σαμένη	-σαμενω
çğ.nom.	πορευσάμενοι	-σάμενοι	-σαμέναι	-σάμενα
voc.	πορευσάμενοι	-σάμενοι	-σαμέναι	-σάμενα
gen.	πορευσαμένων	-σαμένων	-σαμένων	-σαμένων
acc.	πορευσάμενους	-σάμενους	-σαμένας	-σάμενα
dat.	πορευσαμένοις	-σαμένοις	-σαμέναις	-σάμενοις

¹⁰ Orta Çatı Gelecek Zaman Ortaç takıları, Şimdiki Zaman Ortaç takılarının başına bir “σ” harfi getirilerek yapılmaktadır.

¹¹ Orta Çatı Aoristum Zaman Ortaç takıları, Şimdiki Zaman Ortaç takılarının başına “σα” harfi getirilerek yapılmaktadır.

fiilimsi: yürümek sebebiyle, yürüdüğü için, yürümek koşuluyla; (zaman bakımından) yürüdükten sonra, yürüdüğü zaman, yürüyünce.

fiil isim: ὁ πορευσάμενος: yürüyen / yürümüş olan (kişi).

fiil sıfat: yürüyen / yürümüş olan ...

Geçmiş Zaman ¹² gövde: πορευ-				
Haller		Eril Takılar	Dişil Takılar	Cinssiz Takılar
tk.nom.	πορευμένος	-μένος	-μένη	-μένον
voc.	πορευμένος	-μένος	-μένη	-μένον
gen.	πορευμένου	-μένου	-μένης	-μένου
acc.	πορευμένον	-μένον	-μένην	-μένον
dat.	πορευμένῳ	-μένῳ	-μένη	-μένῳ
çğ.nom.	πορευμένοι	-μένοι	-μέναι	-μένα
voc.	πορευμένοι	-μένοι	-μέναι	-μένα
gen.	πορευμένων	-μένων	-μένων	-μένων
acc.	πορευμένους	-μένους	-μένας	-μένα
dat.	πορευμένοις	-μένοις	-μέναις	-μένοις

fiilimsi: yürümüş olmak sebebiyle, yürümüş olduğu için, yürümüş olmak koşuluyla; (zaman bakımından) yürüdükten sonra, yürüyünce, yürüdüğü zaman.

fiil isim: ὁ πορευμένος: yürümüş olan (kişi).

fiil sıfat: yürümüş olan ...

¹² Orta Çağ Geçmiş Zaman Ortaç takıları, Şimdiki Zaman Ortaç takısı olan -όμενος'un (o)'suz hallerinden oluşmaktadır.

EDİLGEN ÇATI ORTAÇ KİPİ

Şimdiki Zaman ¹³				
gövde: λυ-				
Haller		Eril Takılar	Dişil Takılar	Cinssiz Takılar
tk.nom.	λυόμενος	-όμενος	-ομένη	-όμενον
voc.	λυόμενος	-όμενος	-ομένη	-όμενον
gen.	λυομένου	-ομένου	-ομένης	-ομένου
acc.	λυόμενον	-όμενον	-ομένην	-όμενον
dat.	λυόμενω	-όμενω	-ομένη	-όμενω
εἰ. nom.	λυόμενοι	-όμενοι	-ομέναι	-όμενα
voc.	λυόμενοι	-όμενοι	-ομέναι	-όμενα
gen.	λυομένων	-ομένων	-ομένων	-ομένων
acc.	λυόμενους	-όμενους	-ομένας	-όμενα
dat.	λυομένοις	-ομένοις	-ομέναις	-ομένοις

fiilimsi: çözülmek sebebiyle, çözüldüğü için, çözülmek için, çözülmekle, çözülmek koşuluyla; (zaman bakımından) çözüldüğü sırada, çözülrken, çözüleceği zaman.

fiil isim: ó λυόμενος: çözülen / çözlüyor olan (kişi).

fiil sıfat: çözülen ...

Gelecek Zaman ¹⁴				
gövde: λυ-				
Haller		Eril Takılar	Dişil Takılar	Cinssiz Takılar
tk.nom.	λυθησόμενος	-θησόμενος	-θησομένη	-θησόμενον
voc.	λυθησόμενος	-θησόμενος	-θησομένη	-θησόμενον
gen.	λυθησομένου	-θησομένου	-θησομένης	-θησομένου
acc.	λυθησόμενον	-θησόμενον	-θησομένην	-θησόμενον
dat.	λυθησόμενω	-θησόμενω	-θησομένη	-θησόμενω
εἰ. nom.	λυθησόμενοι	-θησόμενοι	-θησομέναι	-θησόμενα
voc.	λυθησόμενοι	-θησόμενοι	-θησομέναι	-θησόμενα
gen.	λυθησομένων	-θησομένων	-θησομένων	-θησομένων
acc.	λυθησόμενους	-θησόμενους	-θησομένας	-θησόμενα
dat.	λυθησομένοις	-θησομένοις	-θησομέναις	-θησομένοις

¹³ Genel olarak, Edilgen Çatı Ortaç takıları, Orta Çatı Ortaç takılarıyla aynıdır.

¹⁴ Edilgen Çatı Gelecek Zaman Ortaç takıları, Şimdiki Zaman Ortaç takılarının başına “θησ-” takısı getirilerek yapılır.

fiilimsi: çözülecek olmak sebebiyle, çözüleceği için, çözülmek için, çözülmekle, çözülecek olmak koşuluyla; (zaman bakımından) çözüleceği sırada, çözülürken, çözülmek üzere.

fiil isim: ὁ λυθησόμενος: çözülecek (kişi).

fiil sıfat: çözülecek

Aoristum Zaman gövde: λυ-			
Haller	Eril	Dişil	Cinssiz
tk.nom.	λυθείς	λυθείσα	λυθέν
voc.	λυθείς	λυθείσα	λυθέν
gen.	λυθέντος	λυθείσης	λυθέντος
acc.	λυθέντα	λυθείσαν	λυθέν
dat.	λυθέντι	λυθείσῃ	λυθέντι
çğ.nom.	λυθέντες	λυθείσαι	λυθέντα
voc.	λυθέντες	λυθείσαι	λυθέντα
gen.	λυθέντων	λυθείσων	λυθέντων
acc.	λυθέντας	λυθείσας	λυθέντα
dat.	λυθείσι(v)	λυθείσαις	λυθείσι
Haller	Eril Takılar	Dişil Takılar	Cinssiz Takılar
tk.nom.	-θείς	-θείσα	-θέν
voc.	-θείς	-θείσα	-θέν
gen.	-θέντος	-θείσης	-θέντος
acc.	-θέντα	-θείσαν	-θέν
dat.	-θέντι	-θείσῃ	-θέντι
	vs.	vs.	vs.

fiilimsi: çözülmek sebebiyle, çözüldüğü için, çözülmek için, çözülmekle, çözülmek koşuluyla; (zaman bakımından) çözüldükten sonra, çözüldüğü zaman, çözülmünce.

fiil isim: ὁ λυθείς: çözülen / çözülmüş olan (kişi).

fiil sıfat: çözülen / çözülmüş olan...

Geçmiş Zaman				
gövde: λυ-				
Haller		Eril Takılar	Dişil Takılar	Cinssiz Takılar
tk.nom.	λυμένος	-μένος	-μένη	-μένον
voc.	λυμένος	-μένος	-μένη	-μένον
gen.	λυμένου	-μένου	-μένης	-μένου
acc.	λυμένον	-μένον	-μένην	-μένον
dat.	λυμένω	-μένω	-μένη	-μένω
çğ.nom.	λυμένοι	-μένοι	-μέναι	-μένα
voc.	λυμένοι	-μένοι	-μέναι	-μένα
gen.	λυμένων	-μένων	-μένων	-μένων
acc.	λυμένους	-μένους	-μένας	-μένα
dat.	λυμένοις	-μένοις	-μέναις	-μένοις

fiilimsi: çözülmüş (bozulmuş) olmak sebebiyle, çözülmüş olduğu için, çözüldüğü için, çözülmüş olmakla, çözülmüş olması koşuluyla; (zaman bakımından) çözülmüş olduktan sonra, çözüldüğü zaman, çözülmünce.

fiil isim: ó λυμένος: çözülen / çözülmüş olan (kişi).

fiil sıfat: çözülen / çözülmüş olan...

B. İKİNCİ ZAMANLARDA ORTAÇ

1. Etken Çatı: Aoristum ve Geçmiş zamanlarda ikinci zaman *ortaçı* bulunmaktadır.

İkinci Aoristum Ortaçı'nın Yapılışı: Fiilin II. Gövdesi + Etken Çatı
Şimdiki Zaman Ortaç takılarından oluşur.

Örnek: καταλείπω (καταλιπ): bırakıyorum, terk ediyorum,

καταλιπών: etk.aor.ortaçı, er.tk.nom.

καταλιπούσα: etk.aor.ortaçı, dş.tk.nom.

καταλιπόν: etk.aor.ortaçı, cn.tk.nom.

İkinci Geçmiş Zaman Ortaçının Yapılışı: Fiilin I. Gövdesi + Etken Çatı Geçmiş Zaman Ortaç takıların (κ)'sız haliyle oluşur.

καταλείπῳς: etk.geç.ortaçı, er.tk.nom.

καταλείπῳα: etk.geç.ortaçı, dş.tk.nom.

καταλείπῳς: etk.geç.ortaçı, cn.tk.nom.

2. Orta Çatı: Aoristum'da ikinci zaman ortaçı bulunmaktadır.

İkinci Aoristum Ortaçının Yapılışı: Fiilin II. gövdesi + Orta Çatı Şimdiki Zaman Ortaç takılarından oluşur.

Örnek: γίγνομαι (γεν): *oluyorum, doğuyorum, meydana geliyorum,*

γενόμενος: ort.aor.ortaçı, er.tk.nom.

γενομένη: ort.aor.ortaçı, dş.tk.nom.

γενόμενον: ort.aor.ortaçı, cn.tk.nom.

3. Edilgen Çatı: Gelecek Zaman ve Aoristum'da ikinci zaman ortaçı bulunmaktadır.

İkinci Gelecek Zaman Ortaçının Yapılışı: Fiilin I. gövdesi + Edilgen Çatı Gelecek Zaman Ortaç takılarının (θ)'sız haliyle oluşur.

Örnek: καταλείπομαι (καταλιπ): *bırakılıyorum, terk ediliyorum,*

καταλείπησόμενος: edg.gel.ortaçı, er.tk.nom.

καταλείπησομένη: edg.gel.ortaçı, dş.tk.nom.

καταλείπησόμενον: edg.gel.ortaçı, cn.tk.nom.

İkinci Aoristum Ortaçının Yapılışı: Fiilin II. Gövdesi + Edilgen Çatı Aoristum Ortaç takılarının (θ)'sız haliyle oluşur. Örnek:

καταλιπείς: edg.aor.ortaçı, er.tk.nom.

καταλιπείσα: edg.aor.ortaçı, dş.tk.nom.

καταλιπέν: edg.aor.ortaçı, cn.tk.nom.

C. BAĞIMSIZ İYELİK

Bağımsız İyelik (Bağımsız Genetivus), Ortaç Kipi'nin bir uzantısıdır. Aralarında sebep (-dığı için), neden (-den dolayı), sonuç (olduğundan), tarz (yaparak), koşul (olması koşuluyla) ya da zaman (-dığı zaman / -den sonra) bağı olan ve her birinin kendi öznesi, kendi yüklemi bulunan iki ayrı cümleyi birleştirir.

Bu durumda iki cümleden, yukarıda saydığımız (sebeb, zaman vs.) ifadesini taşıyan cümle, bir yan cümle olup *genetivus absolutus* biçiminde kurulur ve ana (esas) cümleye bağlanır.

Bağımsız İyeliği oluşturan cümlede, önemli olan öznenin (tekil ya da çoğul) genetivus halde; fiilin de (tekil ya da çoğul) *ortaç kipinin iyelik* halinde kurulmasıdır (fakat tercüme ederken, özne ve yüklem gibi düşünülmelidir).

Örnek1: *Kardeşi öldüğü için, o artık adada kalmak istemiyordu.*

Kardeşi öldü / o artık adada kalmak istemiyordu.

birinci cümle

ikinci cümle

Burada görüldüğü üzere iki ayrı cümle bulunmaktadır. Her ikisinin de ayrı ayrı öznesi ve yüklemi vardır ve bu cümlelerden biri, diğerine *sebeb* bakımından bağımlıdır:

Kardeşi öldüğü için/ o artık adada kalmak istemiyordu.

(yan cümle)

(ana cümle)

sebeb bildiren

bağımsız iyelik

ἀποθανόντος τοῦ ἀδελφοῦ,

yan cümle fiili ve öznesi

ortaç.II.aor. er.tk.gen.

er.tk.gen.

ἐκεῖνος οὐκ ᾔθελε ἐν τῇ νήσῳ μένειν.

ana cümle fiili ve öznesi

Örnek 2: Komutan savaşta öldüğü zaman/ müttefikler kaçtılar.

(yan cümle)

(ana cümle)

zaman bildiren

bağımsız iyelik.

τοῦ μέν στρατηγοῦ ἐν τῇ μάχῃ ἀποθάνοντος,

yan cümleinin öznesi

ve fiili

er.tk.gen.

ortaç.ll.aor.

er.tk.gen.

οἱ δὲ συμμάχοι ἔφυγον.

ana cümleinin öznesi ve fiili

Alıştırma II

A. Aşağıdaki cümeleri Türkçe'ye çeviriniz.

1. Ἐκέλευσε τοὺς ἐν τῷ πεδίῳ τεταγμένους διώκειν τοὺς φεύγοντας.
2. Ἡμεῖς οὖν βουλόμενοι παύσασθαι τοῦ πολέμου, κήρυκα ἐπέμψαμεν.
3. Γενομένων δὲ τούτων,¹⁵ ἐθαύμαζον πάντες¹⁶ οἱ ἐν τῇ ἀγορᾷ πολῖται.
4. Ἐνικήθησαν οὖν οἱ Ἀθηναῖοι διὰ τὸ τοὺς συμμάχους μὴ πιστεύειν τοῖς στρατηγοῖς.
5. Τῶν ἐν τῷ πεδίῳ τεταγμένων, οἱ μὲν ἀσπίδας ἔχουσιν, οἱ δὲ οὐ.

B. Aşağıdaki cümleleri kelimelere ayırıp Türkçe'ye çeviriniz.

1. ΕΝΘΑΔΕΚΑΤΕΣΤΗ
2. ΕΚΚΛΗΣΙΑΝΕΠΟΙΗΣΑΝ
3. ΑΛΛΟΥΣΠΟΛΛΟΥΣΤΩΝΕΛΛΗΝΩΝ

Kelimeler

ἀγορά, ἡ: çarşı, meydan

ἀδελφός, ὁ: erkek kardeş

Ἀθηναῖος,-α,-ον: Atinalı

ἄλλος,-η,-ον: diğeri, öteki, başka

ἀποθνήσκω (ἀποθαν-): ölmek

ἀσπίς (ἀσπιδ-), ἡ: kalkan

βούλομαι: istemek

¹⁵ Γενομένων... τούτων (cn.çğ.gen): "bu şeyler olunca (olduğu için)" anlamındadır.

¹⁶ πάντες (er.çğ.nom): herkes.

γίγνομαι (γεν-): olmak, doğmak, meydana gelmek
διά + acc: -den dolayı; yüzünden, sebebiyle
διώκω: kovalamak, takip etmek, izlemek
ἐθέλω: istemek
ἐκεῖνος,-η,-ον: şu, o
ἐκκλησία, ἡ: halk meclisi
Ἑλλήν, ὁ: Hellen
ἐν + dat: -de,-da; içinde
ἐνθάδε: burada
ἔχω: sahip olmak, yanında bulundurmak
ἤδη: artık
ἡμεῖς: biz
θαυμάζω: hayret etmek; hayran olmak
κατεστῆ (edg.aor.III.tk): *bkz. καθίστημι*
καθίστημι: uzanmak, yatmak
κελεύω: emretmek; uyarmak
κήρυξ (κηρυκ-), ὁ: haberci, tellal
μάχη, ἡ: savaş
μέν...δέ: bir yandan... diğer yandan; οἱ μέν ... οἱ δέ: bazıları... bazıları
da
μένω: kalmak
μή: *mastarı olumsuz yapan kelime*
νῆσος, ὁ: ada
νικάω (νικῶ): yenmek, kazanmak
οὐ, οὐκ: *fiili olumsuz yapan kelimeler*
οὗν: bundan dolayı, bunun için
οὗτος, αὕτη, τοῦτο: bu
πᾶς, πᾶσα, πᾶν: bütün, her, hepsi
παύομαι: vazgeçmek (gen)
πεδῖον, τό: ova
πέμπω: göndermek
πιστεύω: inanmak, güvenmek (dat)
ποιέω (ποιῶ): yapmak
πόλεμος, ὁ: savaş
πολίτης, ὁ: vatandaş, yurttaş
πολύς, πολλή, πολύ: çok

στρατηγός, ό: komutan

σύμμαχος, ό: müttelik

τάσσω (ταγ-): siraya koymak

φεύγω (φυγ-): kaçmak, uzaklaşmak

METİN I

Aşağıdaki metni Türkçe'ye çeviriniz.

(Aisopos'dan bir öykü)

Dans Eden Maymunlar

Βασιλεύς τις Αἰγύπτιος πιθήκους ποτὲ ὀρχεῖσθαι ἐδίδαξεν. Καὶ τὰ θηρία, μιμεῖται γὰρ προθυμότατα τοὺς ἀνθρώπους, διὰ ταχέων μαθόντα καλῶς ὠρχεῖτο, φοροῦντα ἱμάτια καὶ πρόσωπα καὶ οὐ πολὺν μὲν χρόνον οὗτοι οἱ πίθηκοι μάλιστα εὐδοκίμουν· τέλος δὲ θεατῆς τις ἀστεῖος, κάρυα ἐν κόλπῳ ἔχων, ἀφῆκεν ἐς τὸ μέσον. Οἱ δὲ πίθηκοι κάρυα ἰδόντες ἐπαύσαντο ὀρχοῦμενοι καὶ πίθηκοι ἐγένοντο ἀντὶ ὀρχηστῶν καὶ τὰ τε ἱμάτια καὶ τὰ πρόσωπα ἀποβαλόντες ἐμάχοντο περὶ τῶν καρύων πρὸς ἀλλήλους.

Kelimeler

Αἰγύπτιος, -α, -ον: Mısırlı

ἀλλήλους, -ας, -α: birbirlerini

ἄνθρωπος, ὁ: insan

ἀντί + gen: yerine

ἀποβαλλῶ (ἀποβαλ-): fırlatıp atmak

ἀστεῖος, -α, -ον: şakacı

ἀφίμη: bırakmak

βασιλεύς, ὁ: kral

γάρ: çünkü (*cümle başına yazılmaz)

γίγνομαι (γεν-): olmak, doğmak, meydana gelmek

διά + gen: içinden

διδάσκω: öğretmek

εἰς + acc: -e doğru

ἐν + dat: -de, -da; içinde

ἐς: *bkz. εἰς*

εὐδοκίμῳ (εὐδοκίμῳ): ünlü olmak

ἔχω: sahip olmak, yanında bulundurmak

θεατῆς, ὁ: seyirci, izleyici

θηρίον, τό: (yabani) hayvan

ἱμάτιον, τό: elbise, örtü
καί: ve; ve de; ayrıca
καλός,-ή,-όν: iyi, güzel; καλῶς: iyice, güzelce, güzel bir biçimde
κάρυον, τό: kuruyemiş
κόλπος, ὁ: cep
μάλα: çok, fazla; μᾶλλον: daha fazla; μάλιστα: çok fazla
μανθάνω (μαθ-): öğretmek
μάχομαι: savaştık
μέν ...δέ: bir yandan... diğer yandan; δέ: ise
μέσος,-η,-ον: orta, ortadaki; μέσον, τό: orta
μιμέομαι: taklit etmek
όράω (όρῶ): görmek
όρχέομαι (όρχοῦμαι): dans etmek
όρχησις, ἡ: dans
οὐ: eylemi olumsuz yapan kelime
οὗτος, αὕτη, τοῦτο: bu
παύομαι: vazgeçmek (gen)
περί + gen: uğruna, için
πίθηκος, ὁ: maymun
πολύς, πολλή, πολύ: çok
ποτέ: bir zamanlar, zamanın birinde; bir gün, günün birinde
προθυμότατα (πρόθυμος'dan): çok hazır bir şekilde
πρός + acc: -e karşı
πρόσωπον, τό: yüz; maske
ταχύς,-εῖα,-ύ: hızlı
τε: hem; τε...καί: hem... hem de
τέλος, τό: son; τέλος: sonunda (zf)
τις, τις, τι: bir, biri, bir şey
φορέω: giymek; takınmak
χρόνος, ὁ: zaman, süre

Kural Anımsatma

- όρχεῖσθαι (ort.şimz.mastarı): *dans etmek* (όρχε + εσθαι = όρχεῖσθαι *kaynaşma*)
- ἐδίδαξεν (etk.aor.III.tk): (ἐ-δίδακ-σεν = ἐδίδαξεν)
- μιμεῖται (ort.şim.z.III.tk) (μιμέ + εται = μιμεῖται *kaynaşma*)
- διὰ ταχέων: *kısa sürede, çok çabucak*

- ὠρχεῖτο (ort.şhz.III.tk) (ἐ + ὀρχε + ετο = ὠρχεῖτο *uzama ve kaynaşma*),
- φοροῦντα (etk.ortaç.cn.çğ.acc): *giyerek, takarak* (φορέ + οντα = φοροῦντα *kaynaşma*)
- οὐ πολλὸν μὲν χρόνον (sürekli zaman ifadeleri acc. ile yapılır): *uzun sürmez*
- μάλιστα için bkz. Μάλα kelimesine
- εὐδοκίμουν (etk.şhz.III.çğ) (εὐδοκίμε + ον = εὐδοκίμουν *kaynaşma*)
- ἐν κόλπῳ ἔχων: *cebinde bulundurduğu*
(ἔχων = etk.şim.z.ortaç.er.tk.nom.)
- ἀφῆκεν (ἀφίμη fiilinin etk.aor.III.tk.)
- ἰδόντες (ὀράω fiili etk.aor.ortaç.er.çğ.nom): *görünce, gördüklerinde*
- ἐπαύσαντο ὀρχούμενοι (*vazgeçmek* fiili bir eylemi içeriyorsa *ortaç.* alır): *dans etmeyi bırakarak*
- ἀντὶ ὀρχηστῶν: *dans yerine*
- πρὸς ... ἀλλήλους: *birbirleriyle*

KONU: III ZAMİRLER I İLGİ ZAMİRİ

İlgi Zamiri

İlgi zamiri, aralarında ortak kelime ya da kelimeleri olan iki ayrı cümleyi birleştiren yan cümle takılarıdır. Ana cümleye bağlı olarak *ilgi zamiri*, kelimenin tekrar yazılmaması amacıyla, yerini tuttuğu kelimenin cümledeki durumuna göre halini, sayısını ve cinsini gösterir. Çekim bakımından aşağıda görüleceği gibi üzerlerinde çift işaret (ton ve nefes) taşırlar ve *artikellerin* “τ”sız biçimindedirler.

İlgi Zamiri

Haller	Eril	Dişil	Cinnsiz
tk.nom.	ὁς ki o	ἡ ki o	ὅ ki o (şey)
gen.	οὗ ki onun	ἧς ki onun	οὗ ki onun
acc.	ὅν ki onu	ἧν ki onu	ὅ ki onu
dat.	ὧν ki ona	ἧν ki ona	ὧν ki ona
çğ.nom	οἱ ki onlar	αἱ ki onlar	ἃ ki o (şeyler)
gen.	ᾧν ki onların	ᾧν ki onların	ᾧν ki onların
acc.	οὓς ki onları	αῖς ki onları	ἃ ki onları
dat.	οῖς ki onlara	αῖς ki onlara	οῖς ki onlara

Örnek 1: *Serbest bıraktığım köle budur.*

Cümle şöyle düşünülmelidir:

- οὗτος ἐστὶν ὁ δοῦλος, τὸν δούλον ἔλυσεν

er.tk.nom. er.tk.acc.

= köle budur köleyi serbest bıraktım.

Bu iki cümlede “köle” kelimesi ortaktır. Eğer cümleyi, *serbest bıraktığım köle budur* (*köle budur, ki onu serbest bıraktım*) şeklinde düşünersek, *köle budur* ifadesi ana cümle, *ki onu serbest bıraktım* ifadesi ise *ilgi zamirli* yan cümledir.

Yunanca yapılışı: ὁ δούλος, ὧν ἔλυσσα, ἐστὶν οὗτος.

er.tk.acc.

(ilgi zamirli yan cümle)

(yani *er.tk.acc.* halindeki τὸν δούλον yerine *ilgi zamiri* “ὧν” yazılmıştır)

Cümle; οὗτος ἐστὶν ὁ δούλος, ὧν ἔλυσσα şeklinde de kurulabilir.

Burada, ana cümledeki «köle» *er.tk.nom.* halde (köle budur), *ilgi zamirli* cümlede ise «köle» kelimesi, «serbest bırakma» fiilinin nesnesi olduğundan *er.tk.acc.* halde olduğu için (köleyi serbest bıraktım) *ilgi zamiri* takısı da *er.tk.acc.* haldedir.

Örnek 2: Adalara gönderdiğimiz sadık kölelerimiz var.

Cümle şöyle düşünülmelidir:

Sadık kölerimiz var, ki onları adalara gönderiyoruz.
ana cümle *(er.çğ.acc) ilgi zamirli yan cümle*

Şu soru ve yanıtlarına dikkat edelim:

Neyimiz var?= kölelerimiz (*er.çğ.acc*)

Kimi gönderiyoruz?= köleleri (*er.çğ.acc. ilgi zamiri*)

Yunanca yapılışı:

ἔχομεν δούλους πιστούς, οὓς πέμπομεν εἰς τὰς νήσους.
ki onları (er.çğ.acc)

Örnek 3: Yol güçlü olmayan şairler için zordur.

Cümle şöyle düşünülmelidir:

Yol şairler için zordur, ki onlar güçlü değildir.
ana cümle *(er.çğ.nom.) ilgi zamirli yan cümle*

Şu soru ve yanıtlarına dikkat edelim:

Yol kimin için zordur?= şairler için (*er.çğ.dat*)

Kim güçlü değildir?= şairler (*er.çğ.nom. ilgi zamiri*)

Yunanca yapılışı:

ἡ ὁδὸς χαλεπὴ ἐστὶ τοῖς ποιηταῖς, οἳ οὐκ εἰσὶν ἰσχυροί.
ki onlar (er.çğ.nom)

Örnek 4. *Savaşın olduğu ova budur.*

Cümle şöyle düşünölmelidir:

Ova budur, ki orada savaş vardı.
ana cüm. (é v+ dat) ilgi zamirli yan cümle

Şu soru ve yanıtlarına dikkat edelim:

Hangi ova? = bu ova (cn.tk.nom)

Savaş neredeydi? = ovada (én+ cn.tk.dat. ilgi zamiri)

Yunanca yapılışı:

τοῦτο ἐστὶ τὸ πεδῖον, ἐν ᾧ ἡ μάχη ἦν.
ki orada (é v+ cn.tk.dat)

Alıştırma III

A. Aşağıdaki cümleleri Türkçe'ye çeviriniz.

1. Οὗτοι οἱ νεανῖαι ἰσχυρότεροι εἰσὶν ἐκείνων τῶν δούλων, ἔχουσι γὰρ πολλὰ ὅπλα καὶ καλοὺς ἵππους.
2. Ἐν μεγάλῳ τῷ πρὸς τοὺς Πέρσας πολέμῳ πιστότεροι ἦσαν πολλοὶ οἱ ναῦται τῶν στρατίων.
3. Ἐκεῖνος ὁ ἄγγελος λέγει ὅτι μετὰ μεγάλην τὴν μάχην ἡσυχάζουσιν οἱ πολέμιοι.
4. Ὁ κριτὴς ἔλεγεν πολλὰ, οἷς οὐκ ἐπίστευον οἱ πολῖται.
5. Οἰκτείρομεν τοὺς στρατίωτας, οἳ οὐκ ἔχουσιν ὅπλα.
6. Οὗτος ἐστὶν ὁ ἄγγελος, οὗ τοῖς λόγοις πιστεύομεν.

B. Aşağıdaki cümleleri kelimelere ayırıp, Türkçe'ye çeviriniz.

1. ΕΘΥΣΑΝΕΝΘΙΑΓΟΡΑΙ
2. ΠΙΣΤΕΥΟΜΕΝΘΕΟΙΣ
3. ΚΑΤΑΓΗΝΚΑΙΚΑΤΑΘΑΛΑΣΣΑΝ

C. Aşağıdaki cümleleri Eski Yunanca'ya çeviriniz

1. Bundan sonra hakimın köleleri atları büyük nehre doğru götürürler.
2. Bu sırada birçok vatandaş düşmana hediyeler yolluyordu.
3. Gönderdiğim köle sadıktır.
5. Ovaya sürdüğümüz atlar kuvvetlidirler.

Kelimeler

ἄγγελος, ó: haberci, tellal

γάρ: çünkü, -dığı için (*cümlelerin başına yazılmaz)

οὗτος, αὕτη, τοῦτο: bu

δοῦλος, ó: köle

εἶμι: olmak

εἰς + acc: -e doğru

ἐκεῖνος, -η, -ον: şu, o

ἐν + dat: -de, -da; içinde

ἔχω: sahip olmak, yanında bulundurmak

ῥησυχάζω: sessiz olmak, hareketsiz kalmak

ἵππος, ó: at

ἰσχυρός, -ά, -όν: sağlam, güçlü, kuvvetli

καλός, -ή, -όν: iyi, güzel

κριτής, ó: hakim, yargıç

λέγω: söylemek (λέγω ὅτι: söylüyorum ki)

λόγος, ó: söz

λύω: çözmek, serbest bırakmak

μάχη, ἡ: savaş

μέγας, μεγάλη, μέγα: büyük

μετά + acc: -den sonra

ναύτης, ó: gemici, denizci

νεανίας, ó: genç, delikanlı

νήσος, ó: ada

ὁδός, ἡ: yol

οἰκτεῖρω: acımak

ὄπλον, τό: silah

οὐκ: eylemi olumsuz yapan kelime

πεδῖον, τό: ova

πέμπω: göndermek, yollamak

Πέρσης, ό: Persli
πιστεύω: inanmak, güvenmek (dat)
πιστός,-ή,-όν: sadık, güvenilir
ποιητής, ό: ozan, şair
πολέμιος,-α,-ον: düşman
πόλεμος, ό: savaş
πολίτης, ό: vatandaş, yurttaş
πολύς, πολλή, πολύ: çok
πρός + acc: -e karşı
στρατιώτης, ό: asker
χαλεπός,-ή,-όν: zor, güç

METİN II

Aşağıdaki metni Türkçe'ye çeviriniz.

(Mitolojik Bir Öykü)

Ζεὺς Ἡρακλέα καὶ Τάνταλον γεννήσας, ὥς οἱ μῦθοι λέγουσι καὶ πάντες πιστεύουσι, τὸν μὲν διὰ τὴν ἀρετὴν ἀθάνατον ἐποίησε, τὸν δὲ διὰ τὴν κακίαν ταῖς μεγίσταις τιμωρίαις ἐκόλασεν. Τούτοις δεῖ παραδείγμασι χρώμενον σ' ὀρέγεσθαι τῆς καλοκαγαθίας καὶ μὴ μόνον τοῖς ὑφ' ἡμῶν εἰρημένοις ἐμμένειν ἀλλὰ καὶ τῶν ποιητῶν τὰ βέλτιστα μανθάνειν καὶ τῶν ἄλλων σοφιστῶν, εἴ τι χρήσιμον εἰρήκασιν, ἀναγιγνώσκειν. Ὡσπερ γὰρ τὴν μέλιτταν ὀρῶμεν ἐφ' ἅπαντα μὲν τὰ βλαστήματα καθιζάνουσιν ἀφ' ἐκάστου δὲ τὰ βέλτιστα λαμβάνουσιν, οὕτω δεῖ καὶ τοὺς παιδείας ὀρεγομένους νεανίας μηδενὸς μὲν ἀπείρως ἔχειν, πανταχόθεν δὲ τὰ χρήσιμα συλλέγειν.

Kelimeler

ἀθάνατος,-η,-ον: ölümsüz

ἀναγιγνώσκω: bilmek, tanımak, onaylamak

ἅπας, ἅπασα, ἅπαν: her bir

ἀπείρως ἔχω: deneyimsiz olmak (ἄπειρος,-ον: deneyimsiz)

ἀπό (ἀφ') + gen: -den, -dan

ἀρετή, ἡ: erdem, cesaret

βέλτιστος,-η,-ον: en iyi (ἀγαθός,-ή,-όν (iyi) sıfatının üstünlük hali)

βλαστήμα, τό: tohumcuk

γεννάω: babası olmak; doğurmak, dünyaya getirmek

δεῖ: gerekir (özne **acc**; eylem **mastar** halindedir)

διὰ + acc: -den dolayı, yüzünden, sebebiyle

εἶ: eğer

ἕκαστος,-η,-ον: herbir

ἐμμένω: kalmak, durmak

ἐπί (ἐφ') + acc: üzerine

ἐρέω (ἔρω): söylemek

Ζεὺς, ὁ: Zeus

Ἡρακλῆς (Ἡρακλέους), ó: Herakles
καθιζάνω: oturmak, konmak
κακία, ἡ: kötülük
καλοκαγαθία, ἡ: kibarlık ve iyilik; iyilik ve güzellik
κολάζω: cezalandırmak, cezaya çarptırmak
λαμβάνω: almak
λέγω: söylemek
μανθάνω: öğrenmek
μέγιστος,-η,-ον: büyük (burada, *ağır*)
μέλιττα, ἡ: arı
μέν ... δέ: bir yandan .. diğer yandan; δέ: ise
μὴ μόνον ... ἀλλὰ καὶ: sadece ...değil, aynı zamanda
μηδεῖς, μηδεμία, μηδέν: hiç kimse, hiçbir şey
μῦθος, ó: mitos, efsane
νεανίας, ó: genç
όράω (όρᾶω): görmek
όρέγω: ulaşmak, uzanmak
ούτω: böylece, bundan dolayı
παιδεία, ἡ: eğitim
πᾶς, πᾶσα, πᾶν: bütün, her; herkes
πανταχόθεν: her yönden
παράδειγμα, τό: örnek
πιστεύω: inanmak (dat)
ποιέω (ποιᾶω): yapmak
ποιητής, ó: şair; yaratıcı
σε (σ'): -e (yön bildiren zarf olarak kullanılan bir kelime)
σοφιστής, ó: bilge kişi
συλλέγω (συν-λέγω): toplamak, bir araya getirmek
Τάνταλος, ó: Tantalos
τι: bir şey (τις, τι)
τιμωρία, ἡ: ceza
ὕπό (ὕφ') + gen: tarafından
χρήσιμος,-η,-ον: yararlı
χρήω (χρᾶω): yararlı olmak; (ort.) kullanmak, yararlanmak, deneyim
sahibi olmak
ὥς: -e göre, kadarıyla

ὥσπερ: örneğin; gibi; nasıl ki

Kural Anımsatma

- γεννήσας (etk.aor.er.tk.nom): *doğuran, dünyaya getiren ya da babası olan*
- τὸν μὲν... τὸν δὲ: *birini... diğerini de....*
- τούτοις (cn.çğ.dat): *bu (παραδείγμασι kelimesiyle birlikte)*
- δεῖ (öznesini acc. halinde alır): *bu yüzden* χρώμενόν = er.tk.acc. haldedir; χρώμενόν: *χρῶ fiilden yapılmış bir fiil-isimdir (ort.şim.z)*
- τοῖς ... εἰρηνένοις: *söylenenlere (ἐρέω fiili, edg.ortaç.geç.z.cn.çğ.dat.)*
- ἡμῶν (çğ.gen): *bizim*
- καθιζάνουσαν (etk.ortaç.dş.tk.acc) *konduşunu* (dş.tk.acc halinde olan τὴν μέλιτταν'ı nitelendirmektedir)
- τι (cn.tk.acc.): *bir şey*
- εἰρήκασιν (ἐρέω fiili, etk.geç.z.III.çğ)
- λαμβάνουσαν (etk.ortaç.dş.tk.acc): *aldığını* (dş.tk.acc halinde olan τὴν μέλιτταν'ı nitelendirmektedir)
- ὀρεγομένους (ὀρέγω fiili, ort.şim.z.er.çğ.acc): *ulaşan*
- μηδενός (cn.tk.gen): *hiçbir şeyden (bkz. μηδεῖς)*
- ὥσπερ..... οὕτω: *nasıl (ki) aynı şekilde*

KONU: IV
ZAMİRLER II
BİRİNCİ ve İKİNCİ ŞAHİŞLARLA İLGİLİ ZAMİRLER

Zamirler

Zamir, ismin yerini tutan kelimedir.

A. Şahış Zamirleri

Haller	I.tekil şahıs	II.tekil şahıs	III.tekil şahıs
tk.nom.	ἐγώ ben	σύ sen	-
gen.	ἐμοῦ / μου benim	σοῦ / σου senin	οὗ kendisinin
acc.	ἐμέ / με beni	σέ / σε seni	ἐ kendisini
dat.	ἐμοί / μοι bana (benim için)	σοί / σοι sana (senin için)	οἱ / οἱ kendisine (kendisi için)
	I.çoğul şahıs	II.çoğul şahıs	III.çoğul şahıs
çg.nom.	ἡμεῖς biz	ὑμεῖς siz	σφεῖς kendileri
gen.	ἡμῶν bizim	ὑμῶν sizin	σφῶν kendilerinin
acc.	ἡμᾶς bizi	ὑμᾶς sizi	σφᾶς kendilerini
dat.	ἡμῖν bize (bizim için)	ὑμῖν size (sizin için)	σφίσι kendilerine (kendileri için)

Yukarıdaki tabloyla ilgili ayrıntılar:

1. Üçüncü şahışların çekimi *kendisi* anlamındadır; bu çekim aynı zamanda dönüşlü zamir, yani *kendi kendisi* anlamına da gelir.
2. Sadece iyelik (gen) halleri, aynı zamanda *iyelik zamirleri* olarak da kullanılır.
3. (I. ve II. şahışlar dışında kalan) tüm isimler, üçüncü şahıs olarak kullanılır.

Örnek Cümleler:

1. Ἐγὼ φαίνομαι ἄδικος,
I.tk.sh.nom.
= *Ben haksız görünüyorum.*

2. Ἐγὼ ὀρῶ σε ἄδικον,
nom. II.tk.sh. acc.
= *Ben seni haksız görüyorum.*

3. Πολλοί ἦσαν πολέμιοι ἡμῖν.

I.çğ.sh.dat.

= Birçok düşmanımız vardı. (Birçok kişi bize düşmandı)

4. Οἱ Ἀθηναῖοι ἤλπιζον τοὺς συμμάχους βοηθήσειν σφίσιν:

III.çğ.sh.dat.

= Atinalılar müttefiklerin kendilerine yardım edeceklerini ümit ediyorlardı (σφίσιν= Atinalıları nitelendiriyor).

B. Dönüslü Zamirler

Birinci ve İkinci Şahıslar
(şahıs zamirleri ile αὐτός'un birleşmesinden oluşur)

Birinci Şahıslar

Haller	Birinci Tekil Şahıs Eril ve Dişil	
tk.nom.	-	
gen.	ἐμαυτοῦ / ἐμαυτῆς	kendi kendimin
acc.	ἐμαυτόν / ἐμαυτήν	kendi kendimi
dat.	ἐμαυτῶ / ἐμαυτῇ	kendi kendime (kendim için)
	Birinci Çoğul Şahıs Eril ve Dişil	
çğ.nom.	-	
gen.	ἡμῶν αὐτῶν/ἡμῶν αὐτῶν	kendi kendimizin
acc.	ἡμᾶς αὐτούς / ἡμᾶς αὐτάς	kendi kendimizi
dat.	ἡμῖν αὐτοῖς / ἡμῖν αὐταῖς	kendi kendimize (kendimiz için)

İkinci Şahıslar

İkinci Tekil Şahıs		
Haller	Eril ve Dişil	
tk.nom.	-	
gen.	σεαυτοῦ / σεαυτῆς	kendi kendinin
acc.	σεαυτόν / σεαυτήν	kendi kendini
dat.	σεαυτῷ / σεαυτῇ	kendi kendine (kendin için)
İkinci Çoğul Şahıs		
Eril ve Dişil		
çğ.nom.	-	
gen.	ὑμῶν αὐτῶν/ὑμῶν αὐτῶν	kendi kendinizin
acc.	ὑμᾶς αὐτούς / ὑμᾶς, αὐτάς	kendi kendinizi
dat.	ὑμῖν αὐτοῖς / ὑμῖν αὐταῖς	kendi kendinize (kendiniz için)

Üçüncü Şahıslar

Üçüncü Tekil Şahıslar		
Haller	Eril - Dişil	
çğ.nom.	-	
gen.	ἐαυτοῦ / ἐαυτῆς	kendi kendisinin
acc.	ἐαυτόν / ἐαυτήν	kendi kendisini
dat.	ἐαυτῷ / ἐαυτῇ	kendi kendisine (kendisi için)

Üçüncü Çoğul Şahıslar

Üçüncü Çoğul Şahıslar		
Haller	Eril - Dişil	
çğ.nom.	-	
gen.	ἐαυτῶν / σφῶν αὐτῶν	kendi kendilerinin
acc.	ἐαυτούς / σφᾶς αὐτούς - σφᾶς αὐτάς	kendi kendilerini
dat.	ἐαυτοῖς / σφίσιν αὐτοῖς - σφίσιν αὐταῖς	kendi kendilerine (kendileri için)

Üçüncü Tekil Şahıslar	
Haller	Cinssiz
çğ.nom.	-
gen.	-
acc.	ἐαυτό kendi kendini
dat.	-
Üçüncü Çoğul Şahıslar	
Haller	Cinssiz
çğ.nom.	-
gen.	-
acc.	ἐαυτά kendi kendini
dat.	-

Örnekler:

1. Ἐπεβούλευσεν τῷ ἐαυτοῦ ἀδελφῷ.

= *Kendi kardeşine tuzak kurdu.*

2. Ἦδικήσαμεν καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ τοὺς φίλους ἡμῶν.

= *hem kendimize hem de dostlarımıza haksızlık ettik.*

3. Ἐπορεύετο μετὰ τῶν συμμάχων, τοῖς γὰρ ἐαυτοῦ στρατιώταις οὐκ ἐπίστευε.

= *Müttefiklerle birlikte yürüyordu, çünkü kendi askerlerine güvenmiyordu.*

C. Karşılıklı Zamirler
(Çoğul olarak çekilir)

Haller	Eril	Dişil
çğ.nom. gen. acc. dat.	- ἀλλήλων birbirlerinin ἀλλήλους birbirlerini ἀλλήλους birbirlerine (birbirleri için)	- ἀλλήλων birbirlerinin ἀλλήλας birbirlerini ἀλλήλαις birbirlerine (birbirleri için)
	Haller	Cinssiz
	çğ.nom. gen. acc. dat.	- ἀλλήλων birbirlerinin ἀλλήλα birbirlerini ἀλλήλοις birbirlerine (birbirleriyle)

Alıştırma IV

A. Aşağıdaki cümleleri Türkçe'ye çeviriniz.

1. Πολλὰς μὲν ἡμέρας ἐπορεύοντο διὰ ταύτης τῆς χώρας μέχρι οὗ εἰς ἐκείνη τὴν κώμην ἀφίκοντο, ἐκεῖ δὲ ἐν ταῖς ἑαυτῶν οἰκίαις ἡσύχαζον.
2. Ἔφη τὸν ἵππον ἑαυτου εἶναι.
3. Ὑμεῖς οὖν νομίζετε σοφοὶ εἶναι.
4. Ἐπεὶ οὖν ὑμεῖς ἔμοι οὐκ ἐθέετε πείθεσθαι, τοῦτο ποιήσω.

Kelimeler

ἀδελφός, ó: erkek kardeş

ἀδικέω (ἀδικῶ): haksızlık etmek

ἄδικος,-η,-ον: haksız

Ἀθηναῖος,-α,-ον: Atinalı

ἀφικνέομαι (ἀφικνοῦμαι): varmak

βοηθέω (βοηθῶ): yardım etmek

γάρ: çünkü (*cümlelerin başına yazılmaz)

διά + gen: içinden

ἑαυτοῦ / ἑαυτῆς /- ó, ἡ: kendi kendisinin

ἑαυτῶν / ἑαυτῶν /- ó, ἡ: kendi kendilerinin

ἐγώ: ben

ἐθέλω: istemek

εἶμι: olmak

εἰς + acc: -e doğru

ἐκεῖ: orada, şurada
 ἐκεῖνος,-η,-ον: şu, o
 ἐλπίζω: ümit etmek
 εἰ + fiil: -dığı zaman; -dığı için
 ἐπιβουλεύω: tuzak kurmak (dat)
 ἔφη: dedi, söyledi
 ἡμεῖς: biz
 ἡμέρα, ἡ: gün
 ἡμῶν αὐτῶν / ἡμῶν αὐτῶν, ὁ, ἡ: kendi kendimizin
 ἡσυχάζω: sessiz olmak, hareketsiz kalmak
 ἵππος, ὁ: at
 κῶμη, ἡ: köy
 μέν... δέ: bir yandan... diğer yandan; δέ: ise
 μετά + gen: ile beraber
 μέχρι οὗ: -e kadar
 νομίζω: düşünmek, sanmak
 οἰκία, ἡ: ev
 ὀράω (ὀρᾶν): görmek
 οὐκ: *eylemi olumsuz yapan kelime*
 οὗτος, αὕτη, τοῦτο: bu
 πείθομαι: itaat etmek (dat)
 πείθω: ikna etmek
 πιστεύω: inanmak, güvenmek (dat)
 ποιέω (ποιᾶν): yapmak
 πολέμιος, ὁ: düşman
 πολύς, πολλή, πολύ: çok
 πορεύομαι: yürümek, ilerlemek, yola çıkmak
 σεαυτοῦ / σεαυτῆς, ὁ, ἡ: kendi kendinin
 σοφός,-ή,-όν: akıllı, bilgili
 στρατιώτης, ὁ: asker
 συ: sen
 σύμμαχος, ὁ: müttefik
 σφεῖς, ὁ, ἡ: kendileri
 σφῶν αὐτῶν / σφῶν αὐτῶν, ὁ, ἡ: kendi kendilerinin
 ταύτης: *bkz. οὗτος*

ὑμεῖς: siz

ὑμῶν αὐτῶν / ὑμῶν αὐτῶν: kendi kendinizin

φαίνω (φαν-): göstermek

φίλος,-η,-ον: dost

χωρά, ἡ: memleket, ülke

METİN III

Aşağıdaki metni Türkçe'ye çeviriniz.

(Aisopos'dan bir öykü)

“Kurt” Bağrışı

Ποιμήν, ἐξελαύνων τὰ πρόβατα ἀπὸ κώμης εἰς τοὺς ἀγρούς, διετέλει τοιαύτη παιδιᾷ χρώμενος. Ἐπιβοῶν γὰρ τοῖς κωμήταις βοηθεῖν, ἔλεγεν ὥς λύκοι τῇ ποιμνῇ ἐπῆλθον. Καὶ δις καὶ τρις τῶν κωμητῶν σπουδῇ πολλῇ βοηθησάντων, εἶτα μετὰ γέλωτος οἴκαδε ἀπελθόντων, συνέβη τὸ τελευταῖον τῇ ἀληθείᾳ λύκους ἐπελθεῖν. Διαφθειρομένων δὲ τῶν προβάτων, ὁ μὲν ποιμήν ὥς τὸ πρὶν ἐπεβόα, ἐκεῖνοι δὲ ὑπολαβόντες αὐτὸν παίζειν κατὰ τὸ ἔθος, ἐν ὀλιγωρίᾳ ἐποιοῦντο. Καὶ οὕτως συνέβη αὐτὸν ἀπολέσαι τὰ πρόβατα.

Kelimeler

ἀγρός, ὁ: tarla

ἀλήθεια, ἡ: gerçek

ἀπέρχομαι (ἀπελθ-): ayrılmak, uzaklaşmak

ἀπό + gen: -den, -dan

ἀπόλλυμι: yıkmaq, yok etmek, kaybetmek

αὐτός, -ή, -όν: kendisi

βοηθέω (βοηθῶ): yardım etmek; yardıma çağırmak

γάρ: çünkü

γέλως (γέλωτ-), ὁ: gülme, kahkaha

διατελέω (διατελῶ): bitirmek; sürdürmek

διαφθείρω: yıkmak; telef olmak

δῖς: ikinci kez

ἔθος, τό: alışkanlık

εἰς + acc: -e doğru

εἶτα: sonra, daha sonra

ἐκεῖνος, -η, -ον: o, şu

ἐξελαύνω: sürmek

ἐν + dat: -de, -da; içinde

ἐπέρχομαι: saldırmak

ἐπιβοάω: çağırmak, (yardım) istemek
καί: ve, ve de, ayrıca; καί... καί: ve... ve de; hem... hem de
κατά + acc: gereği
κώμη, ἡ: köy
κωμήτης, ὁ: köylü
λέγω: söylemek (λέγω ὅτι)
λύκος, ὁ: kurt
μέν... δέ: bir yandan... diğer yandan; δέ: ise
μετά + gen: ile birlikte
οἶκαδε: eve; evde
ὀλιγορία, ἡ: küçümsemek, önem vermemek
ὅτι: bir bağlaç
οὕτω /οὕτως: böylece, bu şekilde
παιδιά, ἡ: oyun
παίζω: oynamak, alaya almak
ποιέω (ποιῶ): yapmak
ποιμήν, ὁ: çoban
ποιμνη, ἡ: sürü
πολύς, πολλή, πολύ : çok
πρίν: önce
πρόβατα, τά: koyun
σπουδή, ἡ: acele, enerji
συμβαίνω: olmak
τελευταῖος,-α,ον: son
τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτο: böyle, öyle
τρίς: üçüncü kez
ὑπολαμβάνω (ὑπολαβ-): karşılık vermek; inanmak; boşuna almak
χράω (χρῶ): yanıt vermek; kullanmak; hoşlanmak
ὥς: gibi; yani; ki böylece; -dığı zaman (bğ)

Kural Anımsatma

- χρώμενος (χράω fiili, ort.ortaç.şim.z.er.tk.nom.): *hoşnut*
- ἐπιβοῶν (ἐπιβοάω fiili, etk.ortaç.şim.z.er.tk.nom.): *yardıma çağırarak*
- ὥς = ὅτι (yan cümleyi ana cümleye bağlayan bağlaç; λέγω)
- ἐπὶλθον (ἐπέρχομαι fiili, etk.II.aor.III.çğ): *saldırdılar*
- καὶ δις καὶ τρίς : *iki üç kez*

- ἀπελθόντων (ἐπέρχομαι fiili, etk.ortaç. II.aor. .er.çğ.gen): *gitmek, uzaklaşmak*
- ἐπελθεῖν (ἐπέρχομαι fiili, etk.II.aor.mastar): *saldırmak*
- τὸ τελευταῖον: *sonunda*
- συνέβη (συμβαίνω fiili): *olur*
- ὥς τὸ πρὶν: *öncekiler gibi*
- αὐτὸν (αὐτός zamiri, er.tk.acc): *onu*
- ἐν ὀλιγωρία ποιοῦμαι: *aldırmamak, önem vermemek*; ἐποιοῦντο (ποιέω fiili, ort.shz.III.çğ)
- ἀπολέσαι (ἀπόλλυμι fiili, etk.II.aor.mastar): *yitirmek, kaybetmek*

KONU: V

ZAMİRLER III

ÜÇÜNCÜ ŞAHISLARLA İLGİLİ ZAMİRLER ve BİZZAT ZAMİRİ

A. İşaret Zamirleri

İşaret zamirleri, tek başına olduğunda *işaret zamiri*, bir isimle beraber kullanıldığında *işaret sıfatıdır*. *Bu, şu, o* gibi zamirler, bir kimseyi ya da bir şeyi tek başına gösteren, yani ismin yerini tutan kelimelerdir. Fakat bir ismi nitelendiriyorlarsa, sıfat konumuna girerler. Yalnız, kurallı sıfatlar gibi *artikelle* isim arasında değil, ismin dışında kalırlar.

1.a. οὗτος, αὕτη, τοῦτο = bu

Haller	Eril	Dişil
tk.nom.	οὗτος bu	αὕτη bu
gen.	τούτου bunun	ταύτης bunun
acc.	τούτον bunu	ταύτην bunu
dat.	τούτῳ buna (bunun için)	ταύτῃ buna (bunun için)
çğ.nom.	οὗτοι bunlar	αὗται bunlar
gen.	τούτων bunların	τούτων bunların
acc.	τούτους bunları	ταύτας bunları
dat.	τούτοις bunlara (bunlar için)	ταύταις bunlara (bunlar için)

Haller	Cinssiz
tk.nom.	τοῦτο bu (şey)
gen.	τούτου bu (şeyin)
acc.	τούτο bu (şeyi)
dat.	τούτῳ bu (şeye) bu (şeyle)
çğ.nom.	ταῦτα bu (şeyler)
gen.	τούτων bu (şeylerin)
acc.	ταῦτα bu (şeyleri)
dat.	τούτοις bu (şeylere) bu (şeylerle)

Yukarıdaki tabloyla ilgili bir ayrıntı:

Tek başına olduğunda; οὗτος = bu (adam), αὕτη = bu (kadın); çoğulları ise οὗτοι = bunlar (bu adamlar), αὗται = bunlar (bu kadınlar) anlamındadır. Bu durum, tüm zamirlerde aynı şekildedir. Tek başına, erilde adam; dişilde kadın; cinsizde ise nesne anlamını taşır. İşaret zamirleri bir ismi nitelendiriyorsa, o zaman işaret sıfatı sayılırlar. Örnekler: οὗτος ὁ νόμος: bu yasa; αὕτη ἡ κόμη: bu köy; τοῦτο τὸ δῶρον: bu hediye

1.b. τοσοῦτος, τοσαύτη, τοσοῦτο(v) = o kadar (büyük)

Haller	Eril	Dişil	Cinsiz
tk.nom.	τοσοῦτος	τοσαύτη	τοσοῦτο(v)
gen.	τοσοῦτου	τοσαύτης	τοσοῦτου
acc.	τοσοῦτον	τοσαύτην	τοσοῦτο(v)
dat.	τοσοῦτῳ	τοσαύτῃ	τοσοῦτῳ
çğ.nom.	τοσοῦτοι	τοσαῦται	τοσαῦτα
gen.	τοσοῦτων	τοσοῦτων	τοσοῦτων
acc.	τοσοῦτους	τοσαύτας	τοσαῦτα
dat.	τοσοῦτοις	τοσαύταις	τοσοῦτοις

1.c. ὅδε, ἥδε, τόδε = bu¹⁷

Haller	Eril	Dişil
tk.nom.	ὅδε bu	ἥδε bu
gen.	τοῦδε bunun	τῆσδε bunun
acc.	τόνδε bunu	τήνδε bunu
dat.	τῷδε buna (bunun için)	τῇδε buna (bunun için)
çğ.nom.	οἷδε bunlar	αἷδε bunlar
gen.	τῶνδε bunların	τῶνδε bunların
acc.	τοὺσδε bunları	τάσδε bunları
dat.	τοῖσδε bunlara (bunlar için)	ταῖσδε bunlara (bunlar için)

¹⁷ Bir çekimi daha vardır. Sondaki -ε takısı –ί takısına dönüşerek de yapılır: ὁδί, ἥδί, τοδί şeklindedir.

Haller	Cinssiz
tk.nom.	τόδε bu (şey)
gen.	τούδε bu (şeyin)
acc.	τόδε bu (şeyi)
dat.	τῷδε bu (şeye) bu (şeyle)
çğ.nom.	τάδε bu (şeyler)
gen.	τῶνδε bu (şeylerin)
acc.	τάδε bu (şeyleri)
dat.	τοῖσδε bu (şeylere) bu (şeylerle)

1.d. τοιόσδε, τοιάδε, τοιόνδε = böyle, bu türden

Haller	Eril	Dişil
tk.nom.	τοιόσδε böyleli	τοιάδε böyleli
gen.	τοιούδε böylesinin	τοιάσδε böylesinin
acc.	τοιόνδε böylesini	τοιάνδε böylesini
dat.	τοιῷδε böylesine (böyleli için)	τοιᾷδε böylesine (böyleli için)
çğ.nom.	τοιοῖδε böyleleri	τοιαιδε böyleleri
gen.	τοιῶνδε böylelerin	τοιῶνδε böylelerin
acc.	τοιούσδε böylelerini	τοιάσδε böylelerini
dat.	τοιοῖσδε böylelerine (böyleleri için)	τοιαισδε böylelerine (böyleleri için)

Haller	Cinssiz
tk.nom.	τοιόνδε böyleli (şey)
gen.	τοιούδε böyleli şeyin
acc.	τοιόνδε böyleli şeyi
dat.	τοιῷδε böyleli şeye (böyleli şeyle)
çğ.nom.	τοιάδε böyleli şeyler
gen.	τοιῶνδε böyleli şeylerin
acc.	τοιάδε böyleli şeyleri
dat.	τοιοῖσδε böyleli şeylere (böyleli şeylerle)

1.e. ἐκεῖνος, ἐκεῖνη, ἐκεῖνο = şu, o

Haller	Eril	Dişil
tk.nom.	ἐκεῖνος şu	ἐκεῖνη şu
gen.	ἐκείνου şunun	ἐκείνης şunun
acc.	ἐκείνον şunu	ἐκείνην şunu
dat.	ἐκείνῳ şuna (şunun için)	ἐκείνῃ şuna (şunun için)
çğ.nom.	ἐκεῖνοι şunlar	ἐκεῖναι şunlar
gen.	ἐκείνων şunların	ἐκείνων şunların
acc.	ἐκείνους şunları	ἐκείνας şunları
dat.	ἐκείνοις şunlara (şunlar için)	ἐκείναις şunlara (şunlar için)

Haller	Cinssiz
tk.nom.	ἐκεῖνο şu şey
gen.	ἐκείνου şu şeyin
acc.	ἐκεῖνο şu şeyi
dat.	ἐκείνῳ şu şeye (şu şeyle)
çğ.nom.	ἐκεῖνα şu şeyler
gen.	ἐκείνων şu şeylerin
acc.	ἐκεῖνα şu şeyleri
dat.	ἐκείνοις şu şeylere (şu şeylerle)

B. Şahsen, Bizzat Zamiri

αὐτός, αὐτή, αὐτό = bizzat, şahşen

Haller	Eril	Dişil	Cinssiz
tk.nom.	ὁ αὐτός = αὐτός	ἡ αὐτή = αὐτή	τὸ αὐτό = ταυτό
gen.	τοῦ αὐτοῦ = ταύτοῦ	τῆς αὐτῆς	τοῦ αὐτοῦ = ταύτοῦ
acc.	τὸν αὐτόν	τήν αὐτήν	τὸ αὐτό = ταυτό
dat.	τῷ αὐτῷ = ταύτῳ	τῇ αὐτῇ = ταύτῃ	τῷ αὐτῷ = ταύτῳ
çğ.nom.	οἱ αὐτοί = αὐτοί	αἱ αὐταί = αὐταί	τά αὐτά = ταύτά
gen.	τῶν αὐτῶν	τῶν αὐτῶν	τῶν αὐτῶν
acc.	τούς αὐτούς	τάς αὐτάς	τά αὐτά = ταύτά
dat.	τοῖς αὐτοῖς	ταῖς αὐταῖς	τοῖς αὐτοῖς

Yukarıdaki tabloyla ilgili bazı ayrıntılar:

1. **αὐτός**, tek başına olduğu zaman zamir; bir isimle beraber olduğunda ise sıfat konumdadır. Zamir olduğunda **özne olarak** fiilin öznesiyle beraber gider; bu durumda, **tekil şahıslar** için **αὐτός**; **çoğul şahıslar** için **αὐτοί** olur.

2. Birbirine benzeyen şu çekimlere dikkat edelim:

αὐτός, αὐτή, αὐτό = *bizzat, şahşen*,

οὗτος, αὕτη, τοῦτο = *bu*,

ὁ αὐτός, αὕτη (ἡ αὐτή), τὸ αὐτό = *aynı*,

3. Yukarıdaki tabloda, **koyu harflerle yazılı** olanlar, üçüncü şahıslar için işaret zamiri olarak da kullanılır.

Αὐτός'un Kullanılışı:

1. Özne olarak αὐτός ve αὐτή, ister fiilden önce, ister fiilden sonra olsun *bizzat, şahşen* anlamını korur. Örnek: **αὐτός** ἤκουσα ya da ἤκουσα **αὐτός** = *bizzat duydum*.

2. Kuruluş bakımından, αὐτός bir isimle beraber gidiyorsa, *artikelle* ismin dışına yazılır: Örnek: αὐτός ὁ δοῦλος ya da ὁ δοῦλος αὐτός = *kölenin (bizzat) kendisi*.

3. *Artikelle* isim arasına yazıldığında ise *aynı* anlamına gelir. Örnek: ὁ αὐτός δοῦλος = *aynı köle*.

4. Özne (nom.) dışında, αὐτός'un halleri, kuvvetli (*bizzat onun (gen.), bizzat onu (acc.), bizzat ona (dat), ... gibi*) ya da kuvvetsiz (*onun, onu, ona, ... gibi*) anlam içeriği vardır. Eğer fiilden önce yazılmışsa, *kuvvetli*, fiilden sonra yazılmışsa *kuvvetsizdir*. Örnek: **αὐτοῖς** ἐπίστευσα = *bizzat onlara güvendim. (kuvvetli)* / ἐπίστευσα **αὐτοῖς** = *onlara güvendim (kuvvetsiz)*.

5. Yukarıda belirttiğimiz gibi (3) ve aşağıdaki tabloda da görüleceği gibi, özne halleri dışında αὐτός'un çekimi, üçüncü şahıslar için işaret zamiri olarak kullanılır ve *onu* anlamına gelir. Çekimine dikkat edelim:

Haller	Eril	Dişil	Cinssiz
tk.nom.	-	-	-
gen.	αὐτοῦ onun	αὐτῆς onun	αὐτοῦ o şeyin
acc.	αὐτόν onu	αὐτήν onu	αὐτό o şeyi
dat.	αὐτῷ ona (onun için)	αὐτῇ ona (onun için)	αὐτῷ o şeye o şey için/ o şeyle)
çğ.nom.	-	-	-
gen.	αὐτῶν onların	αὐτῶν onların	αὐτῶν o şeylerin
acc.	αὐτούς onları	αὐτάς onları	αὐτά o şeyleri
dat.	αὐτοῖς onlara (onlar için)	αὐταῖς onlara (onlar için)	αὐτοῖς o şeylere (o şeylere/ o şeylerle)

C. Belirsiz Kişi Zamirleri

1. Belirsiz Kişi Zamiri

Çekim olarak, eril ve dişil aynı takılarla, cinssiz ise ayrı çekilir. Cinssizlerin iki hali aynı (nom. ve acc.), diğer halleri (gen. ve dat.) ise ait olduğu çekim grubunun eril ve dişili ile aynıdır.

1.a. τίς, τι = biri; bir şey

Haller	Eril ve Dişil	Cinssiz
tk.nom.	τίς biri, birisi	τι bir şey
gen.	τινός ya da του birisinin	τινός ya da του bir şeyin
acc.	τινά birisini	τι bir şeyi
dat.	τινί ya da τῷ birisine (birisi için)	τινί ya da τῷ bir şeye (bir şeyle)
çğ.nom.	τινές birileri	τινά ya da ἄττα bir şeyler
gen.	τινῶν birilerinin	τινῶν bir şeylerin
acc.	τινάς birilerini	τινά ya da ἄττα bir şeyleri
dat.	τισί(v) birilerine (birileri için)	τισί(v) bir şeylere (bir şeylerle)

Yukarıdaki tabloyla ilgili bir ayrıntı:

Tek başına zamir olarak kullanılan **τις, τι**, fiilden sonra yazılır, ayrıca bir isimle beraber kullanıldığında sıfat konumunda olur; bu durumda ise nitelediği ismin halini, cinsini, sayısını alır ve önemlisi isimden de sonra yazılır. Örnek: ἀγαθὸν **τι** = iyi bir şey / ὁρῶ **τινάς** = birilerini görüyorum / οἰκία **τις** = bir ev (evin biri).

1.b. οὐδεὶς οὐδεμία οὐδέν = hiç kimse; hiçbir şey, hiçbir¹⁸

Haller	Eril	Dişil
tk.nom.	οὐδεὶς hiç kimse	οὐδεμία hiç kimse
gen.	οὐδενός hiç kimsenin	οὐδεμιάς hiç kimsenin
acc.	οὐδένα hiç kimseyi	οὐδεμίαν hiç kimseyi
dat.	οὐδενί hiç kimseye (hiç kimse için)	οὐδεμῖα hiç kimseye (hiç kimse için)
çğ.nom.	οὐδένας hiç kimseler	-
gen.	οὐδένων hiç kimselerin	-
acc.	οὐδένας hiç kimseleri	-
dat.	οὐδέσι hiç kimselere (hiç kimseler için)	-
	Haller	Cinssiz
	tk.nom.	οὐδέν hiçbir şey
	gen.	οὐδενός hiçbir şeyin
	acc.	οὐδέν hiçbir şeyi
	dat.	οὐδενί hiçbir şeye (hiçbir şey için)
	çğ.	-

Yukarıdaki tabloyla ilgili bazı ayrıntılar:

1. οὐδεὶς, οὐδεμία, οὐδέν (οὐδ+εἷς, οὐδε+μία ve οὐδ+έν) zamiri aynı anlamda μηδεὶς, μηδεμία ve μηδέν (μηδ+εἷς, μηδε+μία ve μηδ+έν) biçiminde de yapılır.
2. οὐδεὶς, οὐδεμία ve οὐδέν sıfat olarak da kullanılır. Örnek: οὐδεὶς πολίτης = **hiçbir** vatandaş.

¹⁸ Daha sonra görüleceği gibi εἷς (eril)/ μία (dişil) ve ἓν (cinssiz) kelimeleri = bir anlamındadır.

3. Cinsiz halleri olan οὐδέν ve μηδέν tek başlarına *hiç* anlamında zarf olarak da kullanılır. Örnek: ἡδίκησαν οὐδέν = *hiç* haksızlık yapmadılar.

4. οὐδείς, οὐδεμία ve οὐδέν ya da μηδείς, μηδεμία ve μηδέν zamirleri, kendileri olumsuz anlam taşıdıkları için cümlede fiili de olumsuz yaparlar. Örnek: οὐδείς βούλεται = *hiç* kimse istiyor (yani kimse istemiyor); tersi olursa οὐδείς οὐ βούλεται = *hiç* kimse istemiyor (yani, herkes istiyor).

5. Belirsiz kişi zamiri ve sıfatı olarak şu kelimeler de vardır:

ἄλλος,-η,-ο: diğeri, başkası,

ἄλλοδαπός,-ή,-όν: yabancı,

ἄμφότεροι,-αι,-α: her iki, her ikisi,

ἕκαστος, ἕκαστη, ἕκαστον: her bir, her biri, her bir şey,

ἐκάτεροι,-αι,-α: (ikisinden) her biri,

ἕτερος, ἕτερα, ἕτερον: diğeri,

μηδέτερος, μηδετέρα, μηδέτερον: (ikisinden) hiç biri, hiçbir şey,

οὐδέτερος, οὐδετέρα, οὐδέτερον: (ikisinden) hiç biri, hiçbir şey,

πᾶς, πᾶσα, πᾶν: bütün, her, herkes (bütün herkes),

ποιός, ποιά, ποιόν: bir tür,

ποσός, ποσή, ποσόν: erey,

2. Belirsiz İlgi Zamiri

2.a. ὅστις, ἥτις, ὅ,τι = her kim; her ne

Haller	Eril	Dişil
tk.nom.	ὅστις her kim	ἥτις her kim
gen.	οὗτινος / οὗτου her kimin	ἥστινος her kimin
acc.	ὅντινα her kimi	ἥντινα her kimi
dat.	ὧτινι / ὧτω her kime (her kimin için)	ἧτινι her kime (her kimin için)
çğ.nom.	οἵτινες her kimler	αἵτινες her kimler
gen.	ὧντινων her kimlerin	ὧντινων her kimlerin
acc.	οὓστινας her kimleri	αὔστινας her kimleri
dat.	οἷσσι(ν) her kimlere (her kimler için)	αἷσσι(ν) her kimlere (her kimler için)

Haller	Cinssiz
tk.nom.	ὅ,τι her ne
gen.	οὐτινος / ὅτου her neyin
acc.	ὅ,τι her neyi
dat.	ὅτινι / ὅτῳ her neye (her neyle)
çğ.nom.	ἅτινα / ἅττα her neler
gen.	ᾧντινων her nelerin
acc.	ἅτινα / ἅττα her neleri
dat.	οἷσιν(ν) her nelere (her nelerle)

Yukarıdaki tabloyla ilgili bir ayrıntı:

Dikkat edilecek olunursa, ὅστις, ἥτις, ὅ,τι zamirinin ὅς+τις, ἥ+τις, ὅ+τι, yani ilgi zamiri ile τις, τι zamirinin kaynaşmış halidir.¹⁹

2.b. ὅσπερ, ἥπερ, ὅπερ = ki o; ki o şey

Haller	Eril	Dişil
tk.nom.	ὅσπερ ki o	ἥπερ ki o
gen.	οὐπερ ki onun	ἥσπερ ki onun
acc.	ὅνπερ ki onu	ἥνπερ ki onu
dat.	ὅπερ ki ona (ki onun için)	ἥπερ ki ona (ki onun için)
çğ.nom.	οἷπερ ki onlar	αἷπερ ki onlar
gen.	ᾧνπερ ki onların	ᾧνπερ ki onların
acc.	οὐσπερ ki onları	ἄσπερ ki onları
dat.	οἷσπερ ki onlara (ki onlar için)	αἷσπερ ki onlara (ki onlar için)

¹⁹ İlgi zamirlerinin çekimi için bkz.

Haller	Cinssiz	
tk.nom.	ὅπερ	ki o şey
gen.	οὗπερ	ki o şeyin
acc.	ὅπερ	ki o şeyi
dat.	ὧπερ	ki o şeye (ki o şeyle)
çğ.nom	ἃπερ	ki o şeyler
gen.	ὧνπερ	ki o şeylerin
acc.	ἃπερ	ki o şeyleri
dat.	οἷσπερ	ki o şeylere (ki o şeylerle)

Ayrıca ilgi zamiri olarak şu kelimeler de vardır:²⁰

ἡλίκος,-η,-ον: ne kadar (büyük)

οἶος, οἶα, οἶον: ne çeşit

ὁ πηλίκος, ἡ πηλίκη, τό πηλίκον: ne kadar geniş (büyük)

ὀποδαπός, ὀπαδαπή, ὀπαδόν: ne türden

ὀποῖος, ὀποῖα, ὀποῖον: ne tür, nasıl

ὀπότερος, ὀποτερά, ὀπότερον: ikisinden hangisi

ὅσος,-η,-ον: ne kadar (büyük)

πόσος,-η,-ον: o kadar (büyük)

3. Soru Zamiri

τίς, τί = kim, ne?

Haller	Eril ve Dişil		Cinssiz	
tk.nom.	τίς	kim	τί	ne
gen.	τίνος ya da τοῦ	kimin	τίνος ya da τοῦ	neyin
acc.	τίνα	kimi	τί	neyi
dat.	τίνι ya da τῷ	kime (kimin için)	τίνι ya da τῷ	neye (neyle)
çğ.nom.	τίνες	kimler	τίνα	neler
gen.	τίνων	kimlerin	τίνων	nelerin
acc.	τίνας	kimleri	τίνα	neleri
dat.	τίσι(v)	kimlere (kimler için)	τίσι(v)	nelere (nelerle)

²⁰ Bütün bu kelimeler, sonu -ος, -η (πα) ve -ον ile biten çekimlere göre çekilirler.

Yukarıdaki tabloyla ilgili bazı ayrıntılar:

1. Dikkat edilirse **τίς** ve **τί**'nin çekimi, (*birisi; bir şey* anlamındaki) **τις** ve **τι**'nin aynıdır. Aradaki fark, soru zamirinde vurgu hep **-i**'nin (iota'nın) üzerindedir.

2. **τίς** ve **τί** soru zamiri olduğu gibi, soru sıfatı olarak da kullanılır. Soru sıfatı söz konusu olduğunda, *hangi ...* anlamına gelir. Örnek: **τίνας** δοῦλοι; **hangi** köleler? / **τίς** οἰκία; **hangi** ev? / **τί** δῶρον; **hangi** hediye?

Örnekler:

1. **Τούτους** πέμπει εἰς τὴν κώμην **αὐτῶν**.

zamir; er.çğ.acc.

zamir; er.çğ.gen.

= **bunları** (*bu adamları*) **köyelerine** (=onların köyüne) gönderiyor.

2. οἱ μὲν **τούτων** φεύγουσιν.

zamir; er.çğ.gen.

= bunların (**bu adamların**) bazıları kaçıyorlar.

3. **αὐταί** νέμονται τὰ **αὐτά** δῶρα.

zamir; dş.çğ.nom. cn.çğ.acc. (sıfat konumunda)

= **bunlar** (=bu kadınlar) **aynı** hediyeleri veriyorlar.

4. διὰ **ταῦτα** μάχονται **ἀλλήλοις**.

zamir; cn.çğ.acc.

zamir; er.çğ.dat.

= **bu** yüzden (=bu şeyler yüzünden) **birbirleriyle** savaşıyorlar.

5. **τίς** ἐστὶν **αὕτη** ἡ ὁδός;

soru sf. işaret sf.

tk.nom. dş.tk.nom.

= **Bu** yol **hangisidir**?

6. ἔφη τὸν ἵππον **ἐαυτοῦ** εἶναι.

iye.zm.er.tk.gen.

= Atın **kendisinin** olduğunu söyledi.

7. ἡδίκησαμεν καὶ **ἡμᾶς αὐτούς** καὶ τοὺς φίλους **ἡμῶν**.

dönş.zm.er.çğ.acc.

iye.zm.er.çğ.gen.

= Hem **kendimize** hem de **dostlarımıza** haksızlık ettik.

8. τοῦτο αὐτός ἔποιησε.

işa.zm. er.tk.nom.

cn.tk.acc.

= **Bu şeyi kendi yaptı.**

9. ὅστις ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀποθνήσκει...

blsz.zm.

er.tk.nom.

= **Her kim vatan uğruna ölürse...**

İşaret Sıfatı ve İşaret Zamiriyle İlgili Örnekler:

1. τῶνδε τῶν οἰκίων, = bu evlerin;

işa.sf. isim

dş.çğ.gen. dş.çğ.gen.

τῶνδε = bunların = *işaret zamiri, (dş)çğ.gen.*

2. οὗτος ὁ ἄνθρωπος = bu adam;

işa.sf. isim

er.tk.nom. er.tk.nom.

οὗτος = bu adam = *zamir, er.tk.nom.*

3. τούτον τὸν κριτήν = bu hakimi;

işa.sf. isim

er.tk.acc. er.tk.acc.

τούτον = bunu (bu adamı) = *işaret zamiri, er.tk.acc.*

4. ταῦτα τὰ δῶρα = bu hediyeler;

işa.sf. isim

cn.çğ.acc. cn.çğ.acc.

ταῦτα = bunları (bu şeyleri) = *işaret zamiri, cn.çğ.acc.*

5. τούτους τοὺς ἀνθρώπους = bu insanları

işa.sf. isim

er.çğ.acc. er.çğ.acc.

τούτους = bunları (bu adamları) = *işa.zm. er.çğ.acc.*

Alıştırma V

A. Aşağıdaki cümleleri Türkçeye çeviriniz.

1. 'Ο ἥλιος λάμπει.
2. 'Ο ἥλιος ἐστι λαμπρός.
3. 'Εγὼ, ἐπεὶ ταῦτα ἤκουσα, οὐκ ἔθελον πιστεῦειν ἐκείνῳ.
4. Δεῖ οὖν ἡμᾶς πείθειν τούτους δώροις, οὐκ ἐκείνους.
5. Οὗτος ζημιωθήσεται ὑπο τῶν ἡμῶν κριτῶν κατὰ τοῦτον τὸν νόμον.
6. 'Ημεῖς γὰρ νομίζομεν αὐτὸν εἶναι ἔχθρον τοῖς πολίταις ὑμῶν.
7. Αὐτοὺς κωλύσομεν, πολλὰ γὰρ ἡδικήθημεν ὑπ' αὐτῶν.
8. Οὐκ ἠθελε πορεύεσθαι ἐκεῖ, ὁ γὰρ στρατηγὸς αὐτοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν μενεῖν ἐν αὐτῇ τῇ κώμῃ.
9. 'Αρ' οὐ δεῖ ἡμᾶς ὑπέρ τῶν φίλων παύσασθαι τοῦδε τοῦ πολέμου;
10. Οὗτοι οἱ πολῖται ἡσύχαζον ἐν ταῖς ἑαυτῶν οἰκίαις.

B. Aşağıdaki cümleleri küçük harflere çevirip, kelimelere ayırıp, anlamını Türkçe'ye çeviriniz.

1. EXEIKAAKAI AΓAΘΟΥΣΥΙΟΥΣ
2. ΠΕΜΠΕΙΤΙΣΤΑΚΑΛΑΔΩΡΑ
3. MAXHEΣTINENTΩΠΕΔΙΩ

C. Aşağıdaki cümleleri Eski Yunanca'ya çeviriniz.

1. Sizin birbirinizle savaşmanız gerekmez.
2. Hediyeledi aynı evdedir.
3. Bundan sonra savaştan vazgeçmek için birbirlerini ikna ettiler.
4. Müttefiklerle yürüyordu, çünkü kendi askerlerine güvenmiyordu.
5. Vatandaşlar aynı yasalara itaat etmek istemiyordu.

Kelimeler:

Eski Yunanca'dan Türkçe'ye.

- ἀγαθός,-ή,-όν: iyi
ἀδικέω (ἀδικῶ): haksızlık etmek
ἀκούω: duymak, dinlemek, işitmek
ἀλλήλων,-ων,-ων : birbirlerinin
ἄλλοδαπός,-ή,-όν: yabancı
ἄλλος,-η,-ο: diğeri, başkası
ἑκατέρωθεν,-αι,-α: her iki, her ikisi

ἄνθρωπος, ὁ: adam, insan
ἀποθνήσκω (ἀποθαν-): ölmek
ἄρ' οὐ(κ): ..mı acaba?
αὐτός, αὐτή, αὐτό: bizzat, şahşen
γάρ: çünkü (*cümle başına yazılmaz)
δεῖ: gerekir
διά + acc: yüzünden, sebebiyle, -den dolayı
δῶρον, τό: hediye, armağan
ἐαυτοῦ, ἐαυτῆς: kendi kendisinin
ἐγώ: ben
ἐθέλω: istemek
εἰς + acc: -e doğru
εἰμί: olmak
ἐκαστος, ἐκάστη, ἐκαστον: her bir, her biri, her bir şey
ἐκάτεροι,-α,-ον: (ikisinden) her biri
ἐκεῖ: orada
ἐκεῖνος, ἐκεῖνη, ἐκεῖνο: şu, o
ἐν + dat: -de,-da; içinde
ἐπεὶ + fiil: -dığı zaman, -dığı için
ἕτερος, ἕτερα, ἕτερον: diğeri
ἐχθρός,-ά,-όν: düşman
ἔχω: sahip olmak, yanında bulundurmak
ζημιόω (ζημιῶ): cezalandırmak
ἥλικος,-η,-ον: ne kadar (büyük)
ἥλιος, ὁ: güneş
ἡμεῖς: biz
ἡσυχάζω: susmak, sessiz durmak, dinlenmek
ἵππος, ὁ: at
καλός,-ή,-όν: iyi, güzel
κατα + acc: -e göre; -e gereğince.
Κελεύω: emretmek; uyarmak; tavsiye etmek
κριτής, ὁ: hakim, yargıç
κώλυω: engel olmak
κώμη, ἡ: köy
λάμπω: parlamak

λαμπρός,ή,όν: parlak
μάχη, ή: savaş
μάχομαι: savaşmak
μένω: kalmak
μηδεις, μηδεμία, μηδέν = hiç kimse, hiçbir şey, hiçbir
μηδέτερος, μηδετέρα, μηδέτερον: (ikisinden) hiç biri, hiçbir şey
νέμω: vermek
νομίζω: sanmak, düşünmek
νόμος, ό: yasa
όδε, ήδε, τόδε: bu
όδός, ή: yol
οικία, ή: ev
οίος, οία, οίον: ne çeşit
όποδαπός, όπαδαπή, όπαδόν: ne türden
όποιος, όποία, όποιον: ne tür, nasıl
όπότερος, όποτερά, όπότερον: ikisinden hangisi
όσος,-η,-ον: o kadar (büyük)
όσπερ, ήπερ, όπερ: ki o, ki o şey
όστις, ήτις, ό,τι: her kim, her ne
ούδεις ουδεμία ουδέν: hiç kimse, hiçbir şey, hiçbir
ουδέτερος, ουδετέρα, ουδέτερον: (ikisinden) hiç biri, hiçbir şey
ούκ: fiili olumsuz yapan kelime
ούτος, αύτη, τούτο: bu
πάς, πάσα, πάν: bütün, her, herkes (bütün herkes)
πατρίς (-ίδος), ή: vatan
πεδίον, τό: ova
πείθω: ikna etmek
πέμπω: göndermek, yollamak
πηλίκος,-η,-ον: ne kadar büyük
πιστεύω: inanmak, güvenmek (dat)
ποιέω (ποιώ): yapmak
ποιός, ποιά, ποιόν: bir tür,
ποσός, ποσή, ποσόν: epey,
πόλεμος, ό: savaş
πολίτης, ό: vatandaş, yurttaş
πολύς, πολλή, πολύ: çok

πορεύομαι: yürümek, ilerlemek, yola çıkmak
στρατηγός, ὁ: komutan
τοσοῦτος, τοσαύτη, τοσοῦτο(ν): o kadar (büyük)
τοιόσδε, τοιάδε, τοιόνδε: böyle, bu türden
τις, τι: biri, bir şey
τίς, τί: kim, ne?
υἱός, ὁ: oğul
ὕμεῖς: siz
ὑπέρ + gen: uğruna, için
ὑπό + gen: tarafından
φεύγω (φυγ-): kaçmak, uzaklaşmak
φίλος,-η,-ον: dost

METİN IV

Aşağıdaki metni Türkçe'ye çeviriniz.

(Aisopos'dan bir öykü)

Bir Aslan ve Bir Yunus

Λέων ἐν τῷ αἰγιαλῷ πλανώμενος, ὡς εἶδε δελφίνα διὰ τῆς θαλάττης νέοντα, εἰς συμμαχίαν παρεκάλεσε, λέγων ὅτι δεῖ φίλους καὶ βοηθοὺς ἀλλήλοις γενέσθαι· «σύ μὲν γὰρ τῶν θαλαττίων ζῶων, ἐγὼ δὲ τῶν χερσαίων εἰμὶ βασιλεύς.» Τοῦ δὲ ἄσμενου ὁμολογήσαντος, ὁ λέων μετ' οὐ πολὺν χρόνον, πρὸς ταῦρον ἄγριον μαχόμενος, τὸν δελφίνα εἰς βοήθειαν παρεκάλει· ὡς δὲ ἐκεῖνος βουλόμενος ἐκβῆναι ἐκ τῆς θαλάττης οὐκ ἠδύνατο, ἠτιᾶτο αὐτὸν ὁ λέων ὡς προδότην. Ὁ δὲ ὑπολαβὼν εἶπεν, «ἀλλὰ μὴ ἐμοὶ μέμφου, μᾶλλον δὲ τῇ φύσει, ἥτις με θαλαττίαν ποιήσασα τῆς γῆς οὐκ ἐᾷ ἐπιβῆναι.»

Kelimeler

ἄγριος,-α,-ον: vahşi, yabani

αἰγιαλός,-ή,-όν: kıyı, deniz kenarı

αἰτιάομαι (αἰτιῶμαι): ayıplamak, sorumlu tutmak

ἀλλά: fakat

ἀλλὰ μή.... μᾶλλον δε: ... değil, daha çok

ἀλλήλους,-ας,-α: birbirlerini

ἄσμενος,-η,-ον: memnun olmak

αὐτός,-ή,-ό: bizzat, şahsen

βασιλεύς, ὁ: kral

βοήθεια, ἡ: yardım

βοηθός,-ή,-όν: yardımcı

βούλομαι: istemek

γάρ: çünkü

γίγνομαι (γεν-): olmak, meydana gelmek

γῆ, ἡ: yer, toprak; kara

δεῖ: gerekir

δελφίς (δελφιν-), ὁ: yunus

διὰ + gen: içinde

δύναμαι: güçte olmak

ἔάω: izin vermek
ἐγώ: ben
ὁράω (ὁρᾶω): görmek
εἰς + acc: -e doğru
εἶμι: olmak
ἐκεῖνος,-η,-ον: o, şu
ἐκ + gen: -den,-dan (dışarı)
ἐκβαίνω: çıkmak
ἐν + dat: -de,-da; içinde
ἐπιβαίνω: girmek, yürümek
ζῷον, τό: hayvan
θάλασσα/ θάλαττα, ἡ: deniz
θαλάσσιος/ θαλάττιος,-α,-ον: denizde yaşayan
λέγω (ῥτι): söylemek
λέων, ὁ: aslan
μᾶλα: fazla
μᾶλλον: daha çok, daha fazla
μάχομαι: mücadele etmek, savaşmak, karşı koymak
μέν... δέ: δέ:
μέμφομαι: suçlu bulmak, kabahatli bulmak (dat)
μή: olmasın diye
μετά + acc: -den sonra
νέω: yüzmek
ὁμολογέω (ὁμολογέω): aynı fikirde olmak, anlaşmak
ὅστις, ἥτις, ὅ,τι: ki o, ki o şey
οὐ/ οὐκ: fiili olumsuz yapan kelimeler
παρακαλέω (παρακαλῶ): çağırmak, davet etmek
ποιέω (ποιῶ): yapmak
προδότης, ὁ: hain
πλανάομαι (πλανῶμαι): başı boş gezmek, dolanmak
πολύς, πολλή, πολύ: çok
πρός + acc: -e karşı
σύ: sen
συμμαχία, ἡ: müttefiklik
ταῦρος, ὁ: boğa

ὑπολαμβάνω (ὑπολαβ-): yanıt vermek

φίλος,-η,-ον: dost

φύσις, ἡ: doğa

χερσαῖος,-α,-ον: karada yaşayan

χρόνος, ὁ: zaman, süre

ὥς: gibi; -dığı zaman

Kural Anımsatma

- εἶδε (ὀράω fiili, aor.III.tk): *gördü*

- νέοντα (νέω fiili, etk.ortaç.er.tk.acc): *yüzen*

- εἰς συμμαχίαν παρεκάλεσε: *müttefikliğe davet etti*

- λέγων ὅτι: *söyleyerek*

- τοῦ ἀσμένου ὁμολογήσαντος (genetivus absolutus): *onunla anlaşılmaktan memnun kaldıktan sonra*

- μετ' οὐ πολὺν χρόνον: *çok sürmez*

- εἰς βοήθειαν παρεκάλει: *yardıma çağırır*

- βουλόμενος (βούλομαι fiili, ort.ortaç.şim.z. er.tk.nom): *istemesine karşın*

- οὐκ ἠδύνατο (δύναμαι fiili, ort.aor.III.tk): *güçte olmamak, elinden gelmemek, başaramamak*

- ἡτιᾶτο (αἰτιόομαι fiili, ort.aor.III.tk): *suçlar, ayıplar*

- ἐκβῆναι = ἐκβαίνω fiili etk.şim.z.mastarı

- εἶπεν (λέγω fiili, etk.aor.III.tk) *söyledi, dedi*

- ὁ δὲ ὑπολαβὼν εἶπεν: *o ise yanıt olarak (şunları) söyler*

- μή ἐμοί μέμφου: *beni suçlama*

- μᾶλλον (μάλα'ın bir üst derecesi): *daha çok*

- με: *beni*

- ἥτις: *ki o (doğa'yı niteliyor)*

- ποιήσασα (ποιέω fiili, etk.ortaç.aor.dş.tk.nom./ doğa'yı niteliyor): *yapan, kılan*

- οὐκ ἔᾶ (ἐάω fiili, etk.şim.z.III.tk.): *izin vermiyor*

- ἐπιβῆναι (ἐπιβαίνω fiili, etk.şim.z.mastarı): *(karada) yürümek, (karaya) çıkmak*

**KONU: VI
(FİİLER)
YAN CÜMLE KİPİ**

Yan Cümle Kipi

Yan Cümle Kipi'nin, Etken, Orta ve Edilgen Çatı'da Şimdiki Zaman ile Aoristum (ve de II. Aoristum) Zaman'ı bulunmaktadır. Çekim olarak yeni bir çekim değildir. Şimdiki Zaman, her bir çatının, Haber Kipi zaman takılarının ilk sesli harflerinin uzamasıyla; Aoristum ise Etken ve Orta Çatı'da, Yancümle Kipi Şimdiki Zaman takılarının başına bir 'σ' harfinin getirilmesiyle; Edilgen Çatı'da ise Etken Çatı Şimdiki Zaman takılarının başına bir 'θ' harflerinin gelmesiyle oluşur. Çekim örnekleri:

Ayrıntı:

1. Yan Cümle Kipi'nde İkinci Aoristum'un yapılışı şöyledir:
fiilin ikinci gövdesi + şim.z. yancümle kipi takılarıyla yapılır.
Örnek: φεύγω / φύγω

2. *Olmak* (εἶμι) fiilinin Yan Cümle Kipi çekimi şöyledir:
ᾔ, ἦς, ἦ, ᾔμεν, ἦτε, ᾔσι(ν)

Yan Cümle Kipi

Zamanlar	Etken Çatı	Orta Çatı	Edilgen Çatı
Şimdiki Zaman	λύω λύης λύη λύωμεν λύητε λύωσι(v)	πορεύωμαι πορεύη πορεύηται πορευώμεθα πορεύησθε πορεύονται	λύωμαι λύη λύηται λυώμεθα λύησθε λύονται
Aoristum Zaman	λύσω λύσης λύση λύσωμεν λύσητε λύσωσι(v)	πορεύσωμαι πορεύση πορεύσηται πορευσώμεθα πορεύσησθε πορεύσονται	λυθῶ λυθῆς λυθῇ λυθῶμεν λυθῆτε λυθῶσι(v)
Zamanlar	Etk.Ç. Takıları	Orta Ç. Takıları	Edg.Ç. Takıları
Şimdiki Zaman	-ω -ης -η -ωμεν -ητε -ωσι(v)	-ωμαι -η -ηται -ώμεθα -ησθε -ωνται	-ωμαι -η -ηται -ώμεθα -ησθε -ωνται
Aoristum Zaman	-σω -σης -ση -σωμεν -σητε -σωσι(v)	-σωμαι -ση -σηται -σώμεθα -σησθε -σονται	-θῶ -θῆς -θῇ -θῶμεν -θῆτε -θῶσι(v)

Yancümle Kipi'yle İfade Edilen Cümleler

1. Teşvik cümlelerinde:

I. tekil ve I. çoğul şahıslar için, genelde 'haydi' anlamına gelen 'ἄγε' ya da 'φέρε' kelimeleriyle birlikte, Şimdiki Zaman ya da Aoristum Zaman'dadır; olumsuzu 'μή'takısı ile yapılır.

Örnekler:

- λύωμεν ya da λύσωμεν = *çözelim!*
- πορεύομεθα = *yürüyelim!*
- λυθῶμεν = *çözülelim!*
- φέρε τι σοί δηλώσω = *haydi sana bir şey göstereyim!*
- μὴ ἔλθωμεν = *gelmeyelim!*

2. Fikir aşamasındaki soru ifadelerinde:

Örnekler:

- τί ποιήσωμεν; *ne yapalım?*
- ἄρα φύγωμεν; *kaçalım mı?*

3. Olumsuz emir cümlelerinde:

Sadece II. ve III. şahıslar içindir ve Aoristum Zaman'da yapılır.

Örnekler:

- μὴ λύσης = *çözme*
- μὴ ποιήσῃ = *yapmasın*
- μὴ πορεύσωνται = *yürümesinler, ilerlemesinler*

4. Ana cümlelerin fiilinin Şimdiki ya da Gelecek Zaman'da olan yan cümlelerde:

4.a. Amaç, gaye bidiren ifadelerde (-mek /-mak için; ... diye, amacıyla):

Bu durumda amaç bildiren cümlelerin başına ὅπως, ὥς, ἵνα (...-mek /-mak için; ... diye; ... amacıyla anlamına gelir) kelimeleri gelir; olumsuzu 'μὴ'takısı ile yapılır.

Örnekler:

1. Ταῦτα λέγομεν ἵνα αὐτοὺς πείθωμεν.

ana cümle amaç bildiren yan cümle

= Bizzat onları ikna etmek için bunları söylüyoruz.

2. Μαχώμεθα ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ἵνα μὴ ὑπὸ αὐτῶν δουλωθῶμεν.

teşvik bildiren ana cümle olumsuz amaç bildiren yan cümle

= Onlar tarafından esir edilmeyelim diye vatan uğruna savaşalım.

4.b. Belirsiz kiři ve belirsiz zaman ifadelerinde

4.b.1. Belirsiz kiři ifadeleri

a. Belirsiz kiři ifadelerinde (ki, bu cümlelerde kesinlikle ‘ăv’ kelimesi olur) ana cümlele fiili Şimdiki Zaman’da ise yan cümlele fiili de Şimdiki Zaman olur.

Örnek:

- Őς ăv τοŭτο ποιῇ, ζημιουῖται ăεί.

ana cümlele fiili

haber kipi edg.řim.z.III.tk.řh.

= her kim bunu yaparsa, her zaman cezasını görür.

b. Belirsiz kiři ifadelerinde ana cümlele fiili Gelecek Zaman’da ise yan cümlele fiili Aoristum Zaman’da olur.

Örnek:

-Őς ăv τοŭτο ποιήση, ζημιωθήσεται.

ana cümlele fiili

haber kipi edg.gel.z.III.tk.řh.

= her kim bunu yaparsa (yaptıysa), cezasını görecek .

4.b.2. Belirsiz zaman ifadeleri

a. Belirsiz zaman ifadelerinde ana cümlele fiili ve yan cümlele fiili Şimdiki Zaman ise bu, olayın sürekliliğini gösterir.

Örnek:

- Őταν νŭξ γίγνηται, πορευόμεθα.

ana cümle fiili haber kipi ort.řim.z.I.řğ.řh.

= her ne zaman gece olursa, yola çıkarız.

b. Belirsiz zaman ifadelerinde ana cümlele fiili Gelecek Zaman, yan cümlele fiili Aoristum Zaman ise bu, olayın bir kereye mahsus olduğunu gösterir.

- Őταν νŭξ γένηται, πορευσόμεθα.

ana cümle fiili

haber kipi ort.gel.z.Içğ.řh.

= gece olduğunda, yola çıkacağız.

METİN V

*Aşağıdaki metni Türkçe'ye çeviriniz.
(Ksenophon: Hellenika 2, 2, 3-4):*

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστὺ διῆκειν, ὁ ἕτερος τῷ ἐτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδείς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτούς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας κρατήσαντες πολιορκίᾳ καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχωῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὥς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν. Καὶ οὗτοι μὲν περὶ ταῦτα ἦσαν.

Kelimeler

Αἰγινήτης, ὁ: Aeginalı (Aegine, Ege'de bir ada)

ἄλλος,-η,-ον: diğer, başka

ἀποίκος,ον: koloni

ἀπολωλότας: ἀπόλλυμι (ἀπολλύω) (yıkamak, katletmek, öldürmek)'den fiilimsi

ἀποχρᾶω: yeterli olmak, yeterli gelmek

ἄστὺ, τό: şehir (Atinalılar kentlerine Ἄστὺ derlerdi)

ἀφικομένος,-η,-ον: ἀφικνέομαι (ἀφικ) (gelmek, varmak) fiilinin fiilimsi, aor. hali

διήκω: içine girmek, uzanmak; yayılmak, doldurmak

ἔδοξε: δοκεῖ (uygun gelmek) fiilinin etk.aor.III. tekil

Ἑλλήν, ὁ: Hellen

ἕτερος,-α,-ον: (ikisinden) biri, diğeri

εὐτρεπίζω: hazırlamak

ἐφιστάναι: ἐφ-ίστημι (kurmak) fiilinin etk.geç.z. mastarı

Ἰστιαίης, ὁ: Histialı (Histia, Attika yakınında antik bir ada kenti)

κοιμάω: uyutmak; (Ort.Edg) uyumak

κρατέω: yönetmek
Λακεδαιμόνιος,-α,-ον: Spartalı
λιμήν, ό: liman
μακρός,-ά,-όν: uzun
μáλλον: daha çok
Μηλίος,-α,-ον: Melis adalı
νυξ, νυκτός, ή: gece
οἶα: -diği için; çünkü
οἰμωγή, ή: ağlama, inleme
οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν: hiçbirse, hiç bir şey
παραγγέλλω: birinden diğerine ses (haber) geçmesi
Παράλος, ή: Atina devletine ait üç kürekli kadirga
παρασκευάζω: hazırlamak, sağlamak
Πειραιεύς, ό: Pire (Atina'nın en ünlü limanı)
πένθεω: ağlamak
πείσεσθαι: πάσχω (başına gelmek) fiili ort.gel.z. mastarı
περί + acc.: etrafında
πλήν + gen.: dışında
πολιορκία, ή: kuşatma
πόλις, ή: şehir, kent
Σκιωναίος, ό: Stionili (Stioni, Halkidiki'de antik bir kent)
συμφορά, ή: acı, felaket
τáλλα: τὰ áλλα (áλλος,-η,-ον: diğer, başka)
τεῖχος, τό: sur
Τορωναίος, ό: Toronili (Toroni, Halkidiki'de antik bir kent)
ύστεραίος,-α,-ον: daha sonra(ki)
φύλαξ (φύλακος): nöbetçi
ώστε (ώστ'): öyle ki

Kural Anımsatma:

- Παράλου άφικομένης: (bağımsız iyelik; sebep, durum ya da zaman bildirir)
- νυκτός: geceleyin (iyelik (gen.) hali zaman olarak; *esnasında* anlamını taşır)
- διá + gen.: içinden, aracılığıyla
- πενθοῦντες: (πενθέω) fiilimsi; etk.şim.z.eril, çğ.öz.

- νομίζοντες: (νομίζω) fiilimsi; etk.şim.z. eril, çğ.öz.
- όντας: (είμι) fiilimsi şim.z. eril, çoğul, nesne
- κρατήσαντες: (κρατέω) fiilimsi etk.aor. eril, çğ. özne
- τῇ δ' ύστεραία: ertesi gün anlamında
- ἐν ᾗ: ki orada (yani mecliste)
- τᾶλλα: τὰ ἄλλα

KONU: VII
(FİİLLER)
İSTEK-DİLEK KİPİ

İstek-Dilek Kipi

İstek-Dilek Kipi; Etken, Orta ve Edilgen Çatı'da, Şimdiki Zamanı, Aoristum'u (ve de II. Aoristum'u), ayrıca genelde dolaylı ifadede (Oratio Obliqua) kullanılan Gelecek Zamanı bulunmaktadır. Örnek çekimleri:

Ayrıntı:

1 İstek-Dilek Kipi'nde İkinci Aoristum; fiilin *ikinci gövdesi* + *şim.z. istek-dilek kipi* takılarıyla yapılır.

Örnek: φεύγοιμι/ φύγοιμι

2. *Olmak* (εἶμι) fiilinin ise İstek-Dilek Kipi çekimi şöyledir:

εἶην, εἶης, εἶη, εἶμεν (εἶημεν), εἶτε (εἶητε), εἶεν (εἶησαν)

İstek-Dilek Kipi

Zamanlar	Etken Çatı	Orta Çatı	Edilgen Çatı
Şimdiki Zaman	λύοιμι λύοις λύοι λύοιμεν λύοιτε λύοιεν	πορευοίμην πορευοίο πορεύοιτο πορευοίμεθα πορεύοισθε πορεύοιντο	λυοίμην λυοίο λυοίτο λυοίμεθα λυοίσθε λυοίντο
Gelecek Zaman	λύσοιμι λύσοις λύσοι λύσοιμεν λύσοιτε λύσοιεν	πορευσοίμην πορεύσοιο πορεύσοιτο πορευσοίμεθα πορεύσοισθε πορεύσοιντο	λυθησοίμην λυθήσοιο λυθήσοιτο λυθησοίμεθα λυθησοίσθε λυθησοίντο
Aoristum Zaman	λύσαιμι λύσαις ²¹ λύσαι ²² λύσαιμεν λύσαιτε λύσαιεν ²³	πορευσαίμην πορεύσαιο πορεύσαιτο πορευσαίμεθα πορεύσαισθε πορεύσαιντο	λυθείην λυθείς λυθείη λυθειμέν ²⁴ λυθείτε ²⁵ λυθείεν ²⁶

²¹ λύσειας şeklinde de yazılır.

²² λύσειε(ν) şeklinde de yazılır.

²³ λύσειαν şeklinde de yazılır.

²⁴ λυθείμεν şeklinde de yazılır.

²⁵ λυθείητε şeklinde de yazılır.

²⁶ λυθείησαν şeklinde de yazılır.

Zamanlar	Etk.Ç. Takıları	Ort. Ç. Takıları	Edg.Ç. Takıları
Şimdiki Zaman	-οιμι -οις -οι -οιμεν -οιτε -οιεν	-οίμην -οιο -οιτο -οίμεθα -οισθε -οιντο	-οίμην -οιο -οιτο -οίμεθα -οισθε -οιντο
Gelecek Zaman	-σοιμι -σοις -σοι -σοιμεν -σοιτε -σοιεν	-σοίμην -σοιο -σοιτο -σοίμεθα -σοισθε -σοιντο	-θησοίμην -θησοιο -θησοιτο -θησοίμεθα -θησοισθε -θησοιντο
Aoristum Zaman	-σω -σης -ση -σωμεν -σητε -σωσι	-σαίμην -σαιο -σαιτο -σαίμεθα -σαισθε -σαιντο	-θείην -θείης -θείη -θεῖμεν -θεῖτε -θεῖεν

İstek-Dilek Kipi'yle İfade Edilen Cümleler

1. Geleceğe yönelik istek cümlelerinde

Çoğunlukla 'keşke' anlamına gelen 'εἴθε', 'εἰ γὰρ' ya da 'πῶς ἂν' kelimeleriyle birlikte (olumsuzu işe 'μή' takısı ile) yapılır.

Örnekler:

-εἰ γὰρ ἔλθοι = *keşke gelse!*

-εἴθε μὴ γένοιτο = *keşke olmasa!*

('πῶς ἂν'la yapıldığı zaman olumsuzluk takısı olarak 'μή' değil 'οὐ' kullanılır:

-πῶς ἂν οὐκ ἔλθοι = *keşke gelmese!)*

2. Dolaylı cümle ve dolaylı soru ifadelerinde

Ana cümlelerin fiili geçmiş zamanlarda olur ve olumsuzu 'οὐ' takısı ile yapılır.

2.a. Dolaylı cümlede:

Zamanlarına dikkat ederek aşağıdaki örnekleri inceleyelim

1. -εἶπον ὅτι γράφου.

ana cüm. istek-dilek k.etk.şim. III.tk.şh.

fiil: geç.zam.

= yazdığını (yazmakta olduğunu) söylediler.

2. -εἶπον ὅτι γράφειεν (γράφ-σειεν).

ana cüm. istek-dilek k..etk.aor. III.tk.şh..

fiil: geç.zam.

= yazdığını (yazmış olduğunu) söylediler.

3. -εἶπον ὅτι γράψου (γράφ-σοι).

ana cüm. istek-dilek k.etk.gel. III.tk.şh.

fiil: geç.zam.

2.b. Dolaylı soruda:

Örnek:

-ἤρώτα τίνας εἶεν. = kim olduklarını soruyordu.

ana cüm. istek-dilek k.şim. III.çğ.şh.

fiil: etk.geç.zam.

3. Ana cümlelerin fiilinin geçmiş zamanlarda olduğu yan cümlelerde

3.a. Amaç, gaye bildiren ifadelerde:

Bu durumda amaç bildiren cümlelerin başına ὅπως, ὥς, ἵνα (...için; ...mek /-mak için; ...diye; ...amacıyla anlamına gelir) kelimeleri gelir; olumsuzu 'μή'takısı ile yapılır.

Örnek:

-ταῦτα εἶπον ἵνα αὐτούς πείθοιμεν

ana cümle amaç bildiren yan cümle

fiil: geç.zam.

= onları ikna edelim diye bunları söylediler.

3.b. Belirsiz kiři ve belirsiz zaman ifadelerinde

3.b.1. Belirsiz kiři ifadeleri

Ana cümleinin fiili geçmiş zamanda olur ve olumsuzu ‘μή’takısı ile yapılır.

Örnekler:

1. - ὅστις τοῦτο ποιήῃ, ἐζημιούτο αἰ.

ana cümleinin fiili

haber kipi, edg.řhz.III.tk.řh.

= her kim bunu yaptıysa, daima cezasını görürdü.

2. - ἃ μή βούλοῖτο ποιεῖν, οὐκ ἐποίει.

ana cümleinin fiili

haber kipi, etk.řhz.III.tk.řh.

= yapmak istemediđi řeyleri yapmazdı.

3.b.2. Belirsiz zaman ifadeleri

a. Belirsiz zaman ifadelerinde ana cümleinin fiili řimdiki hikaye zamansa, bu, olayın sürekliliđini gösterir. Olumsuzu ‘μή’takısı ile yapılır.

Örnek:

-ὅταν νύξ γίγνοιτο, ἐπορευόμεθα.

ana cümleinin fiili

haber kipi, etk.řhz.I.řğ.řh.

= her ne zaman gece olursa (olduysa), yola çıkardık.

b. Belirsiz zaman ifadelerinde ana cümleinin fiili aoristum ise, bu, olayın bir kereye mahsus olduđunu gösterir.

Örnek:

-ὅταν νύξ γένοιτο, ἐπορευσάμεθα.

ana cümleinin fiili

haber kipi, ort.aor.I.řğ.řh.

= gece olduđunda, yola çıktık.

METİN VI

*Aşağıdaki metni Türkçe'ye çeviriniz.
(Ksenophon: Hellenika, 6, 1, 14-15)*

Περὶ τούτων δὴ ἐγὼ ἤκω πρὸς ὑμᾶς καὶ λέγω πάντα ὅσα ἐκεῖ αὐτός τε ὀρῶ καὶ ἐκείνου ἀκήκοα. Καὶ νομίζω οὕτως ἔχειν, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ὥς, εἰ μὲν πέμψετε ἐκεῖσε δύναμιν, μὴ ἐμοὶ μόνον ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις Θετταλοῖς ἰκανὴν δοκεῖν εἶναι πρὸς Ἰάσονα πολεμεῖν, ἀποστήσονται αὐτοῦ αἱ πόλεις πᾶσαι γὰρ φοβοῦνται ὅποι ποτὲ προβήσεται ἢ τοῦ ἀνδρός δύναμις· εἰ δέ νεοδαμώδεις καὶ ἄνδρα ἰδιώτην οἴεσθε ἀρκέσειν, συμβουλευώ ἡσυχίαν ἔχειν. Εὖ γάρ ἴστε, πρὸς τε μεγάλην ἔσται ῥώμην ὁ πόλεμος, καὶ πρὸς ἄνδρα ὅς φρόνιμος μὲν οὕτω στρατηγός ἐστιν ὥς ὅσα τε λανθάνειν καὶ ὅσα φθάνειν καὶ ὅσα βιάζεσθαι ἐπιχειρεῖ οὐ μάλα ἀφαιμαρτάνει.

Kelimeler

ἀκήκοα: ἀκούω

ἀκούω: duymak, dinlemek, işitmek

ἄνηρ, ἄνδρος, ο: adam

ἀρκέω (ἀρκῶ): yardım etmek

ἀφαιμαρτάνω: elde etmede başarısız olmak

ἀφικέομαι (ἀφικ-): varmak, gelmek, olmak

ἀφίστημι: uzak durmak, sakınmak, çekinmek

βιάζω: zor kullanmak, zorlaştırmak

δῆ: artık

δύναμις, ἡ: güç, kuvvet; askeri kuvvet

ἐγώ: ben

εἰ: eğer

εἰμί: olmak

ἐκεῖ: (zf) orada, oraya

ἐκεῖσε: oraya, orada

ἐνθα: buraya, burada

ἐπιχειπέω (ἐπιχειπῶ): kalkışmak, girişmek

ἐρχομαι (ἐλθ-): gelmek

εὖ: iyi, iyi biçimde
ἔχω: sahip olmak, yanında bulundurmak
ἦκω: gelmek; burada olmak
ἡσυχία, ἡ: sessizlik, suskunluk, hareketsizlik
Θεσσαλός (Θετταλός), ὁ: Thesalyalı
Ἰάσων, ὁ: İason
ιδιώτης, ὁ: şahşi
ικανή, ἡ: yeterli
λανθάνω (λαθ-): kaçıp kurtulmak, sıyrılmak; görülmeden ...
μάλα: çok
μή μόνον ... ἀλλά καί: sadece....değil, aynı zamanda
νεοδαμώδης,-ης,-ες: yeni azatlılar (savaşta gösterdikleri hizmetler dolayısıyla özgür bırakılan Helot'lara νεοδαμώδεις denir)
οἶδα: bilmek
οἶμαι: istemek
ὁράω (ὁρᾶω): görmek
ὅσος,-η,-ον: bu kadar büyük
οὕτω(ς): öyle
πᾶς, πᾶσα, πᾶν: bütün, her, (herkes)
πέμπω: göndermek, yollamak
περί + gen: üzerine, ile ilgili
πολεμέω (πολεμῶ): savaşmak
πόλεμος, ὁ: savaş
προσβαίνω: ilerlemek, çıkmak
ρῶμη, ἡ: güç, kuvvet
συμβουλεύω: öğüt vermek, tavsiye etmek
τε: de, da
ὕμεῖς: siz
φθάνω: varmak, yetişmek
φοβέω (φοβῶ): korkutmak
φρόνιμος,-ος,-ον: bilgili, basiretli, düşünme yetisi olan

Kural Anımsatma

- πρὸς ὑμᾶς: *huzurunuzla, karşınıza*
- πάντα ὅσα: *bütün şeyleri, her şeyi*
- ἀκήκοα: (ακούω fiili ort.şhz.I.tk)

- οὕτως ἔχειν: *böyle olmak*
- ὧ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι: *ey Lakedaimonialılar*
(*ey Lakedaimonialı erkekler*)
- πέμψετε = πέμπ-σετε
- ἐμοί: (ἐγὼ zamiri tk.dat) *benim için; bana göre*
- ἀποστήσονται: (ἀφίστημι fiili ort.gel.z.III.çğ)
- ὅποι ποτέ: *her nereye*
- προβήσεται: (προσβαίνω fiili ort.gel.z.III.tk)
- ἴστε: (οἶδα fiili etk.şim.z.II.çğ)
- ἔσται: (εἶμι fiili gel.z.III.tk)
- ἡσυχίαν ἔχειν: *sessiz olmak*
- οὐ μάλα: *çok değil*

KONU: VIII EMİR KİPİ

Fiilin emir biçiminde olduğu bu kipin çekimine sadece II. ve III. şahıslar girmektedir.

- *Olmak* (εἶμι) fiilinin Emir Kipi çekimi şöyledir:
ἴσθι, (II.tk.şh.), ἔστω (III.tk.şh.), ἔστω (II.çğ.şh.), ἔστων (III.çğ.şh.)

Emir Kipi'yle İlgili Cümleleri

1. Emir Kipi'nın Şimdiki Zamanı ile Aoristum'u aynı anlamdadır. Aradaki ayrım; Emir Kipi Şimdiki Zaman, eylemin her zaman için; Aoristum Zaman ise bir defaya özgü olduğunu gösterir. Örnek:

-λῦε ya da λῦσον = *çöz!*
emir kipi, etk.şz.II.tk.şh.

-πορεύου ya da πορεύσαι = *yürü!*
emir kipi, ort.aor.II.tk.şh.

-λύου ya da λύθητι = *çözül!*
emir kipi, edg.aor.II.tk.şh.

2. 'μή' takısıyla yapılan olumsuz emir cümlelerinde şu ayrımlara dikkat edelim:

a. Olumsuz Emir Kipi Şimdiki Zamanı ile Yan Cümle Kipi Aoristum Zaman'ı aynı anlamdadır. Örnek:

-μή λῦε ya da μή λύσης = *çözme!*
olmz. emir olmz. yan cümle
etk.şz.II.tk.şh. etk aor.II.tk.şh.

b. Olumsuz Emir Kipi'yle yapılan cümle hem 'asla; hiçbir zaman'; hem de yapılmakta olan eylemin bırakılması anlamına gelir. Örnek:

-μὴ ποίει²⁷ ταῦτα

olmz. emir, etk. şz.II.tk.şh.

= (asla) bunları yapma / bunları yapmayı bırak!

c. Yan Cümle Kipi Aoristum Zaman'ı ile yapılan olumsuz emir cümlesi geleceğe yönelik bir eylemi gösterir. Örnek:

-ὅταν ἀφίκη εἰς τὴν πόλιν, ταῦτα μὴ ἀγγεῖλης

yan cümle

olmz. emir

ort. II.aor.II.tk.şh.

etk. şz.II.tk.şh.

= şehre gelince, bu şeyleri haber verme!

Alıştırma VI

Aşağıdaki Eski Yunanca cümleleri Türkçe'ye çeviriniz:

1. Τούτους μὲν νόμιζε πολεμίους σοι εἶναι, τοὺς δὲ ἄλλους πάντας συμμάχους.
2. Πορευώμεθα, ἵνα τοῖς ἐν τῇ νήσῳ πολιορκουμένοις βοηθῶμεν.
3. Κέλευσον οὖν τοὺς πολίτας ἡσυχάζειν καὶ φυλάσσειν τὰς πύλας.
4. Κύρου ἀποθάνοντος, πάντες οἱ περὶ αὐτὸν φίλοι ἀπέθανον μαχόμενοι ὑπὲρ αὐτοῦ.
5. Ὁ δ'εὐθύς ἀπέπλευσεν, ἤκουσε γὰρ ὅτι προσπλέοιεν νῆές τινες τῶν πολεμίων.

²⁷ Burada *kaynaşma* (ε + ε = ει) bulunmaktadır.

Emir Kipi

Zamanlar	Etken Çatı	Orta Çatı	Edilgen Çatı
Şimdiki Zaman II.tk. III.tk.	λῦε λύετω	πορεύου πορευέσθω	λύου λύεσθω
II.çğ. III.çğ.	λύετε λύόντων	πορεύεσθε πορευέσθων	λύεσθε λύεσθων
Aoristum Zaman II.tk. III.tk.	λῦσον λυσάτω	πορεῦσαι πορευσάσθω	λύθητι λυθήτω
II.çğ. III.çğ.	λύσατε λυσάντων	πορεύσασθε πορευσάσθων	λύθητε λυθέντων
Geçmiş Hikaye Zaman II.tk. III.tk.	- -	- -	λέλυσο λελύσθω
II.çğ. III.çğ.	- -	- -	λέλυσθε λελύσθων
Zamanlar	EtK.Ç. Takıları	Ort. Ç. Takıları	Edg.Ç. Takıları
Şimdiki Zaman II.tk. III.tk.	-ε -έτω	-ου -έσθω	-ου -έσθω
II.çğ. III.çğ.	-ετε -όντων	-εσθε -έσθων	-εσθε -έσθων
Aoristum Zaman II.tk. III.tk.	-σον -σάτω	-σαι -σάσθω	-θητι -θήτω
II.çğ. III.çğ.	-σατε -σάντων	-σασθε -σάσθων	-θητε -θέντων
Geçmiş Hikaye Zaman II.tk. III.tk.	- -	- -	-σο -σθω
II.çğ. III.çğ.	- -	- -	-σθε -σθων

METİN VII

*Aşağıdaki metni Türkçe'ye çeviriniz.
(Ksenophon: Hellenika, 7, 1, 34)*

Ἐπεὶ δὲ ἐκεῖ ἐγένοντο, πολὺ ἐπλεονέκει ὁ Πελοπίδας παρὰ τῷ Πέρσῃ. Εἶχε γὰρ λέγειν καὶ ὅτι μόνοι τῶν Ἑλλήνων βασιλεῖ συνεμάχοντο ἐν Πλαταιαῖς, καὶ ὅτι ὕστερον οὐδεπώποτε στρατεύσαιντο ἐπὶ βασιλέα, καὶ ὡς Λακεδαιμόνιοι διὰ τοῦτο πολεμήσειαν αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἐθελήσαιεν μετ' Ἀγησιλάου ἐλθεῖν ἐπ' αὐτὸν οὐδε θῦσαι ἐάσαιεν αὐτὸν ἐν Αὐλίδι τῇ Ἀρτέμιδι, ἔνθα περ Ἀγαμέμνων ὅτε εἰς τὴν Ἀσίαν ἐξέπλει θύσας εἶλε Τροίαν.

Kelimeler

Ἀγαμέμνων ὁ: Agamemnon

Ἀγησίλαος, ὁ: Agesilaos

Ἀρτέμις, ἡ: Artemis

Ἀσία, ἡ: Asya

Αὐλὶς, ἡ: Avlis (kenti)

βασιλεὺς, ὁ: kral

γίγνομαι (γεν-): olmak, meydana gelmek; varmak

διὰ + acc: bu yüzden

ἐάω: sağlamak, izin vermek

ἐθέλω: istemek

εἰλέω: rüzgarın çıkması

ἐκπλέω: yelken açmak, denize açılmak

ἐκεῖ: orada

Ἑλλήν ὁ: Hellen

ἐνθαπερ: ki oradan

ἐπεῖ: -diği zaman /-diği için

ἐπὶ + acc: üzerine; -e karşı

ἔρχομαι (ἐλθ-): gelmek, varmak

ἔχω: sahip olmak, bulunmak

θύω: kurban kesmek

Λακεδαιμόνιος, ὁ: Spartalı

λέγω: söylemek, anlatmak
μετα + gen: ile beraber
μόνος, η, ον: sadece kendisi
ότε: -diği zaman
ὅτι: ki, bile
οὐδε: ne de
οὐδεπώποτε: hiçbir zaman
οὐκ: fiili olumsuz yapan takı
παρὰ + dat: yanına; yakınına; yanında; yakınında
Πελοπίδας ὁ: Pelopidas
Πλαταιαί, αἱ: Plataia (kenti)
πλεονεκτέω (πλεονεκτῶ): yarar görmek
πολεμῶ (πολεμῶ): savaşmak
στρατεύω: sefere çıkmak
συν-μάχομαι: birlikte savaşmak
Τροία, ἡ: Troia
ὑστερον: daha sonra
ὥς: -diği zaman

Kural Anımsatma

- Πέρση: *Pers kralına*
- εἶλε: εἰλέω fiili etk.aor.III.tk.şh.
- εἶχε: ἔχω fiili etk.şhz.III.tk.şh.
- εἶχε λέγειν: *söylemişti*
- στρατεύσαιντο: (İstek-Dilek Kipi; ort.aor.III.çğ.şh.) *askeri sefer yapmadıklarını*
- πολέμησιν: (İstek-Dilek Kipi; etk.aor.III.çğ.şh.) *savaş açtıklarında*
- οὐκ ... ἐθελήσαιν: (İstek-Dilek Kipi; etk.aor.III.çğ.şh.) *istemediklerini*
- μετ' = μετα
- οὐδε ἐάσαιεν: (İstek-Dilek Kipi; etk.aor.III.çğ.şh.) *ne de izin verdiklerini*

KONU: IX

“ ’AN” KELİMESİ

’AN

Tek başına tam bir anlam ifade etmeyen ve cümle başında bulunmayan “’αν” kelimesi *olasılık gösteren* cümle yapılarında yardımcı ifade olarak şu biçimlerde kullanılmaktadır:

A. Ana Cümlede

1. Haber Kipi Aoristum’u ile:

(olumsuzluk takısı “οὐ”dur):

Örnekler:

-ἴσως ἄν ἀπέθανεν = *belki ölebilirdi* (ölmedi /ölmesi olasılığı vardı).

-ἴσως ἄν οὐ ἀπέθανεν = *belki ölmeyebilirdi* (öldü /ölmeme olasılığı vardı).

2. İstek-Dilek Kipi Şimdiki ya da Gelecek Zaman ile:

Örnek:

-ἴσως ἄν ἀποθάvoι.

istek-dilek kipi

etk.şz.III.tk.şh.

= *belki ölüir, ölebilir* (ölmesi olasılığı vardır).

3. Şart-Koşul Cümlesinde (Ana cümlede olumsuzluk takısı “οὐ”; yan cümlede ise “μη̃”dir)

3.a. İmkânsız Koşul Cümlesinde (Haber Kipi ile)

Örnek Cümleler:

-εἰ τοῦτο ἐγένετο, ἀπέθανεν ἄν.

ort.ç.

etk.ç.

II.aor.III.tk.şh.

II. aor.III.tk.şh.

= *eğer bu olsaydı* (= ki olmadı), *ölürdü* (= ki ölmedi).

-εἰ τοῦτο μὴ ἐγένετο, οὐκ ἂν ἀπέθανεν = *eğer bu olmasaydı* (= ki oldu),
ölmezdi (= ki öldü).

Eski Yunanca'da, imkânsız koşul cümlelerinde Aoristum Zaman yerine
Şimdiki Hikaye Zaman da kullanılır:

Örnek:

-εἰ τοῦτο μὴ ἐγίνετο, οὐκ ἂν ἀπέθνησκειν .

ort.ç. etk.ç.
şhz.III.tk.şh. şhz.III.tk.şh.

= *eğer bu olmasa idi, ölmezdi.*

3.b. Geleceğe Bakan Koşul Cümlesinde (İstek-Dilek Kipi

3.b.1. Düz Cümlede (İstek-Dilek Kipi Aoristum Zaman, başlaması ve
bitmesi belli bir eylemi ifade eder)

Örnek Cümleler:

-εἰ τοῦτο ἐγένοιτο, ἀποθάνοι ἂν.

ort.ç.opt. etk.ç.opt.
II.aor.III.tk.şh. II.aor.III.tk.şh.

= *eğer bu olursa, ölür* (= ölebilir).

-εἰ τοῦτο μὴ ἐγένοιτο, οὐκ ἂν ἀποθάνοι.

ort.ç.opt. etk.ç.opt.
II.aor.III.tk.şh. II.aor.III.tk.şh.

= *eğer bu olmazsa, ölmez* (= ölmeyebilir).

3.b.2. Dolaylı Cümlede (ana cümleye bağlı dolaylı cümlede mastar ya
da ortaç kipi de “ἂν” kelimesini alırlar)

a. Haber Kipi + Mastar (örneğin: ἔφη fiili + Haber Kipi + Mastar alır)

Örnek:

- ἔφη, εἰ τοῦτο ἐγένετο, ἀποθάνειν ἂν.

ana fiil ort.ç. etk.ç. (= olmadı) (= ölmedi)
II.aor.III.tk.şh. şim.z.mastarı.

= *eğer bu olsaydı öleceğini söyledi.*

-ἐάν τινος τοῦτο λέγοντος ἀκούωμεν, οὐ πιστεύομεν
αὐτῷ. etk.yan.c. etk.

şz.I.çğ.şh. şz.I.çğ.şh.

= eğer birini, bunu söylediğini iştirsek, ona (hiçbir zaman) güvenmeyiz.

-ὅπου ἄν ᾶ, τοῖς τῆς χώρας θεοῖς θύω.

etk.yan.c.

etk.

şz.I.tk.şh.

şz.I.tk.şh.

= her nerede olursam olayım, memleketin tanrılarına kurban keserim.

2. Gelecek Zaman Cümlelerinde: Bu durumda, “ἄν”, cümleye belirsiz bir anlam vermek yerine, geleceğe yönelik bir olasılığı ya da düşünceyi gösterir. Buna Gelecek Zaman’da Açık Şart-Koşul denir. Eylem, başlaması ve bitmesi belli bir hareketi ifade ettiği için *Yan Cümle Kipi*, *Aoristum Zaman*’da kullanılır.

Örnek Cümleler:

-ἐάν τοῦτο ποιήσης, ἀδικήσεις.

etk.yan.c.

etk.

aor.II.tk.şh.

gel.z.II.tk.şh.

= eğer bunu yaparsan (= yapacak olursan), haksızlık edeceksin.

-ὅν ἄν ἀξιώτατον εἶναι νομίσωμεν, οὗτος αρξεί τῆς χώρας.

etk.yan.c.

etk.

aor.III.tk.şh.

gel.z.III.tk.şh.

= kimi en layık sayarsak, o kişi memleketin başına geçecektir.

-ἐπειδάν αφίκη Ἀθήνας, θύσον τοῖς τῆς χώρας θεοῖς.

ort.yan.c.tk.

emir k.

II.aor.II.tk.şh.

aor.II.tk.şh.

= eğer Atina’ya gelirsen, memleketin tanrılarına kurban kes.

-μη προσβάλητε τοῖς πολεμίοις, πρὶν ἄν ἐγὼ κελεύσω.

etk.yan.c.

etk.

II.aor.II.çğ.şh.

gel.z.I.tk.şh.

= ben emir vermeden önce düşmanlara hücum etmeyiniz.

-ἐν ᾧ ἂν ὁ στρατὸς διαβαίνει τὸν ποταμὸν,

etk.yan.c.

şz.III.tk.şh.

ἐγὼ ἀγγέλους πέμνω ὥς τὸν βασιλέα.

etk.

gel.z.I.tk.şh.

= *ordu nehri geçerken (geçinceye kadar), ben kırala habercileri göndereceğim*

“ἐάν” ve *Yan Cümle Kipi* ile yapılan ve geleceğe bakan şart-köşul cümleleri, anlam bakımından “εἰ” ve *İstek-Dilek Kipi* ile yapılan cümlelere benzerler. Aralarındaki fark şudur:

“ἐάν” ve *Yan Cümle Kipi* Gelecek Zamanda **açık bir şart-köşulunu**; “εἰ” ve *İstek-Dilek Kipi* ise **şartın-köşulun gerçekleşmesinin daha az bir olasılığı olduğunu** gösterir.

Örnek Cümleler:

-ἐάν τοῦτο ποιήσης, ζημιωθείς ἂν .

etk.yan.c. edg.ist-dil.k.

aor.II.tk.şh. gel.z.II.tk.şh.

= *eğer bunu yaparsan (belki yaparsın / belki yapmazsın), cezalandırılacaksın.*

7-εἰ τοῦτο ποιήσεις, ζημιωθείς ἂν.

etk.ist-dil.k. edg.ist-dil.k.

aor.II.tk.şh. gel.z.II.tk.şh.

= *eğer bunu (herhalde yapmazsın, ama) yaparsan, cezasını çekeceksin..*

Alıştırma VII

Aşağıdaki cümleleri Türkçe'ye çeviriniz.

1. Εἰ μὴ ἔφυγοι ὁ τῶν συμμάχων στρατὸς, οὐκ ἂν ἐταράχθη ἡ φάλαγξ.
2. Ἴσως ἂν νομίζοις τὸν Σωκράτην εἰ δῶρα ἠθέλησε πέμψαι τοῖς κατηγοροῦσιν, οὐκ ἂν ἀποθανεῖν ὑπὸ τῶν πολιτῶν.
3. Εἰ ἐν τῇ πόλει ἔμειναν οἱ παῖδες, νόσῳ ἀπέθανον ἂν πάντες.
4. Μὴ κλείσητε τὰς τῆς πόλεως πύλας πρὶν ἂν ἔλθωσιν οἱ πρέσβεις.

5. Ὅς ἂν τοῦ Δημοσθένους ἀκούῃ, νομίζει αὐτὸν ῥητόρων πάντων σοφώτατον εἶναι.
6. Ἐγὼ δὲ τὸν ἡγεμόνα τοῦτον ἐπιβουλεύειν ἡμῖν νομίζω.

METİN VIII

*Aşağıdaki metni Türkçe'ye çeviriniz.
(Thukydides: 2, 12)*

Τοσαῦτα εἰπὼν καὶ διαλύσας τὸν ξύλλογον ὁ Ἀρχίδαμος Μελήσιππον πρῶτον ἀποστέλλει ἐς τὰς Ἀθήνας τὸν Διακρίτον, ἄνδρα Σπαρτιάτην, εἴ τι ἄρα μάλλον ἐνδοῖεν οἱ Ἀθηναῖοι ὀρώντες σφᾶς ἥδη ἐν ὁδῷ ὄντας. Οἱ δὲ οὐ προσεδέχοντο αὐτὸν ἐς τὴν πόλιν οὐδ' ἐπὶ τὸ κοινόν ἦν γὰρ Περικλέους γνώμη κήρυκα καὶ πρεσβείαν μὴ προσδέχεσθαι Λακεδαιμονίων ἐξεστρατευμένων· ἀποπέμπουσιν οὖν αὐτὸν πρὶν ἀκοῦσαι καὶ ἐκέλευον ἐκτὸς ὅρων εἶναι αὐθημερόν. Ξυμπέμπουσι τε τῷ Μελησίππῳ ἀγωγούς, ὅπως μηδενὶ ξυγγένηται. Ὁ δ' ἐπειδὴ ἐπὶ τοῖς ὁρίοις ἐγένετο καὶ ἔμελλε διαλύσεσθαι, τοσόνδε εἰπὼν ἐπορεύετο ὅτι «ἦδε ἡ ἡμέρα τοῖς Ἑλλήσι μεγάλων κακῶν ἄρξει». Ὡς δὲ ἀφίκετο ἐς τὸ στρατόπεδον καὶ ἔγνω ὁ Ἀρχίδαμος ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι οὐδέν πω ἐνδώσουσιν, οὕτω δὴ ἀπεπορεύετο ἐς τὴν γῆν αὐτῶν.

Kelimeler

ἀγωγός, ὁ: rehber

ἀποπέμπω: göndermek

ἀποπορεύομαι: ayrılmak

ἀποστέλλω (ἀποστελ-): göndermek, yollamak

Ἀρχίδαμος, ὁ: Arkhidamos

αὐθημερόν: (zî) aynı gün

γνώμη, ἡ: görüş, düşünce

διαλύω: sona erdirmek

ἔγνω: öğrenmek (öğrenmek, haberdar olmak) fiili; IIaor.III.tk.

εἴ ἄρα: acaba

εἰπὼν: söyledim (dedim) etk.şim.z. nom.er.tk.

ἐκτὸς + gen.: -den uzak

ἐνδέω: ihtiyacı olmak, eksik olmak

ἐξεστρατεύω: askeri sefer yapmak

ἐπειδὴ: -diği için, -diği zaman

ἐπὶ + dat.: üzere

ἐς = εἰς + acc: -e (doğru)
 κέλευω: emretmek, uyarmak, tembih etmek
 κοινόν, τό: devlet
 κήρυξ (κήρυκος), ὁ: haberci
 Μελήσιππος, ὁ: Melesippos
 μέλλω: üzere olmak; niyet etmek
 ὅδε, ἦδε τόδε: bu
 ὁδός, ἡ: yol
 ὄντας: εἰμί (olmak) fiili; fiilimsi eril, çoğul, nesne
 ὅριον, τό: sınır
 ξυγγίγνομαι = συγγίγνομαι: birlikte olmak, eşlik etmek
 ξύλλογος (=σύλλογος), ὁ: toplantı
 ξυμπέμπω = συμπέμπω: göndermek, yollamak
 Περικλῆς, ὁ: Perikles
 πρὶν + mastar: -den önce
 πόλις, ἡ: şehir
 πορεύομαι: ilerlemek, yürümek, yola çıkmak
 πρεσβεία, ἡ: elçi
 πρὸς-δέχομαι: kabul etmek
 πρῶτον : (zf) ilk önce (πρῶτος,-η,-ον: birinci)
 πω: henüz
 Σπαρτιάτης, ὁ: Spartalı
 στρατόπεδον, τό: ordugah
 σφεῖς: kendi
 τοσόνδε: (zf) yüksek sesle
 τοσούτος, τοσαύτη, τοσούτο: bu (o) kadar

Kural Anımsatma

- εἰ ... ἄρα ... ἐνδοῖεν: (dolaylı soru) istek-dilek kipi, şim.z.III.çğ. (ἐνδοῖεν Atinalıları nitelendiriyor).
- σφεῖς: = σφεῖς kelimesi acc.er.çğ.
- οἱ δε: onlar ise (yani Atinalılar)
- οὐ προσεδέχοντο αὐτόν: onu (yani Melesippos'u) kabul etmezler
- πρὶν ἀκοῦσαι: dinlemeden önce (πρὶν + mastar: -den önce)
- ὅπως ... ξυγγένηται: amaç bildiren yancümlle kipi, (ξυγγένηται ort.aor. III.tk)

- ὁ δ': o ise (yani Melesippos)
- ἔμελλε διαλύσεσθαι: (*μελλω fiili* gel.z. mastarı ile kullanılır
- ἄρξει = ἄρχ-σει

KONU: X

KAYNAŞMALAR I

GÖVDESİ SESLİ HARFLE BİTEN FİİLLERDE KAYNAŞMALAR (α, ε, ο)

Gövdesi ‘-α,-ε, ve -ο’ gibi sesli bir harfle biten fiiller, takı olarak ‘σ-’ ‘κ-’ ‘θ-’ ile karşılaştığında *uzamış* olduklarını daha önceki derslerimizden biliyoruz. Fakat, gövdeleri bu sesli harfle biten fiiller, takı olarak “sesli bir harfle” karşılaştığında *uzama* değil, *kaynaşma* söz konusudur.

Kaynaşma, takı bakımından sesli harfle başlayan tüm kiplerin, etken, orta ve edilgen çatıda şimdiki zaman ve şimdiki hikaye zaman takıları (mastar kipinde zaman mastarı) için geçerlidir.

Gövdesi ‘-α’ ‘-ε’ ve ‘-ο’ ile biten fiillerin, takı olarak “sesli bir harfle” karşılaştığında oluşan kaynaşma tablosu şu şekildedir:

-α	-ε	-ο
α + ω = ᾠ	ε + ω = ῶ	ο + ω = ῶ
α + ε = α	ε + ε = εῖ	ο + ε = οῦ
α + ο = ᾠ	ε + ο = οῦ	ο + ο = οῦ
α + ει = α	ε + ει = εῖ	ο + ει = οῖ
α + ου = ᾠ	ε + ου = οῦ	ο + ου = οῦ

Örnekler: Gövdesi

‘-α’ ile biten örnek fiil τιμά-ω = τιμᾶ (onurlandırmak, takdir etmek)

‘-ε’ ile biten örnek fiil φιλέ-ω = φιλεῖ (sevmek)

‘-ο’ ile biten örnek fiil δηλό-ω = δηλοῖ (göstermek, belli etmek)

τιμᾶμεν = takdir ediyoruz

etk.şim.z.I.çğ.şh.

ἐτιμᾶμεν = takdir ediyorduk

etk.şhz.I.çğ.şh.

φιλεῖται = seviliyor

edg.şim.z.III.tk.şh.

ἐφιλεῖτο = seviliyordu

edg.şhz.III.tk.şh.

δηλοῖς = açıklıyorsun

etk.şim.z.II.tk.şh.

ἐδηλοῦς = açıklıyordun

etk.şhz.II.tk.şh.

Şimdi de bu sesli harf kaynaşmaların her birini, zaman takıları sesli harfle başlayan örnek fiil çekimleriyle görelim:

- a) Sonu $-α$ ile biten fiillerde kaynaşma: τιμά-ω = τιμῶ: onurlandırmak, takdir etmek

HABER KİPİ			
Zaman	Etken Çatı	Orta - Edilgen Çatı	
Şim. Zaman	τιμά-ω = τιμῶ	τιμά-ομαι	= τιμῶμαι
	τιμά-εις = τιμᾷς	τιμά-ει	= τιμᾷ
	τιμά-ει = τιμᾷ	τιμά-εται	= τιμᾶται
	τιμά-ομεν = τιμῶμεν	τιμα-όμεθα	= τιμῶμεθα
	τιμά-ετε = τιμᾶτε	τιμά-εσθε	= τιμᾶσθε
	τιμά-ουσι = τιμῶσι	τιμά-ονται	= τιμῶνται
ŞHZ.	ἐτίμα-ον = ἐτίμων	ἐτιμα-όμην	= ἐτιμῶμην
	ἐτίμα-ες = ἐτίμας	ἐτιμά-ου	= ἐτιμῶ
	ἐτίμα-ε = ἐτίμα	ἐτιμά-ετο	= ἐτιμᾶτο
	ἐτιμά-ομεν = ἐτιμῶμεν	ἐτιμα-όμεθα	= ἐτιμῶμεθα
	ἐτιμά-ετε = ἐτιμᾶτε	ἐτιμά-εσθε	= ἐτιμᾶσθε
	ἐτίμα-ον = ἐτίμων	ἐτιμά-οντο	= ἐτιμῶντο
Mastar	τιμά-ειν = τιμᾶν	τιμά-εσθαι	= τιμᾶσθαι

YAN CÜMLE KİPİ		
Zaman	Etken Çatı	Orta - Edilgen Çatı
Şim. Zaman	τιμά-ω = τιμῶ τιμά-ης = τιμᾶς τιμά-η = τιμᾷ	τιμά-ωμαι = τιμῶμαι τιμά-η = τιμᾷ τιμά-ηται = τιμᾶται
	τιμά-ωμεν = τιμῶμεν τιμά-ητε = τιμᾶτε τιμά-ωσι = τιμῶσι	τιμα-ώμεθα = τιμώμεθα τιμά-ησθε = τιμᾶσθε τιμά-ωνται = τιμῶνται
İSTEK-DİLEK KİPİ		
Zaman	Etken Çatı	Orta - Edilgen Çatı
Şim. Zaman	τιμά-οιμι = τιμῶην τιμά-οις = τιμῶης τιμά-οι = τιμῶη	τιμα-οίμην = τιμῶμην τιμά-οιο = τιμῶο τιμά-οιτο = τιμῶτο
	τιμά-οιμεν = τιμῶμεν τιμά-οιτε = τιμῶτε τιμά-οιεν = τιμῶεν	τιμα-οίμεθα = τιμῶμεθα τιμά-οισθε = τιμῶσθε τιμά-οιντο = τιμῶνται
EMİR KİPİ		
Zaman	Etken Çatı	Orta - Edilgen Çatı
Şim. Zam.	τίμα-ε = τίμα τιμα-έτω = τιμάτω	τίμα-ου = τίμω τιμα-έσθω = τιμάσθω
	τιμά-ετε = τιμᾶτε τιμα-όντων = τιμώντων	τιμά-εσθε = τιμᾶσθε τιμα-έσθων = τιμάσθων

**ORTAÇ KİPİ
ŞİMDİKİ ZAMAN**

ERİL

Haller	Etken Çatı	Orta - Edilgen Çatı
nom.	τιμά-ων = τιμῶν	τιμα-όμενος = τιμώμενος
gen.	τιμά-οντος = τιμῶντος	τιμα-όμενου= τιμώμενου
acc.	τιμά-οντα = τιμῶντα	τιμα-όμενον= τιμώμενον
dat.	τιμά-οντι = τιμῶντι	τιμα-όμενω = τιμώμενω
nom.	τιμά-οντες = τιμῶντες	τιμα-όμενοι = τιμώμενοι
gen.	τιμά-οντων= τιμῶντων	τιμα-ομένων = τιμωμένων
acc.	τιμά-οντας = τιμῶντας	τιμα-όμενους= τιμώμενους
dat.	τιμά-ουσι(v)= τιμῶσι(v)	τιμα-όμενοις = τιμώμενοις

DİŞİL

nom.	τιμά-ουσα = τιμῶσα	τιμα-ομένη = τιμωμένη
gen.	τιμα-ούσης = τιμῶσης	τιμα-ομένης = τιμωμένης
acc.	τιμά-ουσαν = τιμῶσαν	τιμα-ομένην = τιμωμένην
dat.	τιμά-ουσι = τιμῶσι	τιμα-ομένη = τιμωμένη
nom.	τιμά-ουσαι = τιμῶσαι	τιμα-ομέναι = τιμωμέναι
gen.	τιμα-ουσῶν = τιμῶσων	τιμα-ομένων = τιμωμένων
acc.	τιμα-ούσας = τιμῶσας	τιμα-ομένας = τιμωμένας
dat.	τιμα-ούσαις = τιμῶσαις	τιμα-ομέναις = τιμωμέναις

CİNSSİZ

nom	τιμά-ον = τιμῶν	τιμα-όμενον = τιμώμενον
gen.	τιμά-οντος = τιμῶντος	τιμα-όμενου= τιμώμενου
acc.	τιμά-ον = τιμῶν	τιμα-όμενον = τιμώμενον
dat.	τιμά-οντι = τιμῶντι	τιμα-όμενω = τιμώμενω
nom	τιμά-οντα = τιμῶντα	τιμα-όμενα = τιμώμενα
gen.	τιμά-οντων = τιμῶντων	τιμα-ομένων = τιμωμένων
acc.	τιμά-οντα = τιμῶντα	τιμα-όμενα = τιμώμενα
dat.	τιμά-ουσι(v) = τιμῶσι(v)	τιμα-όμενοις= τιμώμενοις

Örnekler:

1. Δια τί σιωπᾶτε, ὧ πολλῖται, ὁρᾶτε γάρ τοὺς ἀνδρας πολλοὺς ὄντας;
- *Niçin susuyorsunuz, ey vatandaşlar, adamların çok olduğunu mu görüyorsunuz?*

σιωπά-ω = *susmak* / ὁρά-ω = *görmek*

2. Ἦρωτῶμεν αὐτὸν τί χρη ποεῖν;

- *Ona ne yapmak gerektiğini soruyorduk.*

ἔρωτά-ω = *sormak*

b) Sonu –ε ile biten fiillerde kaynaşma: φιλέ-ω = φιλῶ: sevmek

HABER KİPİ		
Zaman	Etken Çatı	Orta - Edilgen Çatı
Şim. Zaman	φιλέ-ω = φιλῶ φιλέ-εις = φιλεῖς φιλέ-ει = φιλεῖ φιλέ-ομεν = φιλοῦμεν φιλέ-ετε = φιλεῖτε φιλέ-ουσι = φιλοῦσι	φιλέ-ομαι = φιλοῦμαι φιλέ-ει = φιλεῖται φιλέ-εται = φιλεῖται φιλε-όμεθα = φιλούμεθα φιλέ-εσθε = φιλεῖσθε φιλέ-ονται = φιλοῦνται
ŞHZ.	ἐφίλε-ον = ἐφίλουν ἐφίλε-ες = ἐφίλεις ἐφίλε-ε = ἐφίλει ἐφιλέ-ομεν = ἐφιλοῦμεν ἐφιλέ-ετε = ἐφιλεῖτε ἐφίλε-ον = ἐφίλουν	ἐφιλε-όμην = ἐφιλοῦμην ἐφιλέ-ου = ἐφιλοῦ ἐφιλέ-ετο = ἐφιλεῖτο ἐφιλε-όμεθα = ἐφιλούμεθα ἐφιλέ-εσθε = ἐφιλεῖσθε ἐφιλέ-οντο = ἐφιλοῦντο
Mastar	φιλέ-ειν = φιλεῖν	φιλέ-εσθαι = φιλεῖσθαι

YAN CÜME KİPİ		
Zaman	Etken Çatı	Orta - Edilgen Çatı
Şim. Zaman	φιλέ-ω = φιλώ φιλέ-ης = φιλής φιλέ-η = φιλή φιλέ-ωμεν = φιλώμεν φιλέ-ητε = φιλήτε φιλέ-ωσι = φιλώσι	φιλέ-ωμαι = φιλώμαι φιλέ-η = φιλή φιλέ-ηται = φιλήται φιλε-ώμεθα = φιλώμεθα φιλέ-ησθε = φιλήσθε φιλέ-ωνται = φιλώνται

İSTEK-DİLEK KİPİ		
Zaman	Etken Çatı	Orta - Edilgen Çatı
Şim. Zaman	φιλέ-οιμι = φιλοίην φιλέ-οις = φιλοίης φιλέ-οι = φιλοίη φιλέ-οιμεν = φιλοίμεν φιλέ-οιτε = φιλοίτε φιλέ-οιεν = φιλοίεν	φιλε-οίμην = φιλοίμην φιλέ-οιο = φιλοίο φιλέ-οιτο = φιλοίοτο φιλε-οίμεθα = φιλοίμεθα φιλέ-οισθε = φιλοίσθε φιλέ-οιντο = φιλοίντο

EMİR KİPİ		
Zaman	Etken Çatı	Orta - Edilgen Çatı
Şim. Zaman	φιλε-ε = φίλει φιλε-έτω = φιλείτω φιλέ-ετε = φιλείτε φιλε-όντων = φιλούντων	φιλέ-ου = φιλοῦ φιλε-έσθω = φιλείσθω φιλέ-εσθε = φιλείσθε φιλε-έσθων = φιλείσθων

ORTAÇ KİPİ ŞİMDİKİ ZAMAN		
Haller	Etken Çatı	Edilgen Çatı
ERİL		
nom.	φιλέ-ων = φιλω̄ν	φιλε-όμενος = φιλοῦμενος
gen.	φιλέ-οντος= φιλοῦντος	φιλε-όμενου = φιλοῦμενου
acc.	φιλέ-οντα= φιλοῦντα	φιλε-όμενον = φιλοῦμενον
dat.	φιλέ-οντι = φιλοῦντι	φιλε-όμενω = φιλοῦμενω
nom.	φιλέ-οντες = φιλοῦντες	φιλε-όμενοι = φιλοῦμενοι
gen.	φιλέ-οντων = φιλοῦντων	φιλε-ομένων = φιλοῦμένων
acc.	φιλέ-οντας = φιλοῦντας	φιλε-όμενους = φιλοῦμενους
dat.	φιλέ-ουσι(ν) = φιλοῦσι(ν)	φιλε-όμενοις = φιλοῦμενοις

DİŞİL		
nom.	Φιλέ-ουσα = φιλοῦσα	φιλε-ομένη = φιλουμένη
gen.	φιλε-ούσης = φιλοῦσης	φιλε-ομένης = φιλουμένης
acc.	φιλέ-ουσαν = φιλοῦσαν	φιλε-ομένην = φιλουμένην
dat.	φιλέ-ουση = φιλοῦση	φιλε-ομένη = φιλουμένη
nom.	φιλέ-ουσai = φιλοῦσαι	φιλε-ομέναι = φιλουμέναι
gen.	φιλε-ουζῶν = φιλουζῶν	φιλε-ομένων = φιλουμένων
acc.	φιλε-ούσας = φιλοῦσας	φιλε-ομένας = φιλουμένας
dat.	φιλε-ούσαις = φιλοῦσαις	φιλε-ομέναις = φιλουμέναις

CİNSSİZ		
nom.	φιλέ-ον = φιλοῦν	φιλε-όμενον = φιλοῦμενον
gen.	φιλέ-οντος = φιλοῦντος	φιλε-όμενου = φιλοῦμενου
acc.	φιλέ-ον = φιλοῦν	φιλε-όμενον = φιλοῦμενον
dat.	φιλέ-οντι = φιλοῦντι	φιλε-όμενω = φιλοῦμενω
nom.	φιλέ-οντα = φιλοῦντα	φιλε-όμενα = φιλοῦμενα
gen.	φιλέ-οντων = φιλοῦντων	φιλε-ομένων = φιλουμένων
acc.	φιλέ-οντα = φιλοῦντα	φιλε-όμενα = φιλοῦμενα
dat.	φιλέ-ουσι(ν) = φιλοῦσι(ν)	φιλε-όμενοις = φιλοῦμενοις

Örnek Kelimeler:

ἀπορέω (ἀπορῶ): tereddüt ediyorum, şüpheye düşüyorum

βοηθέω (βοηθῶ): yardım ediyorum (dat)

δοκέω (δοκῶ)²⁸: görünüyorum

δοκεῖ μου: bana öyle geliyor; karar veriyorum

κατηγορέω (κατηγορῶ): suçlu buluyorum (gen)

πλέω: denizden gitmek

ποιέω (ποιῶ): yapmak

πολιορκέω (πολιορκῶ): kuşatıyorum

c) Sonu -ο ile biten fiillerde kaynaşma: δηλό-ω = δηλῶ (göstermek, belli etmek)

HABER KİPİ		
Zaman	Etken Çatı	Orta - Edilgen Çatı
Şim. Zaman	δηλό-ω = δηλῶ δηλό-εις = δηλοῖς δηλό-ει = δηλοῖ δηλό-ομεν = δηλοῦμεν δηλό-ετε = δηλοῦτε δηλό-ουσι = δηλοῦσι	δηλό-ομαι = δηλοῦμαι δηλό-ει = δηλοῖ δηλό-εται = δηλοῦται δηλο-όμεθα = δηλούμεθα δηλό-εσθε = δηλοῦσθε δηλό-ονται = δηλοῦνται
ŞHZ.	ἐδήλο-ον = ἐδήλουν ἐδήλο-ες = ἐδήλους ἐδήλο-ε = ἐδήλου ἐδηλό-ομεν = ἐδηλοῦμεν ἐδηλό-ετε = ἐδηλοῦτε ἐδήλο-ον = ἐδήλοῦσι	ἐδηλο-όμην = ἐδηλοῦμην ἐδηλό-ου = ἐδήλου ἐδηλό-ετο = ἐδηλοῦτο ἐδηλο-όμεθα = ἐδηλούμεθα ἐδηλό-εσθε = ἐδηλοῦσθε ἐδηλό-οντο = ἐδηλοῦντο
Mastar	δηλό-ειν = δηλοῦν	δηλό-εσθαι = δηλοῦσθαι

²⁸ Bu fiilin Gelecek Zamanı δόξω; Aoristum Zamanı ἔδοξα şeklindedir; yani (δοκ) gövdesi üzerinden yapılıır.

YAN CÜME KİPİ		
Zaman	Etken Çatı	Orta - dilgen Çatı
Şim. Zaman	δηλό-ω = δηλώ	δηλό-ωμαι = δηλώμαι
	δηλό-ης = δηλοῖς	δηλό-η = δηλοῖ
	δηλό-η = δηλοῖ	δηλό-ηται = δηλώνται
	δηλό-ωμεν = δηώμεν	δηλο-ώμεθα = δηλώμεθα
	δηλό-ητε = δηλώτε	δηλό-ησθε = δηλώσθε
	δηλό-ωσι = δηλώσι	δηλό-ωνται = δηλώνται
İSTEK-DİLEK KİPİ		
Zaman	Etken Çatı	Orta - Edilgen Çatı
Şim. Zaman	δηλό-οιμι = δηλοῖν	δηλο-οίμην = δηλοίμην
	δηλό-οις = δηλοῖς	δηλό-οιο = δηλοῖο
	δηλό-οι = δηλοῖ	δηλό-οιτο = δηλοῖτο
	δηλό-οιμεν = δηλοῖμεν	δηλο-οίμεθα = δηλοίμεθα
	δηλό-οιτε = δηλοῖτε	δηλό-οισθε = δηλοῖσθε
	δηλό-οιεν = δηλοῖεν	δηλό-οιντο = δηλοῖνται
EMİR KİPİ		
Zaman	Etken Çatı	Orta - Edilgen Çatı
Şim. Zaman	δήλο-ε = δήλου	δηλό-ου = δηλοῦ
	δηλο-έτω = δηλούτω	δηλο-έσθω = δηλούσθω
	δηλό-ετε = δηλοῦτε	δηλό-εσθε = δηλοῦσθε
	δηλο-όντων = δηλούντων	δηλο-έσθων = δηλούσθων

**ORTAÇ KİPİ
ŞİMDİKİ ZAMAN**

Haller	Etken Çatı	Edilgen Çatı
ERİL		
nom. gen. acc. dat.	δηλό-ων = δηλῶν δηλό-οντος = δηλοῦντος δηλό-οντα = δηλοῦντα δηλό-οντι = δηλοῦντι	δηλο-όμενος = δηλοῦμενος δηλο-όμενου = δηλοῦμενου δηλο-όμενον = δηλοῦμενον δηλο-όμενω = δηλοῦμενω
nom. gen. acc. dat.	δηλό-οντες = δηλοῦντες δηλό-οντων = δηλοῦντων δηλό-οντας = δηλοῦντας δηλό-ουσι(v) = δηλοῦσι(v)	δηλο-όμενοι = δηλοῦμενοι δηλο-ομένων = δηλοῦμένων δηλο-όμενους = δηλοῦμενους δηλο-όμενοις = δηλοῦμενοις

ΔİŞİL

nom. gen. acc. dat.	δηλό-ουσα = δηλοῦσα δηλο-ούσης = φιλοῦσης δηλό-ουσαν = φιλοῦσαν δηλό-ουσι = φιλοῦσι	δηλο-ομένη = δηλουμένη δηλο-ομένης = δηλουμένης δηλο-ομένην = δηλουμένην δηλο-ομένη = δηλουμένη
nom. gen. acc. dat.	δηλό-ουσαι = δηλοῦσαι δηλό-ουσων = δηλουσῶν δηλο-ούσας = δηλοῦσας δηλο-ούσαις = δηλοῦσαις	δηλο-ομέναι = δηλουμέναι δηλο-ομένων = δηλουμένων δηλο-ομένας = δηλουμένας δηλο-ομέναις = δηλομέναις

CİNSSİZ

nom. gen. acc. dat.	δηλό-ον = φιλοῦν φιλέ-οντος = φιλοῦντος φιλέ-ον = φιλοῦν φιλέ-οντι = φιλοῦντι	δηλο-όμενον = δηλοῦμενον δηλο-όμενου = δηλοῦμενου δηλο-όμενον = δηλοῦμενον δηλο-όμενω = δηλοῦμενω
nom. gen. acc. dat.	φιλέ-οντα = φιλοῦντα φιλέ-οντων = φιλοῦντων φιλέ-οντα = φιλοῦντα φιλέ-ουσι(v) = φιλοῦσι(v)	δηλο-όμενα = δηλοῦμενα δηλο-ομένων = δηλουμένων δηλο-όμενα = δηλοῦμενα δηλο-όμενοις = δηλοῦμενοις

KONU: XI

KAYNAŞMALAR II

GÖVDELERİ AKICI ve BURUN HARFİYLE BİTEN FİİLLER

(v, λ, ρ)

Gövdeleri akıcı ve burun harfleriyle biten fiillerin çatı ve bazı zamanlarda uğradıkları değişiklikler şu şekildedir:

Gövdesi (-v) ile biten fiillerin;

1. Etken ve Orta Çatı Gelecek Zaman'larının yapılışı:

Etken Çatı'da -σω, -σεις, -σει... ile Orta Çatı'da -σομαι, -σει, -σεται... takılarından önce bir (-ε) sesli harfi getirilir; iki sesli harf arasında kalan (σ) harfi düşer ve karşılaşan iki sesli harf de kaynaşır: Örnek fiil: φαίνω (φαν): göstermek

Etken Çatı Gel. Zaman

φανῶ (φαν-έ-σω)
φανῆς (φαν-έ-σεις)
φανῇ (φα-έ-σει)
φανοῦμεν (φαν-έ-σομεν)
φανῆτε (φαν-έ-σετε)
φανοῦσι (φαν-έ-σουσι)

Orta Çatı Gel. Zaman

φανοῦμαι (φαν-έ-σομαι)
φανῆ (φαν-έ-σει)
φανῆται (φαν-έ-σεται)
φανοῦμεθα (φαν-ε-σόμεθα)
φανῆσθε (φαν-έ-σεσθε)
φανοῦνται (φαν-έ-σονται)

2. Etken ve Orta Çatı Aoristum Zaman'larının yapılışı:

Etken Çatı'da -σα, -σας, -σε... ile Orta Çatı'da -σάμην, -σω, -σατο... takılarının başındaki (σ) harfi düşer; bundan dolayı gövdeki son sesli harf de uzar. Bu durumda gövdedeki son sesli harfler de şu değişime uğrar:

Sessiz bir harften önce gelen (α) = (η)'ya;

Sesli bir harf ya da (ρ) harfinden sonra gelen (α) = (kısa α)'ya;

(kısa α) = (uzun α)'ya;

(ε) = (ει)'ye dönüşür.

Örnek fiiller:

περαίνω (περαν): bitiriyorum, icra ediyorum

στέλλω (στελ): gönderiyorum

φαίνω (φαν): göstermek

Etken Çatı Aor. Z.

ἔφηνα (ἔ-φαν-α), vs.

ἐπέρανα (ἔ-πέραν-α), vs.

ἔστειλα (ἔ-στειλ-α), vs.

Orta Çatı Aor.Z.

ἐφηνάμην (ἐ-φαν-άμην), vs.

ἐπερανάμην (ἐ-περάν-αμην), vs.

ἐστειλάμην (ἐ-στειλ-άμην), vs.

3. Gövdeleri bu harfler (ν, λ, ρ) ile biten fiillerde Etken Çatı'da Geçmiş Zaman; Orta ve Edilgen Çatı'da Geçmiş Zaman ve de Edilgen Çatı'da Aoristum Zaman yapılırken gövdedeki (ε) harfi genelde (α)'ya dönüşür; ayrıca akıcı harfler olan (λ ve ρ) hiçbir değişikliğe uğramazken, burun harfi olan (ν) ise ya kendini korur ya da düşer (dikkat, ἀγγέλλω fiili bu kuralın dışında kalır).

Örnek fiiller:

κρίνω (κριν): hüküm veriyorum

στέλλω (στελ): göndermek

φαίνω (φαν): göstermek

Κρίνω (κριν): hüküm veriyorum

Etken Çatı

Gelecek Z.

κρινῶ

(κρίν-σω)

Edilgen Çatı

Gelecek Z.

κριθήσομαι

(κριν-θήσομαι)

Aoristum Z.

ἔκρινα

(ἔ-κριν-σα)

Aoristum Z.

ἐκρίθην

(ἐ-κρίν-θην)

Geçmiş Z.

κέκρικα

(κέ-κριν-κα)

Orta-Edg. Çatı

Geçmiş Z.

κέκριμαι

(κέ-κρι-μαι)

Στέλλω (στελ): göndermek

Etken Çatı

Gelecek Z.

στελῶ

(στέλ-σω)

Aoristum Z.

ἔστειλα

(ἔ-στελ-σα)

Geçmiş Z.

ἔσταλκα

(ἔ-στελ-κα)

Edilgen Çatı		Orta-Edg. Çatı
<u>Gelecek Z.</u>	<u>Aoristum Z.</u>	<u>Geçmiş Z.</u>
σταλήσομαι	ἐστάλην	ἔσταλμαι
(στελ-θήσομαι)	(ἐ-στέλ-θην)	(ἔ-σταλ-μαι)

Φαίνω (φαν): göstermek

Etken Çatı		
<u>Gelecek Z.</u>	<u>Aoristum Z.</u>	<u>Geçmiş Z.</u>
φανῶ	ἔφηνα)	πέφαγα
(φάν-σω)	(ἔ-φαν-σα)	(πέ-φαν-κα)
İkinci Aor: πέφηνα		

Edilgen Çatı		Orta-Edg. Çatı
<u>Gelecek Z.</u>	<u>Aoristum Z.</u>	<u>Geçmiş Z.</u>
φανήσομαι	ἐφάνθην	πέφασμαι
(φαν-θήσομαι)	(ἐ-φάν-θην)	(πέ-φασ-μαι)
İkinci Aor: ἐφάνην		
(ἐ-φάν-ην)		

KONU: XII KARIŞIK ÇEKİMLİ BAZI FİİLLER

Burada, diğer konulardan öğrendiği bilgilerin yanı sıra öğrencinin, Eski Yunanca fiillerin bazı karışık çekimlerini anlayabilmesi için örnek çekimleri verilmektedir. Aşağıda bazı zamanlar, sadece I. tekil şahıs olarak, bazı zamanlar ise tüm şahıs çekimleriyle birlikte verilmiştir.

1. ἀγγέλλω, ἀγγέλομαι: haber vermek, bildirmek

Haber Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Şim.Z.	ἀγγέλλω	ἀγγέλομαι	ἀγγέλομαι
ŞHZ.	ἄγγελον	ἄγγελλόμεν	ἄγγελλόμεν
Gel.Z.	ἀγγελῶ	ἀγγελοῦμαι	ἀγγελοῦμαι
Aor.Z.	ἄγγειλα	ἄγγελλάμεν	ἄγγελοῦμαι
Geç.Z.	ἄγγελκα	ἄγγελμαι ²⁹	ἄγγελμαι
GHZ.	ἄγγέλκειν	ἄγγέλμην ³⁰	ἄγγέλμην

Mastar Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Şim.Z.	ἀγγέλλειν	ἀγγέλλεσθαι	ἀγγέλλεσθαι
Gel.Z.	ἀγγελεῖν	ἀγγελεῖσθαι	ἀγγελεῖσθαι
Aor.Z.	ἀγγεῖλαι	ἀγγεῖλασθαι	ἀγγελοῦμαι
Geç.Z.	ἄγγελκέναι	ἄγγέλθαι	ἄγγέλθαι

Ortaç Kipi(a. Etken Çatı)

	<u>Eril</u>	<u>Dişil</u>	<u>Cinssiz</u>
Şim.Z.	ἀγγέλλων	ἀγγέλλουσα	ἀγγέλλον
Gel.Z.	ἀγγελῶν	ἀγγελοῦσα	ἀγγελοῦν
Aor.Z.	ἀγγέλας	ἀγγεῖλας	ἀγγεῖλαν
Geç.Z.	ἄγγελκώς	ἄγγελκυῖα	ἄγγελκός

²⁹ Üçüncü çoğul şahısları, ἄγγελοίμαι εἰσι (eril); ἄγγελοίμαι εἰσι (dişil); ἄγγελοίμαι εἰσι (cinssiz) şeklindedir.

³⁰ Üçüncü çoğul şahısları, ἄγγελοίμαι ἦσαν (eril); ἄγγελοίμαι ἦσαν (dişil); ἄγγελοίμαι ἦσαν (cinssiz) şeklindedir.

Ortaç Kipi (b. Orta-Edilgen Çatı)

	<u>Eril</u>	<u>Dişil</u>	<u>Cinssiz</u>
Şim.Z.	άγγελλόμενος	άγγελλομένη	άγγελλόμενον
Gel.Z.	άγγελοῦμενος	άγγελουμένη	άγγελοῦμενον
	άγγελθισόμενος	άγγελθισομένη	άγγελθισόμενον (Edg.)
Aor.Z.	άγγειλάμενος	άγγειλαμένη	άγγειλάμενον
	άγγελθείς	άγγελθείσα	άγγελθέν (Edg.)
Geç.Z.	ήγγελμένος	ήγγελμένη	ήγγελμένον

Gelecek Zaman İstek-Dilek Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
άγγελοιμι	άγγελοῖμην	άγγελθισοίμην
άγγελοῖς	άγγελοῖο	άγγελθήσοιο
άγγελοῖ	άγγελοῖτο	άγγελθήσοιτο
άγγελοῖμεν	άγγελοῖμεθα	άγγελθισοίμεθα
άγγελοῖτε	άγγελοῖσθε	άγγελθήσοισθε
άγγελοῖεν	άγγελοῖντο	άγγελθήσοιντο

Aoristum Zaman

a. Yan Cümle Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
άγγειλω	άγγειλώμαι	άγγελθῶ
άγγειλης	άγγειλῇ	άγγελθῆς
άγγειλῇ	άγγειλῇται	άγγελθῇ
άγγειλώμην	άγγειλώμεθα	άγγελῶμεθα
άγγειλῃτε	άγγειλῃσθε	άγγελθῆτε
άγγειλώσι	άγγειλῶνται	άγγελθῶσι

b. İstek-Dilek Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
άγγειλαιοι	άγγειλαίμην	άγγελθείην
άγγειλαις (ειας)	άγγειλαιο	άγγελθείς
άγγειλαι (ειεν)	άγγειλαιο	άγγελθείη
άγγειλαιοιμεν	άγγειλαίμεθα	άγγελοίμεν
άγγειλαιοιτε	άγγειλαιοσθε	άγγελθείτε
άγγειλαιοιεν (ειαν)	άγγειλαιντο	άγγελθείεν

c. Emir Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
-	-	-
ἄγγειλον	ἄγγελται	ἀγγέλθητι
ἄγγειλάτω	ἄγγειλάσθω	ἀγγελθήτω
-	-	-
ἄγγείλατε	ἄγγειλασθε	ἀγγέλητε
ἄγγειλάντων	ἄγγειλάσθων	ἀγγελθέντων

Geçmiş Zaman (Orta-Edilgen Çatı)
(burada sadece eril halleri verilmistir)

<u>Yan Cümle Kipi</u>	<u>İstek-Dilek Kipi</u>	<u>Emir Kipi</u>
ἡγγελμένος ὦ	ἡγγελμένος εἶην	-
ἡγγελμένος ἦς	ἡγγελμένος εἶης	ἡγγελο
ἡγγελμένος ἦ	ἡγγελμένος εἶη	ἡγγέλθω
ἡγγελμένοι ὦμεν	ἡγγελμένοι εἴμεν	-
ἡγγελμένοι ἦτε	ἡγγελμένοι εἴτε	ἡγγελθε
ἡγγελμένοι ὦσι	ἡγγελμένοι εἴεν	ἡγγέλθω

2. αἰρέω (αἰρῶ), αἰρέομαι (αἰροῦμαι): almak, kapmak, ele geçirmek;
seçmek

Haber Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Sim.Z.	αἰρέω	αἰρέομαι	αἰρέομαι
	(αἰρῶ)	(αἰροῦμαι)	(αἰροῦμαι)
ŞHZ.	ἤρουν	ἠρούμην	ἠρούμην
Gel.Z.	αἰρήσω	αἰρήσομαι	αἰρεθήσομαι
II.Aor.	εἶλον	εἰλόμην	ἠρέθην (Kurallı)
Geç.Z.	ἤρηκα	ἤρημαι	ἤρημαι
GHZ.	ἤρήκειν	ἤρήμην	ἤρήμην

Mastar Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Sim.Z.	αἰρεῖν	αἰρεῖσθαι	αἰρεῖσθαι
Gel.Z.	αἰρήσειν	αἰρήσεσθαι	αἰρεθήσεσθαι
II.Aor.	ἐλεῖν	ἐλέσθαι	αἰρεθῆναι (Kurallı)
Geç.Z.	ἤρηκέναι	ἤρησθαι	ἤρησθαι

Ortaç Kipi (a. Etken Çatı)

	<u>Etil</u>	<u>Dişil</u>	<u>Cinssiz</u>
Şim.Z.	αἰρῶν	αῖρουσα	αἰροῦν
Gel.Z.	αἰρήσων	αἰρήσουσα	αἰρήσον
II. Aor.	ἔλῶν	έλοῦσα	έλόν
Geç.Z.	ήρηκώς	ήρηκυῖα	ήρηκός

Ortaç Kipi (b. Orta-Edilgen Çatı)

	<u>Etil</u>	<u>Dişil</u>	<u>Cinssiz</u>
Şim.Z.	αἰροῦμενος	αἰρουμένη	αἰροῦμενον
Gel.Z.	αἰρησόμενος	αἰρησομένη	αἰρησόμενον
	αἰρεθισόμενος	αἰρεθισομένη	αἰρεθισόμενον (Edg.)
Aor. Z.	ἔλομενος	έλομένη	έλομενον
	αἰρθείς	αἰρεθείσα	αἰρεθέν (Edg.)
Geç.Z.	ήρημένος	ήρημένη	ήρημένον

Emir Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
<u>a. Şimdiki Zaman</u>		
-	-	-
αἶρει	αἰροῦ	αἰροῦ
αἰρεῖτω	αἰρείσθω	αἰρείσθω
-	-	-
αἰρεῖτε	αἰρεῖσθε	αἰρεῖσθε
αἰρούντων	αἰρείσθων	αἰρείσθων

b. Aoristum Zaman

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
-	-	-
ἔλε	έλοῦ	αἰρέθητι
έλέτω	έλέσθε	αἰρεθήτω
-	-	-
ἔλετε	ἔλεσθε	αἰρέθητε
έλόντων	έλέσθων	αἰρεθέντων

c. Geçmiş Zaman

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
-	-	-
ήρηκώς ἴσθι	ήρησο	ήρησο
ήρηκώς ἔστω	ήρήσθω	ήρήσθω
-	-	-
ήρηκόντες ἔστε	ήρησθε	ήρησθε
ήρηκόντες ἔστων	ήρήσθων	ήρήσθων

İstek-Dilek Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
<u>a. Şimdiki Zaman</u>		
αἰροῖμι /αἰροῖην	αἰροίμην	αἰροίμην
αἰροῖς / αἰροῖης	αἰροῖτο	αἰροῖτο
αἰροῖ / αἰροῖη	αἰροῖτο	αἰροῖτο
αἰροῖμεν	αἰροίμεθα	αἰροίμεθα
αἰροῖτε	αἰροῖσθε	αἰροῖσθε
αἰροῖεν	αἰροῖντο	αἰροῖντο

b. Gelecek Zaman

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
αἰρήσοιην	αἰρησοίμην	αἰρεθησοίμην
αἰρήσοις	αἰρήσοιο	αἰρεθήσοιο
αἰρήσοι	αἰρήσοιτο	αἰρεθήσοιτο
αἰρήσοιμεν	αἰρησοίμεθα	αἰρεθησοίμεθα
αἰρήσοιτε	αἰρήσοισθε	αἰρεθήσοισθε
αἰρήσοιεν	αἰρήσοιντο	αἰρεθήσοιντο

c. İkinci Aoristum Zaman

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
ἔλοιμι	ἔλοιμην	αἰρεθείην
ἔλοις	ἔλοιο	αἰρεθείης
ἔλοι	ἔλοιτο	αἰρεθείη
ἔλοιμεν	ἔλοιμεθα	αἰρεθείμεν
ἔλοιτε	ἔλοισθε	αἰρεθείτε
ἔλοιεν	ἔλαιντο	αἰρεθείεν

d. Geçmiş Zaman (burada sadece eril halleri verilmiştir)

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
ήρηκώς εἶην	ήρημένος εἶην	ήρημένος εἶην
ήρηκώς εἶης	ήρημένος εἶης	ήρημένος εἶης
ήρηκώς εἶη	ήρημένος εἶη	ήρημένος εἶη
ήρηκόντες εἶμεν	ήρημένοι εἶμεν	ήρημένοι εἶμεν
ήρηκόντες εἶτε	ήρημένοι εἶτε	ήρημένοι εἶτε
ήρηκόντες εἶεν	ήρημένοι εἶεν	ήρημένοι εἶεν

İkinci Aoristum Zaman

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
		<u>a. Haber Kipi</u>
εἶλον	εἰλόμην	ήρέθεν
εἶλες	εἶλου	ήρέθης
εἶλε	εἶλετο	ήρέθη
εἶλομεν	εἰλόμεθα	ήρέθημεν
εἶλετε	εἶλεσθε	ήρέθητε
εἶλον	εἶλοντο	ήρέθησαν

b. Yan Cümle Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
ἔλω	ἔλωμαι	αἶρεθῶ
ἔλης	ἔλη	αἶρεθῆς
ἔλη	ἔληται	αἶρεθῇ
ἔλωμεν	ἔλώμεθα	αἶρεθῶμεν
ἔλητε	ἔλησθε	αἶρεθῆτε
ἔλωσι	ἔλωνται	αἶρεθῶσι

c. İstek-Dilek Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
ἔλοιμι	ἐλοίμην	αἶρεθείην
ἔλοις vs.	ἐλοιό vs.	αἶρεθείης vs.

(bakınız, yukarıda İstek-Dilek Kipi İkinci Aoristum Zamana)

d. Emir Kipi

(bakınız, yukarıda Emir Kipi Aoristum Zamana)

3. αἶρω, αἶρομαι: kaldırmak

Haber Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Şim.Z.	αἶρω	αἶρομαι	αἶρομαι
ŞHZ.	ἔρον	ἔρόμην	ἔρόμην
Gel.Z	ἄρέ-ω (ἄρῶ)	ἄρέ-ομαι (ἄροῦμαι)	ἄρθησομαι
Aor. Z.	ἔρα	ἔράμην	ἔρθην
Geç.Z.	ἔρκα	ἔρμαι	ἔρμαι
GHZ.	ἔρκειν	ἔρμην	ἔρμην

Mastar Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Şim.Z.	αἶρειν	αἶρεσθαι	αἶρεσθαι
Gel.Z.	ἄρεῖν	ἄρεῖσθαι	ἄρθησεσθαι
Aor. Z.	ἄραι	ἄρασθαι	ἄρθῆναι
Geç.Z.	ἠρκέναι	ἠρθαι	ἠρθαι

Ortaç Kipi (a. Etken Çatı)

	<u>Eril</u>	<u>Dişil</u>	<u>Cinssiz</u>
Şim.Z.	αἶρων	αἶρουσα	αἶρον
Gel.Z.	ἄρῶν	ἄροῦσα	ἄροῦν
Aor.Z.	ἄρας	ἄρασα	ἄραν
Geç.Z.	ἠρκώς	ἠρκυῖα	ἠρκός

Ortaç Kipi (b. Orta-Edilgen Çatı)

	<u>Eril</u>	<u>Dişil</u>	<u>Cinssiz</u>
Şim.Z.	αἰρόμενος	αἰρομένη	αἰρόμενον
Gel.Z.	ἄροῦμενος	ἄρουμένη	ἄροῦμενον
	ἄρθησόμενος	ἄρθησομένη	ἄρθησόμενον (Edg.)
Aor.Z.	ἄράμενος	ἄραμένη	ἄράμενον
	ἄρθεις	ἄρθεῖσα	ἄρθέν (Edg.)
Geç.Z.	ἠρμένος	ἠρμένη	ἠρμένον

Gelecek Zaman

a. Haber Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
άρῶ	ἀροῦμαι	ἀρθήσομαι
ἀρεῖς	ἀρεῖ (ἀρεῇ)	ἀρθήσει (ῆ)
ἀρεῖ	ἀρεῖται	ἀρθήσεται
ἀροῦμεν	ἀρούμεθα	ἀρθήσόμεθα
ἀρεῖτε	ἀρεῖσθε	ἀρθήσεσθε
ἀροῦσι	ἀροῦνται	ἀρθήσονται

b. İstek-Dilek Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
ἀροῖμι	ἀροίμην	ἀρθήσοίμην
ἀροῖς	ἀροῖο	ἀρθήσοιο
ἀροῖ	ἀροῖτο	ἀρθήσοιτο
ἀροῖμεν	ἀροίμεθα	ἀρθήσοίμεθα
ἀροῖτε	ἀροῖσθε	ἀρθήσοισθε
ἀροῖεν	ἀροῖντο	ἀρθήσوينτο

Aoristum Zaman

a. Haber Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
ἤρα	ἡράμην	ἡρθην
ἤρας	ἤρω	ἡρθης
ἤρε	ἤρατο	ἡρθη
ἤραμεν	ἡράμεθα	ἡρθήμεν
ἤρατε	ἡρασθε	ἡρθητε
ἤραν	ἡρανο	ἡρθησαν

b. Yan Cümle Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
ἄρω	ἄρωμαι	ἀρθῶ
ἄρης	ἄρη	ἀρθῆς
ἄρη	ἄρηται	ἀρθῇ
ἄρωμεν	ἀρώμεθα	ἀρθῶμεν
ἄρητε	ἄρησθε	ἀρθῆτε
ἄρωσι	ἄρωντο	ἀρθῶσι

c. İstek-Dilek Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
ἄραιμι	ἄραιμην	ἄρθειν
ἄραις (ειας)	ἄрай	ἄρθεις
ἄραι (ειε)	ἄрайτο	ἄρθει
ἄραιμεν	ἄрайμεθα	ἄρθειμεν
ἄραιτε	ἄрайσθε	ἄρθειτε
ἄραιεν (ειεν)	ἄрайντο	ἄρθειεν

d. Emir Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
-	-	-
ἄρον	ἄрай	ἄρ
ἄράτω	ἄράσθω	ἄρθήτω
-	-	-
ἄρατε	ἄρασθε	ἄρ
ἄράντων	ἄράσθων	ἄρθέντων

Geçmiş Zaman (Orta-Edilgen Çatı)
(burada sadece eril halleri verilmiştir)

<u>Yan Cümle Kipi</u>	<u>İstek-Dilek Kipi</u>	<u>Emir Kipi</u>
ἡρμένος ᾧ	ἡρμένος εἶην	-
ἡρμένος ἧς	ἡρμένος εἶης	ἦρσο
ἡρμένος ἧ	ἡρμένος εἶη	ἦρθω
ἡρμένοι ᾧμεν	ἡρμένοι εἶμεν	-
ἡρμένοι ἧτε	ἡρμένοι εἶτε	ἦρθε
ἡρμένοι ᾧσι	ἡρμένοι εἶεν	ἦρθων

4. ἀπόλλυμι, ἀπόλλυμαι: yıkmak, öldürmek; düşmek

Haber Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>
Şim.Z.	ἀπόλλυμι	ἀπόλλυμαι
ŞHZ.	ἀπόλλυν	ἀπωλλύμην
Gel.Z.	ἀπολέ-ω (ἀπολῶ)	ἀπολέ-ομαι (ἀπολοῦμαι)
Aor. Z.	ἀπόλεσα	ἀπωλόμην (II. Aor.)
Geç.Z.	ἀπολώλεκα	ἀπόλωλα
GHZ.	ἀπωλώλεκιν	ἀπωλώλειν

Mastar Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>
Şim.Z.	ἀπολλύναι	ἀπόλλυσθαι
Gel.Z.	ἀπολεῖν	ἀπολεῖσθαι
Aor. Z.	ἀπολέσαι	ἀπολέσθαι
Geç.Z.	ἀπολωλέκηναι	ἀπολωλέναι

Ortaç Kipi (a. Etken Çatı)

	<u>Eril</u>	<u>Dişil</u>	<u>Cinssiz</u>
Şim.Z.	ἀπολλύς	ἀπολλῦσα	ἀπολλύν
Gel.Z.	ἀπολῶν	ἀπολοῦσα	ἀπολοῦν
Aor.Z.	ἀπολέσας	ἀπολέσασα	ἀπολέσαν
Geç.Z.	ἀπολωλεκώς	ἀπολωλεκυῖα	ἀπολωλεκός

Ortaç Kipi (b. Orta Çatı)

	<u>Eril</u>	<u>Dişil</u>	<u>Cinssiz</u>
Şim.Z.	ἀπολλύμενος	ἀπολλυμένη	ἀπολλύμενον
Gel.Z.	ἀπολούμενος	ἀπολουμένη	ἀπολούμενον
Aor.	ἀπολόμενος	ἀπολομένη	ἀπολόμενον
Geç.Z.	ἀπολωλώς	ἀπολωλυῖα	ἀπολωλός

Şimdiki Zaman

a. Haber Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>
ἀπόλλυμι	ἀπόλλυμαι
ἀπόλλυς	ἀπόλλυσαι
ἀπόλλυσι	ἀπόλλυται
ἀπόλλυμεν	ἀπολλύμεθα
ἀπόλλυτε	ἀπόλλυσθε
ἀπολλύασι	ἀπόλλυνται

b. Yan Cümle Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>
ἀπολλύω	ἀπολλύωμαι
ἀπολλύης	ἀπολλύη
ἀπολλύη	ἀπολλύηται
ἀπολλύωμεν	ἀπολλύώμεθα
ἀπολλύητε	ἀπολλύησθε
ἀπολλύωσι	ἀπολλύονται

c. İstek-Dilek Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>
ἀπολλύοιμι	ἀπολλυοίμην
ἀπολλύοις	ἀπολλύοιο
ἀπολλύοι	ἀπολλύοιτο
ἀπολλύοιμεν	ἀπολλυοίμεθα
ἀπολλύοιτε	ἀπολλύοισθε
ἀπολλύοιεν	ἀπολλύοιντο

d. Emir Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>
-	-
ἀπόλλυ	ἀπόλλυσο
ἀπολλύτω	ἀπολλύσθω
-	-
ἀπόλλυτε	πόλλυσθε
ἀπολλύντων	ἀπολλύσθων

Simdiki Hikaye Zaman

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>
ἀπώλλυν	πώλλύμην
ἀπώλλυς	πώλλυσο
ἀπώλλυ	ἀπώλλυτο
ἀπώλλυμεν	ἀπωλλύμεθα
ἀπώλλυτε	ἀπώλλυσθε
ἀπώλλυσαν	ἀπώλλυντο

Gelecek Zaman

a. Haber Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>
ἀπολῶ	ἀπολοῦμαι
ἀπολεῖς	ἀπολεῖ (εἶ)
ἀπολεῖ	ἀπολεῖται
ἀπολοῦμεν	ἀπολοῦμεθα
ἀπολοῖμεν	ἀπολοῖσθε
ἀπολοῖεν	ἀπολοῖντο

b. İstek-Dilek Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>
ἀπολοίμι	ἀπολοίμην
ἀπολοίς	ἀπολοίῃ
ἀπολοί	ἀπολοίτο
ἀπολοίμεν	ἀπολοίμεθα
ἀπολοίτε	ἀπολοίσθε
ἀπολοίεν	ἀπολοίντο

Aoristum Zaman

a. Haber Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>
ἀπώλεσα	ἀπώλόμην
ἀπώλεσας	ἀπώλου
ἀπώλεσε	ἀπώλετο
ἀπώλεσαμεν	ἀπώλόμεθα
ἀπώλεσατε	ἀπώλεσθε
ἀπώλεσαν	ἀπώλοντο

b. Yan Cümle Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>
ἀπολέσω	ἀπόλωμαι
ἀπολέης	ἀπόλη
ἀπολέση	ἀπόληται
ἀπολέσωμεν	ἀπολώμεθα
ἀπολέσητε	ἀπόλησθε
ἀπολέσωσι	ἀπόλωνται

c. İstek-Dilek Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>
ἀπολέσαιμι	ἀπολοίμην
ἀπολέσαις / ἀπολέσειας	ἀπόλοιῃ
ἀπολέσαι / ἀπολέσειεν	ἀπόλοιτο
ἀπολέσαιμεν	ἀπολοίμεθα
ἀπολέσαιτε	ἀπολοισθε
ἀπολέσαιεν / ἀπολέσειαν	ἀπολοιντο

d. Emir Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>
-	-
ἀπόλεσον	ἀπολοῦ
ἀπολεσάτω	ἀπολέσθω
-	-
ἀπολέσατε	ἀπόλεσθε
ἀπολεσάντων	ἀπολέσθων

5. ἀφικνέ-ομαι (ἀφικνούμαι): varmak, gelmek (Orta Çatı)

	<u>Haber Kipi</u>	<u>Mastar Kipi</u>	<u>Ortaç Kipi</u> <u>eril-dişil-cinssiz</u>
Şim.Z.	ἀφικνούμαι	ἀφικνεῖσθαι	ἀφικνούμενος,-η,-ον
ŞHZ.	ἀφικνούμην	-	-
Gel.Z.	ἀφίξομαι	ἀφίξεσθαι	ἀφίξόμενος,-η,-ον
II. Aor.	ἀφικόμην	ἀφικέσθαι	ἀφικόμενος,-η,-ον
Geç.Z.	ἀφίγμαι	ἀφίχθαι	ἀφίγμενος,-η,-ον
GHZ.	ἀφίγμην	-	-

Şimdiki Zaman

<u>Haber Kipi</u>	<u>Yan Cüm. Kipi</u>	<u>İstek-Dil. Kipi</u>	<u>Emir Kipi</u>
ἀφικνούμαι	ἀφικνῶμαι	ἀφικνοίμην	-
ἀφικνῇ (εἰ)	ἀφικνῇ	ἀφικνοῖο	ἀφικνοῦ
ἀφικνεῖται	ἀφικνῆται	ἀφικνοῖτο	ἀφικνεῖσθε
ἀφικνούμεθα	ἀφικνώμεθα	ἀφικνοίμεθα	-
ἀφικνεῖσθε	ἀφικνῆσθε	ἀφικνοῖσθε	ἀφικνεῖσθε
ἀφικνοῦνται	ἀφικνῶνται	ἀφικνοῖοντο	ἀφικνεῖσθων

Gel. Z. İstek-Dilek Kipi

ἀφιξοίμην
ἀφιξοῖο
ἀφιξοῖτο
ἀφιξοίμεθα
ἀφιξοῖσθε
ἀφιξοῖοντο

Şim. H.Zaman

ἀφικνούμην
ἀφικνοῦ
ἀφικνεῖτο
ἀφικνούμεθα
ἀφικνεῖσθε
ἀφικνοῦντο

Geç.H.Zaman

ἀφίγμην
ἀφίξο
ἀφίκτο
ἀφίγμεθα
ἀφίχθε
ἀφίγμενοι ἦσαν

İkinci Aoristum Zaman

<u>Haber Kipi</u>	<u>Yan Cümle Kipi</u>	<u>İstek-Dilek Kipi</u>	<u>Emir Kipi</u>
ἀφικόμην	ἀφίκωμαι	ἀφικοίμην	-
ἀφίκου	ἀφίκη	ἀφίκαιο	ἀφικοῦ
ἀφίκετο	ἀφίκεται	ἀφίκοιτο	ἀφικέσθω
ἀφικόμεθα	ἀφικόμεθα	ἀφικοίμεθα	-
ἀφίκεσθε	ἀφίκησθε	ἀφίκοισθε	ἀφίκεσθε
ἀφίκοντο	ἀφίκωνται	ἀφίκοιντο	ἀφικέσθων

Geçmiş Zaman (sadece eril halleri verilmistir)

<u>Haber Kipi</u>	<u>Yan Cümle Kipi</u>	<u>İstek-Dilek Kipi</u>	<u>Emir Kipi</u>
ἀφίγμαι	ἀφιγμένος ὦ	ἀφιγμένος εἶην	-
ἀφίζαι	ἀφιγμένος ἦς	ἀφιγμένος εἶης	ἄφιζο
ἀφίτται	ἀφιγμένος ἦ	ἀφιγμένος εἶη	ἀφίχθω
ἀφίγημεθα	ἀφιγμένοι ὦμεν	ἀφιγμένοι εἶμεν	-
ἀφίγχε	ἀφιγμένοι ἦτε	ἀφιγμένοι εἶτε	ἄφιγχε
ἀφιγμένοι εἰσι	ἀφιγμένοι ὦσι	ἀφιγμένοι εἶεν	ἀφίχθων

6. βάλλω, βάλλομαι: atmak, fırlatmak; vurmak

Haber Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Sim.Z.	βάλλω	βάλλομαι	βάλλομαι
ŞHZ.	ἐβαλλον	ἐβαλλόμεν	ἐβαλλόμεν
Gel.Z	βαλῶ	βαλοῦμαι	βληθήσομαι
	(βαλέ-ω)	(βαλέ-ομαι)	
Aor.Z.	έβαλον	έβαλόμην	έβλήθην
Geç.Z.	βέβληκα	βέβλημαι	βέβλημαι
GHZ.	έβεβλήκειν	έβεβλήμην	έβεβλήμην

Mastar Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Sim.Z.	βάλλειν	βάλλεισθαι	βάλλεισθαι
Gel.Z.	βαλεῖν	βαλεῖσθαι	βληθήσεσθαι
II. Aor.Z.	βαλεῖν	βαλέσθαι	βληθῆναι
Geç.Z.	βεβλήκεναι	βεβλήσθαι	βεβλήσθαι

Ortaç Kipi (a. Etken Çatı)

	<u>Eril</u>	<u>Dişil</u>	<u>Cinssiz</u>
Şim.Z.	βάλλων	βάλουσα	βάλλον
Gel.Z.	βαλῶν	βαλοῦσα	βαλοῦν
Aor.Z.	βαλὼν	βαλοῦσα	βαλόν
Geç.Z.	βεβληκῶς	βεβληκυῖα	βεβληκός

Ortaç Kipi (b. Orta-Edilgen Çatı)

	<u>Eril</u>	<u>Dişil</u>	<u>Cinssiz</u>
Şim.Z.	βαλλόμενος	βαλλομένη	βαλλόμενον
Gel.Z.	βαλούμενος	βαλουμένη	βαλούμενον
	βληθησόμενος	βληθησομένη	βληθησόμενον (Edg.)
Aor. Z.	βαλόμενος	βαλομένη	βαλόμενον
	βληθείς	βληθεῖσα	βληθέν (Edg.)
Geç.Z.	βεβλημένος	βεβλημένη	βεβλημένον

Gelecek Zaman

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
		<u>a. Haber Kipi</u>
βαλῶ	βαλοῦμαι	βληθήσομαι
βαλεῖς	βαλεῖ	βληθήσει
βαλεῖ	βαλεῖται	βληθήσεται
βαλοῦμεν	βαλούμεθα	βληθησόμεθα
βαλεῖτε	βαλεῖσθε	βληθήσεσθε
βαλοῦσι	βαλοῦνται	βληθήσονται

b. İstek-Dilek Kipi

βαλοῖμι	βαλοίμην	βληθησοίμην
βαλοῖς	βαλοῖο	βληθήσοιο
βαλοῖ	βαλοῖτο	βληθήσοιτο
βαλοῖμεν	βαλοίμεθα	βληθησοίμεθα
βαλοῖτε	βαλοῖσθε	βληθήσοισθε
βαλοῖεν	βαλοῖντο	βληθήσοιντο

Aoristum Zaman

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
		<u>a. Haber Kipi</u>
έβαλον	έβαλόμην	έβλήθην
έβαλες	έβάλου	έβλήθης
έβαλε	έβάλετο	έβλήθη
έβάλομεν	έβαλόμεθα	έβλήθημεν
έβάλετε	έβάλεσθε	έβλήθητε
έβαλον	έβάλοντο	έβλήθησαν

b. Yan Cümle Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
βάλω	βάλωμαι	βληθῶ
βαλης	βαλη	βληθῆς
βαλη	βαληται	βληθῆ
βάλωμεν	βάλώμεθα	βληθῶμεν
βάλητε	βάλησθε	βληθῆτε
βάλωσι	βάλωνται	βληθῶσι

c. İstek-Dilek Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
βάλοιμι	βαλοίμην	βληθείην
βάλεις	βάλοιο	βληθείς
βάλοι	βάλοιτο	βληθείη
βάλοιμεν	βαλοίμεθα	βληθεῖμεν
βάλοιτε	βάλοισθε	βληθεῖτε
βάλοιεν	βάλοιντο	βληθεῖεν

d. Emir Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
-	-	-
βάλε	βαλοῦ	βλήθητι
βάλετω	βαλέσθω	βληθήτω
-	-	-
βάλετε	βάλεσθε	βλήθητε
βαλόντων	βαλέσθων	βληθέντων

Geçmiş Zaman (sadece eril halleri verilmistir)

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
	<u>a. Yan Cümle Kipi</u>	
βεβληκώς ᾧ vs.	βεβλημένος ᾧ vs.	βεβλημένος εἶην vs.
	<u>b. İstek-Dilek Kipi</u>	
βεβληκώς εἶην vs.	βεβλημένος εἶην vs.	βεβλημένος εἶην vs.
	<u>c. Emir Kipi</u>	
βεβληκώς ἴσθι	βέβλησο	βέβλησο

7. εἶμι ya da ἔρχομαι: gitmek

	<u>Haber Kipi</u>	<u>Mastar Kipi</u>	<u>Ortaç Kipi</u> <u>eril-dişil-cinssiz</u>
Sim.Z.	εἶμι ya da ἔρχομαι	ἰέναι	ἰών, ἰούσα, ἰόν
SHZ.	ἦα - ἦειν	-	-
Gel.Z	εἶμι	ἰέναι	ἰών, ἰούσα, ἰόν
II.Aor.Z.	ἦλθον	ἐλθεῖν	ἐλθών, ἐλθοῦσα, ἐλθόν
Geç.Z.	ἐλήλυθα	ἐληλυθέναι	ἐληλυθώς, ἐληλυθυῖα, ἐληλυθός
GHZ.	ἐληλύθειν	-	-

Simdiki Zaman

<u>Haber Kipi</u>	<u>Yan Cüm. Kipi</u>	<u>İstek-D. Kipi</u>	<u>Emir Kipi</u>
εἶμι	ἴω	ἴοιμι	-
εἶ	ἴης	ἴοις	ἴθι
εἶσι	ἴη	ἴοι	ἴτω
ἴμεν	ἴωμεν	ἴοιμεν	-
ἴτε	ἴητε	ἴοιτε	ἴτε
ἴασι	ἴωσι	ἴοιεν	ἰόντων

<u>Sim.H.Zaman</u>	<u>Gel.Z.İstek-D. Kipi</u>	<u>Geç.H.Zaman</u>
ἦειν /ἦα	ἴοιμι	ἐληλύθειν
ἦεις /ἦεισθα	ἴοις	ἐληλύθεις
ἦει /ἦειν	ἴοι	ἐληλύθει
(ἦεμεν) /ἦμεν	ἴοιμεν	ἐληλύθεμεν
(ἦετε) /ἦτε	ἴοιτε	ἐληλύθετε
ἦεσαν /ἦσαν	ἴοιεν	ἐληλύθεσαν

İkinci Aoristum Zaman

<u>Haber Kipi</u>	<u>Yan Cümle Kipi</u>	<u>İstek-Dilek Kipi</u>	<u>Emir Kipi</u>
ἦλθον	ἔλθω	ἔλθοιμι	-
ἦλθες	ἔλθῃς	ἔλθοις	ἐλθέ
ἦλθε	ἔλθῃ	ἔλθοι	ἐλθέτω
ἦλθομεν	ἔλθωμεν	ἔλθοιμεν	-
ἦλθετε	ἔλθητε	ἔλθοιτε	ἐλθετε
ἦλθον	ἔλθωσι	ἔλθοιεν	ἐλθόντων

Geçmiş Zaman (sadece eril halleri verilmiştir)

<u>Haber Kipi</u>	<u>Yan Cümle Kipi</u>	<u>İstek-Dilek Kipi</u>	<u>Emir Kipi</u>
ἐλήλυθα	ἐληλυθώς ὦ	ληλυθώς εἶην	-
ἐλήθουθας	ἐληλυθώς ῆς	ἐληλυθώς εἶῃς	ἐληλυθώς ἴσθι
ἐλήλυθε	ἐληλυθώς ῆ	ἐληλυθώς εἶῃ	ἐληλυθώς ἔστω
ἐληλύθαμεν	ἐληλυθότες ὦμεν	ἐληλυθότες εἶμεν	-
ἐληλύθατε	ἐληλυθότες ῆτε	ἐληλυθότες εἶτε	ἐληλυθότες ἔστε
ἐληλύθασι	ἐληλυθότες ὦσι	ἐληλυθότες εἶεν	ἐληλυθότες ἔστων

8. ἔχω, ἔχομαι: sahip olmak, yanına almak; elde tutmak

Etken Çatı-Haber Kipi

	<u>Zamanları</u>	<u>Mastar Kipi</u>	<u>Ortaç Kipi</u> <u>eril-dişil-cinssiz</u>
Şim.Z.	ἔχω	ἔχειν	ἔχων, ἔχουσα, ἔχον
ŞHZ.	εἶχον	-	-
Gel.Z	ἔξω /σχήσω	ἔξειν, σχήσειν	ἔξων, ἔξουσα, ἔξον
			σχήσων, σχήσουσα, σχήσον
II. Aor. Z.	ἔσχον	σχεῖν	σχών, σχοῦσα, σχθόν
Geç. Z.	ἔσχηκα	ἔσχηκέναι	ἔσχηκώς, ἔσχηκυῖα, ἔσχηκός
GHZ.	ἔσχήκειν	-	-

<u>Orta Çatı-Haber Kipi</u>			
	<u>Zamanları</u>	<u>Mastar Kipi</u>	<u>Ortaç Kipi</u> <u>eril-dişil-cinssiz</u>
Şim.Z.	έχομαι	έχεσθαι	έχόμενος, έχομένη έχόμενον
ŞHZ.	ειχόμεν	-	-
Gel.Z	έξομαι /σχήσομαι	έξεσθαι, σχήσεσθαι	έξσόμενος, έξομένη, έξόμενον σχησόμενος, σχησομένη, σχησόμενον
II.Aor.Z.	έσχόμην	σχέσθαι	σχόμενος, σχομένη, σχόμενον
Geç.Z.	έσχημαι	έσχηθαι	έσχημένος, έσχημένη, έσχημένον
GHZ.	έσχήμην	-	-
<u>Emir Kipi</u> <u>a. Etken Çatı</u>			
<u>Sim.Zaman</u>	<u>II. Aoristum Z.</u>	<u>Geçmiş Zaman</u> <u>(sadece erilleri verilmiştir)</u>	
-	-	-	-
έχε	σχέζ/ προσ-σχέζ	έσχηκώς ἴσθι	
έχέτω	σχέτω/ προσ-σχέτω	έσχηκώς ἔστω	
-	-	-	-
έχετε	σχέτε/ πρόσ-σχετε	έσχηκότες ἔστε	
έχόντων	σχόντων/ προσ-σχόντων	έσχηκότες ἔστων	
<u>b. Orta Çatı</u>			
<u>Sim.Zaman</u>	<u>II. Aoristum Z.</u>	<u>Geçmiş Zaman</u> <u>(sadece erilleri verilmiştir)</u>	
-	-	-	-
έχου	σχοῦ/ προσ-σχοῦ	έσχησο	
έχέσθω	σχέσθω/προσ-σχέσθω	έσχήσθαι	
-	-	-	-
έχεσθε	σχέσθε/ πρόσ-σχέσθε	έσχησθε	
έχέσθων	σχέσθων/ προσ-σχέσθων	έσχήσθων	

Ikinçi Aoristum Zaman

Haber Kipi	Yan Cümle Kipi	İstek-Dilek Kipi	a. Eiken Çatı
ẽχον	σχω	σχοιην	σχοιην
ẽχες	σχις	σχοιης	σχοις
ẽχε	σχι	σχοι	σχοι
ẽχοιμεν	σχοιμεν	σχοιμεν	σχοιμεν
ẽχετε	σχιτε	σχοιτε	σχοιτε
ẽχον	σχοι	σχοιεν	σχοιεν

Haber Kipi	Yan Cümle Kipi	İstek-Dilek Kipi	ya da
πρὸςẽχον	πρὸς-σχω	πρὸς-σχοιαι	πρὸς-σχοιαι
πρὸςẽχες	πρὸς-σχις	πρὸς-σχοις	πρὸς-σχοις
πρὸςẽχε	πρὸς-σχι	πρὸς-σχοι	πρὸς-σχοι
πρὸςẽχοιμεν	πρὸς-σχοιμεν	πρὸς-σχοιμεν	πρὸς-σχοιμεν
πρὸςẽχετε	πρὸς-σχιτε	πρὸς-σχοιτε	πρὸς-σχοιτε
πρὸςẽχον	πρὸς-σχοι	πρὸς-σχοιεν	πρὸς-σχοιεν

Haber Kipi	Yan Cümle Kipi	İstek-Dilek Kipi	b. Orta Çatı
ẽχοιμην	σχοιμαι	σχοιμην	σχοιμην
ẽχου	σχι	σχοι	σχοι
ẽχοιτο	σχιται	σχοιτο	σχοιτο
ẽχοιμεθα	σχοιμεθα	σχοιμεθα	σχοιμεθα
ẽχετε	σχιθε	σχοιθε	σχοιθε
ẽχοντο	σχωνται	σχοιντο	σχοιντο

Haber Kipi	Yan Cümle Kipi	İstek-Dilek Kipi	ya da
πρὸςẽχοιμην	πρὸς-σχοιμαι	πρὸς-σχοιμαι	πρὸς-σχοιμαι
πρὸςẽχου	πρὸς-σχι	πρὸς-σχοι	πρὸς-σχοι
πρὸςẽχοιτο	πρὸς-σχιται	πρὸς-σχοιτο	πρὸς-σχοιτο
πρὸςẽχοιμεθα	πρὸς-σχοιμεθα	πρὸς-σχοιμεθα	πρὸς-σχοιμεθα
πρὸςẽχετε	πρὸς-σχιθε	πρὸς-σχοιθε	πρὸς-σχοιθε
πρὸςẽχοντο	πρὸς-σχωνται	πρὸς-σχοιντο	πρὸς-σχοιντο

9. ἴστημι, ἴσταμαι: yarmak, kurmak; kaldırmak

Haber Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Şim.Z.	ἴστημι	ἴσταμαι	ἴσταμαι
ŞHZ.	ἴστην	ἰσάμην	ἰσάμην
Gel.Z	στήσω	στήσομαι	σταθήσομαι
Aor.Z.	έστησα	έστησάμεν, έστην	έστάθην
Geç.Z.	στήσας έχω	έστηκα	έστηκα
GHZ.	στήσας είχον	είστηκειν	είστηκειν

Mastar Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Şim.Z.	ίστάναι	ίστασθαι	ίστασθαι
Gel.Z.	στήσειν	στήσεσθαι	σταθήσεσθαι
Aor.Z.	στήσαι	στήσασθαι, στήναι	σταθήναι
Geç.Z.	-	έστηκέναι, έστάναι	έστηκέναι, έστάναι

Ortaç Kipi (a. Etken Çatı)

	<u>Eril</u>	<u>Dişil</u>	<u>Cinssiz</u>
Şim.Z.	ιστάς	ιστάσα	ιστάν
Gel.Z.	στήσων	στήσουσα	στήσον
Aor.Z.	στήσας	στήσασα	στήσαν

Ortaç Kipi (b. Orta-Edilgen Çatı)

	<u>Eril</u>	<u>Dişil</u>	<u>Cinssiz</u>
Şim.Z.	ιστάμενος	ισταμένη	ιστάμενον
Gel.Z.	στησόμενος	στησομένη	στησόμενον
	σταθησόμενος	σταθησομένη	σταθησόμενον (Edg.)
Aor. Z.	στησάμενος	στησαμένη	στησάμενον
	στάς	στάσα	σταν
Geç.Z.	έστηκώς	έστηκυῖα	έστηκός
	έστώς	έστῶσα	έστός

Sımdiki Zaman

a. Etken Çatı

Haber Kipi	Yan Cümle Kipi	İstek-Dilek Kipi	Emir Kipi
İstiyar	İstedi	İstahın	-
İstir	İstir	İstirsin	İstir
İstiyor	İstiyor	İstiyor	İstirsin
İstiyev	İstiyev	İstiyev, İstiyev	-
İstare	İstire	İstahire, İstahire	İstare
İstirir (İstirir)	İstirir	İstahırsın, İstahırsın	İstirirsin

b. Ota Çatı

Haber Kipi	Yan Cümle Kipi	İstek-Dilek Kipi	Emir Kipi
İstiyar	İstiyar	İstahın	-
İstir	İstir	İstirsin	İstir
İstiyor	İstiyor	İstiyor	İstirsin
İstiyev	İstiyev	İstiyev	-
İstare	İstire	İstahire, İstahire	İstare
İstirir	İstirir	İstahırsın, İstahırsın	İstirirsin

Gecmiş Zaman (burada sadece eril halleri verilmiştir)

Haber Kipi	Yan C. Kipi	İstek-Dilek Kipi	Emir Kipi
İstiyar	İstiyar	İstahın	-
İstir	İstir	İstirsin	İstir
İstiyordu	İstiyordu	İstiyordu	-
İstiyev	İstiyev	İstiyev, İstiyev	İstiyev
İstare	İstare	İstahire, İstahire	İstare
İstirir	İstirir	İstahırsın, İstahırsın	İstirirsin

İstek-Dilek Kipi	Emir Kipi
İstiyar	-
İstir	İstirsin
İstiyordu	İstiyordu
İstiyev	İstiyev
İstare	İstare
İstirir	İstirirsin

Simdiki H. ZamanEtken Çatı

ΐστην

ΐστης

ΐστη

ΐσταμεν

ΐστατε

ΐστασαν

Orta Çatı

ΐστάμην

ΐτασο

ΐτατο

ΐστάμεθα

ΐτασθε

ΐταντο

Geçmiş H. ZamanOrta ve Edilgen Çatı

είσθηκέν

είσθηκεις

είσθηκει

είσθηκεμεν

είσθηκετε

είσθηκεσαν, ἔτασαν

Birinci ve İkinci Aoristum Zamana. Haber KipiEtken Çatı

ἔστησα

ἔστησας

ἔστησε

ἔστήσαμεν

ἔστήσατε

ἔστησαν

Orta Çatı

ἔστησάμην

ἔστήσω

ἔστήσατο

ἔστησάμεθα

ἔστήσασθε

ἔστήσαντο

II. Aor.

ἔστην

ἔστης

ἔστη

ἔστημεν

ἔστητε

ἔστησαν

Edilgen Çatı

ἐστάθην

ἐστάθης

ἐστάθῃ

ἐστάθμεν

ἐστάθῃτε

ἐστάθησαν

b. Yan Cümle KipiEtken Çatı

στήσω

στήσης

στήσῃ

στήσωμεν

στήσητε

στήσωσι

Orta Çatı

στήσωμαι

στήσῃ

στήσῃται

στήσώμεθα

στήσησθε

στήσωνται

II. Aor.

στώ

στής

στή

στώμεν

στήτε

στώσι

Edilgen Çatı

σταθῶ

σταθῆς

σταθῇ

σταθώμεν

σταθῆτε

σταθῶσι

c. Yan Cümle KipiEtken Çatı

στήσαιμι

στήσαις/

(σειας)

στήσαι/

(σειε)

στήσαιμεν

στήσαιτε

στήσειαν/

(σαιεν)

Orta Çatı

στήσαιμην

στήσαιο

στήσαιτο

στήσαιμεθα

στήσαισθε

στήσαιντο

II. Aor.

σταίην

σταίης

σταίῃ

σταίμεν

σταίτε

σταίεν

Edilgen Çatı

σταθείην

σταθείς

σταθείῃ

σταθείμεν

σταθείτε

σταθείεν

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>d. Emir Kipi</u> <u>II. Aor.</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
-	-	-	-
στήσον	στήσαι	στήθι	στάθητι
στησάτω	στησάσθω	στήτω	σταθήτω
-	-	-	-
στήσατε	στήσασθε	στήτε	στάθητε
στησάντων	στησάσθων	σάντων	σταθέντων

10. λαμβάνω, λαμβάνομαι: almak, ele geçirmek

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Haber Kipi</u> <u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Şim.Z.	λαμβάνω	λαμβάνομαι	λαμβάνομαι
ŞHZ.	έλάμβανον	έλαμβανόμην	έλαμβανόμην
Gel.Z.	λήψομαι	-	ληφθήσομαι
Aor.Z.	έλαβον	έλαβόμην	έλήφθην
Geç.Z.	είληφα	είλημμαι	είλημμαι
GHZ.	είληφειν	είλήμην	είλήμην

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Mastar Kipi</u> <u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Şim.Z.	λαμβάνειν	λαμβάνεσθαι	λαμβάνεσθαι
Gel.Z.	λήψεσθαι	-	ληφθήσεσθαι
Aor.Z.	λαβείν	λαβέσθαι	ληφθῆναι
Geç.Z.	είληφέναι	είληφθαι	είληφθαι

	<u>Ortaç Kipi (a. Etken Çatı)</u> <u>Eril</u>	<u>Disil</u>	<u>Cinssiz</u>
Şim.Z.	λαμβάνων	λαμβάνουσα	λαμβάνον
Gel.Z.	ληγόμενος	ληγομένη	ληγόμενον
Aor.Z.	λαβών	λαβοῦσα	λαβόν
Geç.Z.	είληφώς	είληφυῖα	είληφός

	<u>Ortaç Kipi (b. Orta-Edilgen Çatı)</u> <u>Eril</u>	<u>Disil</u>	<u>Cinssiz</u>
Şim.Z.	λαμβανόμενος	λαμβανομένη	λαμβανόμενον
Gel.Z.	ληφθισόμενος	ληφθισομένη	ληφθισόμενον (Edg.)
Aor. Z.	λαβόμενος	λαβομένη	λαβόμενον
	ληφθείς	ληφθείσα	ληφθέν (Edg.)
Geç.Z.	είλημμένος	είλημμένη	είλημμένον

Aoristum Zaman

a. Haber Kipi

<u>Etken Çatı II.Aor.</u>	<u>Orta Çatı II. Aor.</u>	<u>Edilgen Çatı I.Aor.</u>
έλαβον	έλαβόμεν	έλήφθην
έλαβες	έλάβου	έλήφθης
έλαβε	έλάβετο	έλήφθη
έλάβομεν	έλαβόμεθα	έλήφθημεν
έλάβετε	έλάβεσθε	έλήφθητε
έλαβον	έλάβοντο	έλήφθησαν

b. Yan Cümle Kipi

<u>Etken Çatı II.Aor.</u>	<u>Orta Çatı II. Aor.</u>	<u>Edilgen Çatı I.Aor.</u>
λάβω	λάβωμαι	ληφθῶ
λάβῃς	λάβῃ	ληφθῇς
λάβῃ	λάβηται	ληφθῇ
λάβομεν	λάβώμεθα	ληφθῶμεν
λάβητε	λάβησθε	ληφθῆτε
λάβωσι	λάβωνται	ληφθῶσι

c. İstek-Dilek Kipi

<u>Etken Çatı II.Aor.</u>	<u>Orta Çatı II. Aor.</u>	<u>Edilgen Çatı I.Aor.</u>
λάβοιμι	λαβοίμην	ληφθεῖν
λάβοις	λάβοιο	ληφθεῖς
λάβοι	λάβοιτο	ληφθεῖ
λάβοιμεν	λαβοίμεθα	ληφθεῖμεν
λάβοιτε	λάβοισθε	ληφθεῖτε
λάβοιεν	λάβοιντο	ληφθεῖεν

d. Emir Kipi

<u>Etken Çatı II.Aor.</u>	<u>Orta Çatı II. Aor.</u>	<u>Edilgen Çatı I.Aor.</u>
-	-	-
λάβέ	λαβοῦ	λήφθητι
λάβέτω	λάβέσθω	ληφθήτω
-	-	-
λάβετε	λάβεσθε	λήφθητε
λαβόντων	λαβέσθων	ληφθέντων

11. λέγω, λέγομαι: konuşmak, söylemek

Haber Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Şim.Z.	λέγω	λέγομαι	λέγομαι
ŞHZ.	ἔλεγον	ἐλεγόμην	ἐλεγόμην
Gel.Z.	λέξω, ἐρέ-ω (ἐρῶ)	λέξομαι, ἐροῦμαι	λεχθήσομαι, ῥηθήσομαι
Aor.Z.	ἔλεξα, εἶπα, εἶπον	ἐλεξάμην	ἐλέχθην, ἐρρήθην
Geç.Z.	εἶρηκα	εἶρημαι	εἶρημαι
GHZ.	εἰρήκειν	εἰρήμην	εἰρήμην

Mastar Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Şim.Z.	λέγειν	λέγεσθαι	λέγεσθαι
Gel.Z.	λέξειν ἐρεῖν	λέξεσθαι ἐρεῖσθαι	λεχθήσεσθαι, ῥηθήσεσθαι
Aor.Z.	λέξαι εἰπεῖν	λέξασθαι	λεχθῆναι ῥηθῆναι
Geç.Z.	εἰρηκέναι	εἰρῆσθαι	εἰρῆσθαι

Ortaç Kipi (a. Etken Çatı)

	<u>Eril</u>	<u>Dişil</u>	<u>Cinssiz</u>
Şim.Z.	λέγων	λέγουσα	λέγον
Gel.Z.	λέξων ἐρῶν	λέξουσα ἐροῦσα	λέξον ἐροῦν
Aor.Z.	λέξας εἶπον	λέξασα εἶποῦσα	λέξαν εἰπόν
Geç.Z.	εἰρηκώς	εἰρηκυῖα	εἰρηκός

Ortaç Kipi (b. Orta-Edilgen Çatı)

	<u>Erişil</u>	<u>Dişil</u>	<u>Cinssiz</u>
Şim.Z.	λεγόμενος	λεγομένη	λεγόμενον
Gel.Z.	λεξόμενος	λεξομένη	λεξόμενον
	ἐρούμενος	ἐρουμένη	ἐρούμενον
	λεχθισόμενος	λεχθισομένη	λεχθήσομενον (Edg.)
	ῥηθισόμενος	ῥηθισομένη	ῥηθήσομενον (Edg.)
Aor. Z.	λεξάμενος	λεξαμένη	λεξάμενον
	λεχθείς	λεχθεῖσα	λεχθέν (Edg.)
	ῥηθείς	ῥηθεῖσα	ῥηθέν
Geç.Z.	εἰρημένος	εἰρημένη	εἰρημένον

Gelecek Zaman

a. Etken Çatı

<u>Haber Kipi</u>	<u>İstek-Dilek Kipi</u>
ἐρώ	ἐροῖμι, ἐροίην
ἐρεῖς	ἐροῖς, ἐροίης
ἐρεῖ	ἐροῖ, ἐροίη
ἐροῦμεν	ἐροίμεν
ἐρεῖτε	ἐροῖτε
ἐροῦσι	ἐροῖεν

b. Orta Çatı

<u>Haber Kipi</u>	<u>İstek-Dilek Kipi</u>
ἐροῦμαι	ἐροίμην
ἐρεῖ	ἐροῖο
ἐρεῖται	ἐροῖτο
ἐρούμεθα	ἐροίμεθα
ἐρεῖσθε	ἐροῖσθε
ἐροῦνται	ἐροῖντο

Üçüncü Çoğul Şahıslar için Aoristum Zamanlarda Farklı Takılar

	<u>Haber Kipi</u>	<u>Yan Cümle Kipi</u>
Etk.I.Aor.	ἔλεξαν	λέξωσι
Etk.II.Aor.	εἶπον	εἴπωσι
Ort.Aor.	ἐλέξαντο	λέξωνται
Edg. Aor.	ἐλέχθησαν	λεχθῶσι
Edg. II.Aor.	ἐρρήθησαν	ρηθῶσι

	<u>İstek-Dilek Kipi</u>	<u>Emir Kipi</u>
Etk.I.Aor.	λέξαιεν	λεξάντων
Etk.II.Aor.	είποιεν	ειπόντων
Ort.Aor.	λέξαιντο	λεξάσθων
Edg.Aor.	λεχθείεν	λεχθέντων
Edg.II.Aor.	ρηθείεν	ρήθέντων

Aoristum Zaman

a. Etken Çatı

1. Haber Kipi

ἔλεξα	εἶπα	εἶπον
ἔλεξας	εἶπας	εἶπες
ἔλεξε	εἶπε	εἶπε
ἔλέξαμεν	εἶπαμεν	εἶπομεν
ἔλέξατε	εἶπατε	εἶπετε
ἔλεξαν	εἶπαν	εἶπον

2. Yan Cümle Kipi

λέξω	εἴπω
λέξης	εἴπης
λέξη	εἴπη
λέξωμεν	εἴπωμεν
λέξητε	εἴπητε
λέξωσι	εἴπωσι

3. İstek-Dilek Kipi

λέξαιμι	εἴποιμι
λέξαις, λέξειας	εἴποις
λέξαι, λέξειε	εἴποι
λέξαιμεν	εἴποιμεν
λέξαιτε	εἴποιτε
λέξαιεν, λέξειαν	εἴποιεν

4. Emir Kipi

-	-
λέξον	εἰπέ
λεξάτω	ειπάτω
-	-
λέξατε	εἴπατε
λεξάντων	ειπόντων

Aoristum Zaman

b. Orta ve Edilgen Çatı

1. Haber Kipi

ἐλεξάμην	ἐλέχθην	ἐρρήθην
ἐλέξω	ἐλέχθης	ἐρρήθης
ἐλέξατο	ἐλέχθη	ἐρρήθη
ἐλεξάμεθα	ἐλέχθημεν	ἐρρήθημεν
ἐλέξασθε	ἐλέχθητε	ἐρρήθητε
ἐλέξαντο	ἐλέχθησαν	ἐρρήθησαν

2. Yan Cümle Kipi

λέξωμαι	λεχθῶ	ρήθῶ
λέξη	λεχθῆς	ρήθῆς
λέξηται	λεχθῇ	ρήθῇ
λεξώμεθα	λεχθῶμεν	ρήθῶμεν
λέξησθε	λεχθῆτε	ρήθῆτε
λέξωνται	λεχθῶσι	ρήθῶσι

3. İstek-Dilek Kipi

λεξαίμην	λεχθείην	ρήθείην
λέξαιο	λεχθείης	ρήθείης
λέξαιτο	λεχθείη	ρήθείη
λεξαίμεθα	λεχθεῖμεν	ρήθεῖμεν
λέξαισθε	λεχθεῖτε	ρήθεῖτε
λέξαιντο	λεχθεῖεν	ρήθεῖεν

4. Emir Kipi

-	-	-
λέξαι	λέχθητι	ρήθητι
λεξάσθω	λεχθήτω	ρήθήτω
-	-	-
λέξασθε	λέχθητε	ρήθητε
λεξάσθων	λεχθέντων	ρήθέντων

12. οίδα: bilmek

	<u>Haber Kipi</u>	<u>Mastar Kipi</u>	<u>Ortaç Kipi</u> <u>eril, dişil, cinsiz</u>
Sim.Z.	οίδα	ειδέναι	ειδών, ειδοῦσα, ειδόν
ŞHZ.	ἤδη, ἤδαιν	-	-
Gel.Z.	ειδήσω	ειδέήσιν	ειδήσων, ειδησοῦσα, ειδήσον
	εἴσομαι	εἴσεσθαι	ειδήσων, ειδησοῦσα, ειδήσον
			εισόμενος, εισομένη, εισόμενον
II.Aor.Z.	ἔγμων	γνῶναι	γνους, γνοῦσα, γνόν
Geç.Z.	ἐγνωκα	ἐγνωκέναι	ἐγνωκώς, ἐγνωκυῖα, ἐγνωκός
GHZ.	ἐγνώσκειν	-	-

Simdiki Zaman

<u>Haber Kipi</u>	<u>Yan Cümle Kipi</u>	<u>İstek-Dilek Kipi</u>	<u>Emir Kipi</u>
οίδα	εἰδῶ	εἰδείην	-
οἶσθα	εἰδῆς	εἰδείης	ἴσθι
οἶδε	εἰδῆ	εἰδείη	ἴστω
ἴσμεν	εἰδῶμεν	εἰδείμεν	-
ἴστε	εἰδῆτε	εἰδείτε	ἴστε
ἴσασι	εἰδῶσι	εἰδείεν	ἴστων

Simdiki H. Zaman

ἤδαιν	ya da	ἤδη
ἤδεις	ya da	ἤδησθα
ἤδαι	ya da	ἤδαιν
(ἤδεμεν)	ya da	ἤσμεν
(ἤδετε)	ya da	ἤστε
ἤδεσαν	ya da	ἤσαν

<u>İkinci Aoristum Zaman</u>			
<u>Haber Kipi</u>	<u>Yan Cümle Kipi</u>	<u>İstek-Dilek Kipi</u>	<u>Emir Kipi</u>
ἔγνων	γνῶ	γνοίην	-
ἔγνωνς	γνῶς	γνοίης	γνῶθι
ἔγνω	γνῶ	γνοίη	γνώτω
ἔγνωμεν	γνῶμεν	γνοῖμεν	-
ἔγνωτε	γνῶτε	γνοῖτε	γνῶτε
ἔγνωσαν	γνῶσι	γνοῖεν	γνόντων

13. οἶμαι ve οἶμαι: düşünmek

	<u>Haber Kipi</u>	<u>Mastar Kipi</u>	<u>Ortaç Kipi</u> <u>eril. dişil. cinssiz</u>
Sim.Z.	οἶμαι, οἶμαι	οἶεσθαι	οἰόμενος, οἰομένη, οἰόμενον
SHZ.	ῥόμαι, ῥμην	-	-
Gel.Z.	οἰήσομαι	οἰήσεσθαι	οἰησόμενος, οἰησομένη, οἰησόμενον
Aor.Z.	ῥήθην	οἰηθῆναι	οἰηθείς, οἰηθείσα, οἰηθέν
Geç.Z.	νενόμικα	νενομικέναι	νενομικώς, νενομικυῖα, νενομικός
GHZ.	ἐνενομίκειν	-	-

	<u>Emir Kipi</u>	
<u>Sim.Zaman</u>	<u>Edg.I. Aor.Z.</u>	<u>Geçmiş Z. (erilleri verilmistir)</u>
-	-	-
οἶου	οἰήθητι	νενομικῶς ἴσθι
οἰέσθω	οἰηθήτω	νενομικῶς ἔστω
-	-	-
οἰέσθε	οἰήθητε	νενομικότες ἔστε
οἰέσθων	οἰηθέντων	νενομικότες ἔστων

<u>Edilgen Çatı Aoristum Zaman</u>			
<u>Haber Kipi</u>	<u>Yan Cümle Kipi</u>	<u>İstek-Dilek Kipi</u>	<u>Emir Kipi</u>
ῥήθην	οἰθῶ	οἰθείην	-
ῥήθης	οἰθῆς	οἰθείης	οἰήθητι
ῥήθῃ	οἰθῇ	οἰθείῃ	οἰηθήτω
ῥήθημεν	οἰθῶμεν	οἰθείμεν	-
ῥήθητε	οἰθῆτε	οἰθείτε	οἰήθητε
ῥήθησαν	οἰθῶσι	οἰθείεν	οἰηθέντων

14. ὁρά-ω (ὁρᾶ), ὁράομαι (ὁρᾶμαι): görmek

Haber Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Şim.Z.	ὁράω (ὁρᾶ)	ὁράομαι (ὁρᾶμαι)	ὁράομαι (ὁρᾶμαι)
ŞHZ.	έάρων	έαρώμην	έαρώμην
Gel.Z	ὀψομαι	-	ὀφθήσομαι
Aor.Z.	εἶδον	εἶδόμεν	ᾤφθην
Geç.Z.	έώρακα	έώραμαι	ᾤμμαι
GHZ.	έωράκειν	έωράμην	ᾤμμην

Mastar Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Şim.Z.	ὁρᾶν	ὁρᾶσθαι	ὁρᾶσθαι
Gel.Z.	ὀψεσθαι	-	ὀφθίσεσθαι
Aor.Z.	ἰδεῖν	ἰδέσθαι	ὀφθῆναι
Geç.Z.	έωρακέναι	έωρᾶσθαι	ᾤφθαι

Ortaç Kipi (a. Etken Çatı)

	<u>Eril</u>	<u>Dişil</u>	<u>Çinssiz</u>
Şim.Z.	ὁρῶν	ὁρῶσα	ὁρῶν
Gel.Z.	ὀψόμενος	ὀψομένη	ὀψόμενον
Aor.Z.	ἰδών	ἰδοῦσα	ἰδόν
Geç.Z.	έωρακώς	έωρακυῖα	έωρακός

Ortaç Kipi (b. Orta-Edilgen Çatı)

	<u>Eril</u>	<u>Dişil</u>	<u>Çinssiz</u>
Şim.Z.	ὀρώμενος	ὀρώμένη	ὀρώμενον
Gel.Z.	ὀφθησόμενος	ὀφθησομένη	ὀφθησόμενον (Edg.)
Aor. Z.	ἰδόμενος	ἰδομένη	ἰδόμενον
	ὀφθεῖς	ὀφθεῖσα	ὀφθέν (Edg.)
Geç.Z.	έωραμένος	έωραμένη	έωραμένον
	ᾤμμένος	ᾤμμένη	ᾤμμένον (Edg.)

Haber Kipi

(όράω) όρῶ
(όράεις) όρᾷς
(όράει) όρᾷ
(όράομεν) όρῶμεν
(όράετε) όρᾶτε
(όράουσι) όρῶσι

İstek-D.Kipi

(όράοιμι) όρῶμι, όρῶην
(όράοις) όρῶς, όρῶης
(όράοι) όρῶ, όρῶη (όραέτω)
(όράοιμεν) όρῶμεν
(όράοιτε) όρῶτε
(όράοιεν) όρῶμι

Haber Kipi ve

(όράομαι) όρῶμαι
(όράη) όρᾷ
(όράεται) όρᾶται
(όραόμεθα) όρώμεθα
(όράεσθε) όρᾶσθε
(όράονται) όρῶνται

İstek-Dilek Kipi

(όραοίμην) όρῶμην
(όράοιο) όρῶο
(όράοιτο) όρῶτο
(όραοίμεθα) όρῶμεθα
(όράοισθε) όρῶσθε
(όράοιντο) όρῶντο

Etken Çatı

Yan Cümle Kipi

(όράω) όρῶ
(όράης) όρᾷς
(όράη) όρᾷ
(όράωμεν) όρῶμεν
(όράητε) όρᾶτε
(όράωσι) όρῶσι

Emir Kipi

-
(όραε) όρα
όράτω
-
(όράετε) όρᾶτε
(όραόντων) όρώντων

Orta Çatı

Yan Cümle Kipi

(όράομαι) όρῶμαι
(όράη) όρᾷ
(όράηται) όρᾶται
(όραώμεθα) όρώμεθα
(όράησθε) όρᾶσθε
(όράωνται) όρῶνται

Emir Kipi

-
(όράου) όρῶ
(όραέσθω) όράσθω
-
(όράεσθε) όρᾶσθε
(όραέσθων) όράσθων

Simdiki Hikaye Zaman

Etken Çatı

(έωραον) έώρων
(έώραες) έώρας
(έώραε) έώρα
(έωράομεν) έωρῶμεν
(έωράετε) έωρᾶτε
(έώραον) έώρων

Orta Çatı

(έωραόμην) έωρώμην
(έωράου) έωρῶ
(έωράετο) έωρᾶτο
(έωραόμεθα) έωρώμεθα
(έωράεσθε) έωρᾶσθε
(έωράοντο) έωρῶντο

Gelecek Zaman

Yan Cümle Kipi

Etken Çatı

ὄψομαι
ὄψει
ὄψεται
ὀψόμεθα
ὄψεσθε
ὀψονται

Edilgen Çatı

ὀφθήσομαι
ὀφθήσει
ὀφθήσεται
ὀφθησόμεθα
ὀφθήσεσθε
ὀφθήσονται

İstek-Dilek Kipi

Etken Çatı

ὀψοίμην
ὀψοιο
ὀψοιτο
ὀψοίμεθα
ὀψοισθε
ὀψοιντο

Edilgen Çatı

ὀφθησοίμην
ὀφθήσοιο
ὀφθήσοιτο
ὀφθησοίμεθα
ὀφθήσοισθε
ὀφθησοιντο

Aoristum Zaman

a. Haber Kipi

Etken Çatı

εἶδον
εἶδες
εἶδε
εἶδομεν
εἶδετε
εἶδον

Orta Çatı

εἰδόμην
εἶδου
εἶδετο
εἰδόμεθα
εἶδεσθε
εἶδοντο

Edilgen Çatı

ᾤσθην
ᾤσθης
ᾤσθη
ᾤσθημεν
ᾤσθητε
ᾤσθησιν

b. Yan Cümle Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
İδω	İδωμαι	ὀφθῶ
İδης	İδῃ	ὀφθῆς
İδῃ	İδηται	ὀφθῇ
İδωμεν	İδόμεθα	ὀφθῶμεν
İδητε	İδησθε	ὀφθῆτε
İδωσι	İδονται	ὀφθῶσι

c. İstek-Dilek Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
İδοιμι	İδοίμην	ὀφθείην
İδοις	İδοιο	ὀφθείης
İδοι	İδοιτο	ὀφθείη
İδοιμεν	İδοίμεθα	ὀφθείμεν
İδοιτε	İδοισθε	ὀφθείτε
İδοιεν	İδοιντο	ὀφθείεν

d. Emir Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
-	-	-
İδέ	İδοῦ	ὀφθητι
İδέτω	İδέσθω	ὀφθήτω
-	-	-
İδετε	İδεσθε	ὀφθητε
İδόντων	İδέσθων	ὀθλεντων

Geçmiş Zaman

a. Haber Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Έώρακα	Έώραμαι	ᾤμμαι
Έώρακας	Έώρασαι	ᾤψαι
Έώρακε	Έώραται	ᾤπται
Έωράκαμεν	Έωράμεθα	ᾤμμεθα
Έωράκατε	Έώρασθε	ᾤφθε
Έωράκασι	Έώρανται	ᾤμμένοι είσι

b. Yan Cümle Kipi (sadece eril halleri verilmiştir)

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
έωρακώς ὤ	έωραμένος ὤ	ὠμμένος ὤ
έωρακώς ἦς	έωραμένος ἦς	ὠμμένος ἦς
έωρακώς ἦ	έωραμένος ἦ	ὠμμένος ἦ
έωρακότες ὤμεν	έωραμένοι ὤμεν	ὠμμένοι ὤμεν
έωρακότες ἦτε	έωραμένοι ἦτε	ὠμμένοι ἦτε
έωρακότες ὤσι	έωραμένοι ὤσι	ὠμμένοι ὤσι

c. İstek-Dilek Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
έωρακώς εἶην	έωραμένος εἶην	ὠμμένος εἶην
έωρακώς εἶης	έωραμένος εἶης	ὠμμένος εἶης
έωρακώς εἶη	έωραμένος εἶη	ὠμμένος εἶη
έωρακότες εἶμεν	έωραμένοι εἶμεν	ὠμμένοι εἶμεν
έωρακότες εἶτε	έωραμένοι εἶτε	ὠμμένοι εἶτε
έωρακότες εἶεν	έωραμένοι εἶεν	ὠμμένοι εἶεν

d. Emir Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
-	-	-
έωρακώς ἴσθι	έώρασο	ὤψω
έωρακώς ἔστω	έωράσθω	ὤφθω
-	-	-
έωρακότες ἔστε	έώρασθε	ὤφθε
έωρακότες ἔστων	έωράσθων	ὤφθων

Geçmiş Hikaye Zaman

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
έωράκειν	έωράμην	ὤμμην
έωράκεις	έώρασο	ὤψο
έωράκει	έώρατο	ὤπτο
έωράκεμεν	έωράμεθα	ὤμμεθα
έωράκετε	έώρασθε	ὤφθε
έωράκεσαν	έώραντο	ὠμμένοι ἦσαν

ayrıca, καθορῶ: görmek, bakmak, incelemek

Haber Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Şim.Z.	καθορῶ	καθορῶμαι	καθορῶμαι
ŞHZ.	καθεῶρων	καθεωρώμην	καθεωρώμην
Gel.Z.	κατόψομαι	-	κατοφθήσομαι
Aor.Z.	κατεῖδον (II..)	κατειδόμεν (II..)	κατώφθην
Geç.Z.	καθεώρακα	καθεώραμαι	κατῶμμαι
GHZ.	καθεωράκειν	καθεωράμην	κατώμην

15. τίθημι, τίθεμαι: koymak, kurmak, yerleştirme

Haber Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Şim.Z.	τίθημι	τίθεμαι	τίθεμαι
ŞHZ.	ἐτίθην	ἐτιθέμην	ἐτιθέμην
Gel.Z.	θήσω	θήσομαι	τεθήσομαι
Aor.Z.	ἔθηκα	ἐθέμην	ἐτέθην
Geç.Z.	τέθηκα/ (τέθεικα)	τέθειμαι	κειῖμαι
GHZ.	ἐτεθήκειν/ (ἐτεθείκειν)	ἐτεθείμην	ἐκείμην

Mastar Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Şim.Z.	τιθέναι	τίθεσθαι	τίθεσθαι
Gel.Z.	θήσειν	θήσεσθαι	τεθήσεσθαι
Aor.Z.	θεῖναι	θέσθαι	τεθῆναι
Geç.Z.	τεθηκέναι/ τεθεικέναι	τεθεισθαι	τεθεισθαι

Ortaç Kipi (a. Etken Çatı)

	<u>Eril</u>	<u>Dişil</u>	<u>Cinssiz</u>
Şim.Z.	τιθεις	τιθείσα	τιθέν
Gel.Z.	θήσων	θήσουσα	θήσον
Aor.Z.	θεις	θείσα	θέν
Geç.Z.	τεθηκώς/ τεθεικώς	τεθηκυῖα/ τεθεικυῖα	τεθηκός/ τεθεικός

Ortaç Kipi (b. Orta-Edilgen Çau)

Edil	Disil	Çinsiz
Şim.Z.	θηρόμενος	θηράμενος
Gel.Z.	θηρόμενος	θηράμενος
Aor.Z.	θέρμενος	θέρμενος
Geg.Z.	τεβήμενος	τεβήμενος

Şimdiki Zaman

Haber Kipi	Yan Cümle Kipi	İstek-Dilek Kipi	Emir Kipi
θημι	τιώ	τιήην	-
τιής	τιής	τιήης	τιεί
τιήοι	τιή	τιήη	τιέτω
τιέμεν	τιώμεν	τιέμεν/τιέμεν	-
τιέτε	τιήτε	τιέτε/τιέτε	τιέτε
τιέσσι	τιώσι	τιέσι/τιέσι	τιέστω

b. Orta Çau

Haber Kipi	Yan Cümle Kipi	İstek-Dilek Kipi	Emir Kipi
τιέμαι	τιώμαι	τιέμαιν	-
τιέσαι	τιή	τιέτω	τιέσο
τιέται	τιήται	τιέτω	τιέσθω
τιέσθε	τιώσθε	τιέσθε	-
τιέσθαι	τιήσθε	τιέσθε	τιέσθε
τιέσθαι	τιώσθαι	τιέσθαι	τιέσθω

Gelecek Zaman

Orta Çau
θησοίηνν
vs.
Edilgen Çau
τεθησοίηνν
vs.

İkinci Aoristum Zaman

a. Etken Çatı

<u>Haber Kipi</u>	<u>Yan Cümle Kipi</u>	<u>İstek-Dilek Kipi</u>	<u>Emir Kipi</u>
ἔθηκα	θῶ	θείην	-
ἔθηκας	θῆς	θείης	θές
ἔθηκε	θῆ	θείη	θέτω
ἔθεμεν	θῶμεν	θεῖμεν, θείημεν	-
ἔθετε	θῆτε	θεῖτε, θείητε	θέτε
ἔθεσαν	θῶσι	θεῖεν, θείησαν	θέντων

a. Orta Çatı

<u>Haber Kipi</u>	<u>Yan Cümle Kipi</u>	<u>İstek-Dilek Kipi</u>	<u>Emir Kipi</u>
ἐθέμην	θῶμαι	θείμην	-
(ἐθεσο)	θῆ	θείο	θοῦ
ἐθού			
ἐθετο	θῆται	θείτο	θέσθω
ἐθέμεθα	θώμεθα	θείμεθα	-
ἐθεσθε	θῆσθε	θεῖσθε	θέσθε
ἐθεντο	θῶνται	θεῖντο	θέσθων

16. φέρω, φέρομαι: taşımak; getirmek

Haber Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Şim.Z.	φέρω	φέρομαι	φέρομαι
ŞHZ.	ἔφερον	ἐφερόμην	ἐφερόμην
Gel.Z.	οἶσω	οἶσομαι	οἰσθήσομαι/ἐνεχθήσομαι
Aor.Z.	ἤνεγκα/ ἤνεγκον	ἤνεγκάμην/ ἤνεγκόμην	ἤνέχθην
Geç.Z.	ἐνήνοχα	ἐνήνεγμαι	ἐνήνεγμαι
GHZ.	ἐνηνόχειν	ἐνηνέγμην	ἐνηνέγμην

Mastar Kipi

	<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
Şim.Z.	φέρειν	φέρεισθαι	ὀρᾶσθαι
Gel.Z.	οἶσειν	οἶσεσθαι	οἰθήσεσθαι/ ἐνεχθήσεσθαι
Aor.Z.	ἐνέγκαι	ἐνέγκασθαι	ἐνεχθῆναι
II. Aor.Z.	ἐνεγκεῖν	ἐνεγκέσθαι	-
Geç.Z.	ἐνήνοχέναι	ἐνηνέχθαι	ἐνηνέχθαι

Ortaç Kipi (a. Etken Çatı)

	<u>Eril</u>	<u>Dişil</u>	<u>Cinssiz</u>
Şim.Z.	φέρων	φέρουσα	φέρον
Gel.Z.	οἶσων	οἶσουσα	οἶσον
Aor.Z.	ἐνέγκας/ ἐνεγκών	ἐνέγκασα/ ἐνεγκούσα	ἐνέγκαν/ ἐνεγκός
Geç.Z.	ἐνηνοχῶς	ἐνηνοχῖα	ἐνηνοχός

Ortaç Kipi (b. Orta-Edilgen Çatı)

	<u>Eril</u>	<u>Dişil</u>	<u>Cinssiz</u>
Şim.Z.	φερόμενος	φερομένη	φερόμενον
Gel.Z.	οἰσόμενος	οἰσομένη	οἰσόμενον
	οἰσθησόμενος	οἰσθησομένη	οἰσθησόμενον (Edg.)
Aor. Z.	ἐνεγκάμενος	ἐνεγκαμένη	ἐνεγκάμενον
	ἐνεγκόμενος	ἐνεγκομένη	ἐνεγκόμενον
	-	- (Edilgeni yok)	-
Geç.Z.	ἐνηνεγμένος	ἐνηνεγμένη	ἐνηνεγμένον

Aoristum Zaman

a. Haber Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
ἤνεγκα	ἤνεγκάμην	ἤνέχθην
ἤνεγκας	ἤνέγκω	ἤνέχθης
ἤνεγκε	ἤνέγκατο	ἤνέχθη
ἤνέγκαμεν	ἤνεγκάμεθα	ἤνέχθημεν
ἤνέγκατε	ἤνέγκασθε	ἤνέχθητε
ἤνεγκαν	ἤνέγκαντο	ἤνέχθησαν

b. Yan Cümle Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
ἐνέγκω	ἐνέγκωμαι	ἐνεχθῶ
ἐνέγκης	ἐνέγκῃ	ἐνεχθῆς
ἐνέγκῃ	ἐνέγκηται	ἐνεχθῆ
ἐνέγκωμεν	ἐνεγκώμεθα	ἐνεχθῶμεν
ἐνέγκητε	ἐνέγκησθε	ἐνεχθῆτ
ἐνέγκωσι	ἐνέγκωνται	ἐνεχθῶσι

c. İstek-Dilek Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
ἐνέγκαιμι	ἐνεγκαίμην	ἐνεχθείην
ἐνέγκαις (εἰας)	ἐνέγκαιο	ἐνεχθείης
ἐνέγκαι (εἰε)	ἐνέγκαιτο	ἐνεχθείη
ἐνέγκαιμεν	ἐνεγκαίμεθα	ἐνεχθεῖμεν
ἐνέγκαιτε	ἐνέγκαισθε	ἐνεχθεῖτε
ἐνέγκαιεν (εἰαν)	ἐνέγκαιντο	ἐνεχθεῖεν

d. Emir Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>	<u>Edilgen Çatı</u>
-	-	-
ἐνεγκον	ἐνεγκαι	ἐνέχθητι
ἐνεγκάτω	ἐνεγκάσθω	ἐνεχθήτω
-	-	-
ἐνέγκατε	ἐνέγκασθε	ἐνέχθητε
ἐνεγκάντων	ἐνεγκάσθων	ἐνεχθέντων

İkinci Aoristum Zaman

a. Haber Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>
ἤνεγκον	ἤνεγκόμην
ἤνεγκες	ἤνέγκου
ἤνεγκε	ἤνέγκετο
ἤνέγομεν	ἤνεγομεθα
ἤνέκετε	ἤνέκεσθε
ἤνεγκον	ἤνέγκοντο

b. Yan Cümle Kipi

<u>Etken Çatı</u>	<u>Orta Çatı</u>
ἐνέγκω	ἐνέγκωμαι
ἐνέγκης	ἐνέγκῃ
ἐνέγκῃ	ἐνέγκηται
ἐνέγκωμεν	ἐνεγκώμεθα
ἐνέγκητε	ἐνέγκησθε
ἐνέγκωσι	ἐνέγκωνται

c. İstek-Dilek Kipi

Etken Çatı

ένέγκοιμι
ένέγκοις
ένέγκοι
ένέγκοιμεν
ένέγκοιτε
ένέγκοιεν

Orta Çatı

ένεγκοίμην
ένέγκοιο
ένέγκοιτο
ένεγκοίμεθα
ένέγκοισθε
ένέγκοιντο

d. Emir Kipi

Etken Çatı

-
ένεγκε
ένεγκέτω
-
ένέγκετε
ένεγκόντων

Orta Çatı

-
ένεγκοῦ
ένεγκέσθω
-
ένέγκεσθε
ένεγκέσθων

Geçmiş Zaman (Orta Çatı) (sadece eril halleri verilmiştir)

Haber Kipi

ένήνεγμαι
ένήνεξαι
ένήνεκται
ένηνέγμεθα
ένήνεχθε
ένηνεγμένοι εἰσι

Yan C.Kipi

ένηνεγμένος ὦ
vs.

İstek-D.Kipi

ένηνεγμένος εἶην
vs.

Emir Kipi

ένήνεξο
vs.

Geçmiş Hikaye Zaman (Orta Çatı)

ένηνέγμην
ένήνεξο
ένήνεκτο
ένηνέγμεθα
ένήνεχθε
ένηνεγμένοι ἦσαν

17. φημί: söylemek

	<u>Haber Kipi</u>	<u>Mastar Kipi</u>	<u>Ortaç Kipi</u> <u>eril, dişil, cinssiz</u>
Şim.Z.	φημί	φάναι	φάσκων, φάσκουσα, φάσκον
ŞHZ.	ἔφην	-	-
Gel.Z	φήσω/ λέξω/ ἔρῳ	φήσειν/ λέξειν/ ἔρειν	φήσων, φήσουσα, φήσον λέξων, λέξουσα, λέξον ἔρων, ἐροῦσα, ἐροῦν
Aor.Z.	ἔφησα/ ἔλεξα/ εἶπον	φῆσαν/ λέξαν/ εἶπεν	λέξας, λέξασα, λέσαν
Geç.Z.	εἶρηκα	εἶρηκέναι	εἰπών, εἰπούσα, εἰπόν εἶρηκώς, εἶρηκυῖα, εἶκηκός
GHZ.	εἰρήκειν	-	-

Şimdiki Zaman

<u>Haber Kipi</u>	<u>Yan Cümle Kipi</u>	<u>İstek-Dilek Kipi</u>	<u>Emir Kipi</u>
φημί	φῶ	φαίην	-
φής (φῆς)	φῆς	φαίης	φάθι
φησί	φῆ	φαίη	φάτω
φαμέν	φῶμεν	φαῖμεν	-
φατέ	φῆτε	φαῖτε	φάτε
φασί	φῶσι	φαῖεν	φάντων

Şimdiki H. Zaman

ἔφην
ἔφησθα
ἔφη
ἔφαμεν
ἔφατε
ἔφασαν

Geçmiş H. Zaman

εἰρήκειν
εἰρήκεις
εἰρήκει
εἰρήκεμεν
εἰρήκετε
εἰρήκεσαν

<u>Haber Kipi</u>	<u>Gelecek Zaman</u>
φήσω, λέξω, έρω	<u>İstek-Dilek Kipi</u>
vs.	φήσοιμι, λέξοιμι, έροϊμι
	vs.

<u>Haber Kipi</u>	<u>Aoristum Zaman</u>
ήφισα, έλεξα, είπον	<u>Yan Cümle Kipi</u>
vs.	φήσω, λέξω, είπω
	vs.

<u>İstek-Dilek Kipi</u>	<u>Emir Kipi</u>
φήσαιμι, λέξαιμι, είποιμι	φήσον, λέξον, είπέ
vs.	vs.

<u>Haber Kipi</u>	<u>Yan Cümle Kipi</u>	<u>İstek-Dilek Kipi</u>	<u>Emir Kipi</u>
είπον	είπω	είποιμι	-
είπες	είπης	είποις	είπέ
είπε	είπη	είποι	είπάτω
είπομεν	είπωμεν	είποιμεν	-
είπετε	είπητε	είποιτε	είπατε
είπον	είπωσι	είποιεν	είπόντων

18. ώνόομαι (ώνούμαι): satın almak

	<u>Haber Kipi</u>	<u>Mastar Kipi</u>	
Şim.Z.	ώνούμαι	ώνείσθαι	ώνείσθαι
ŞHZ.	έωνούμην	-	-
Gel.Z	ώνήσομαι/ ώνηθήσομαι	ώνήσεσθαι	ώνηθήσεσθαι
Aor.Z.	έπριάμην/ έωνήθην	πρίασθαι	ώνηθῆναι
Geç.Z.	έώνημαι	έωνῆσθαι	έωνῆσθαι
GHZ.	έωνήμην	-	-

Simdiki H. Zaman
έωνούμην
έωνοῦ
έωνεῖτο
έωνούμεθα
έωνεῖσθε
έωνοῦντο

Simdiki Zaman

<u>Haber Kipi</u>	<u>Yan Cümle Kipi</u>	<u>İstek-Dilek Kipi</u>	<u>Emir Kipi</u>
ώνοῦμαι	ώνῶμαι	ώνοίμην	-
ώνει-ῆ	ώνῆ	ώνοῖο	ώνου
ώνεῖται	ώνῆται	ώνοῖτο	ώνείσθω
ώνούμεθα	ώνώμεθα	ώνοίμεθα	-
ώνεῖσθε	ώνῆσθε	ώνοῖσθε	ώνείσθε
ώνοῦνται	ώνῶνται	ώνοῖντο	ώνείσθων

Orta Çatı Aoristum Zaman

<u>Haber Kipi</u>	<u>Yan Cümle Kipi</u>	<u>İstek-Dilek Kipi</u>	<u>Emir Kipi</u>
ἐπριάμην	πρίωμαι	πριαίμην	-
ἐπρίω	πρίῃ	πρίαῖο	πρίαῖ
ἐπρίατο	πρίῃται	πρίαῖτο	πρίασθω
ἐπριάμεθα	πριώμεθα	πριαίμεθα	-
ἐπρίασθε	πρίησθε	πρίασθε	πρίασθε
ἐπρίαντο	πρίωνται	πρίαίντο	πρίασθων

KONU: XIII
ESKİ YUNANCA SAYILAR TABLOSU

Aşağıda Eski Yunan'da harflerden oluşan sayılarla ilgili genel bir tablo verilmektedir.

<u>Modern</u> <u>Arap</u> <u>Sayıları</u>	<u>Eski</u> <u>Yunan</u> <u>Sayıları</u>	<u>Asal</u> <u>Sayılar</u> (bir, iki, üç..)
1	α´	εἷς, μία, ἓν
2	β´	δύο
3	γ´	τρεῖς, τρία
4	δ´	τέσσαρες τέσσερα
5	ε´	πέντε
6	ς´	ἕξ
7	ζ´	ἐπτά
8	η´	ὀκτώ
9	θ´	ἐννέα
10	ι´	δέκα
11	ια´	ένδεκα
12	ιβ´	δώδεκα
13	ιγ´	τρεῖς και δέκα
14	ιδ´	τέσσαρες και δέκα
15	ιε´	πεντεκαίδεκα
16	ις´	έκκαίδεκα
17	ιζ´	έπτακαίδεκα
18	ιη´	ὀκτωκαίδεκα
19	ιθ´	έννεακαίδεκα
20	κ´	εἴκοσι(v)
30	λ´	τριάκοντα
40	μ´	τετταράκοντα
50	ν´	πεντήκοντα
60	ξ´	έξήκοντα
70	ο´	έβδομήκοντα
80	π´	ὀγδοήκοντα
90		ένενήκοντα
100	ρ´	έκατόν
200	σ´	διακόσιοι, αι, α
300	τ´	τριακόσιοι, αι, α

400	υ´	τετρακόσιοι, αι, α
500	φ´	πεντακόσιοι, αι, α
600	χ´	έξακόσιοι, αι, α
700	ψ´	έπτακόσιοι, αι, α
800	ω´	όκτακόσιοι, αι, α
900		ένακόσιοι, αι, α
1000	,α	χίλιοι, αι, α
2000	,β	δισχίλιοι, αι, α
10.000	,ι	μύριοι, αι, α
20.000	,κ	δισμύριοι, αι, α

Sıralı
Sayılar
(birinci, ikinci...)

Kat
Sayıları
(bir katı,iki katı...)

1	πρῶτος, η, ον	ἀπλοῦς, ἥ, οὖν
2	δεύτερος, α, ον	διπλοῦς, ἥ, οὖν
3	τρίτος, η, ον	τριπλοῦς, ἥ, οὖν
4	τέταρτος, η, ον	τετραπλοῦς, ἥ, οὖν
5	πέμπτος, η, ον	πενταπλοῦς, ἥ, οὖν
6	ἕκτος, η, ον	ἑξαπλοῦς, ἥ, οὖν
7	ἑβδομος, η, ον	ἐπταπλοῦς, ἥ, οὖν
8	ὄγδοος, η, ον	ὀκταπλοῦς, ἥ, οὖν
9	ἕνατος, ἐνάτη, ἕνατον	ἐννεαπλοῦς, ἥ, οὖν
10	δέκατος, η, ον	δεκαπλοῦς, ἥ, οὖν
11	ἐνδέκατος, η, ον	ἐνδεκαπλοῦς, ἥ, οὖν
12	δωδέκατος, η, ον	δωδεκαπλοῦς, ἥ, οὖν
13	τρίτος και δέκατος (η, ον)	-
14	τέταρτος και δέκατος (η, ον)	-
15	πέμπτος και δέκατος (η, ον)	-
16	ἕκτος και δέκατος (η, ον)	-
17	ἑβδομος και δέκατος (η, ον)	-
18	ὄγδοος και δέκατος (η, ον)	-
19	ἕνατος και δέκατος (η, ον)	-
20	εἰκοστός, ἥ, ὄν	εἰκοσαπλοῦς, ἥ, οὖν
30	τριακοστός, ἥ, ὄν	-
40	τετταρακοστός, ἥ, ὄν	-
50	πεντηκοστός, ἥ, ὄν	-
60	ἑξηκοστός, ἥ, ὄν	-

70	έβδομηκοστός, ή, όν	-
80	όγδοηκοστός, ή, όν	-
90	ένενηκοστός, ή, όν	-
100	έκατοστός, ή, όν	έκατονταπλοῦς, ἥ, οὖν
200	διακοσιοκοστός, ή, όν	-
300	τριακοσιοστός, ή, όν	-
400	τετρακοσιοστός, ή, όν	-
500	πεντακοσιοστός, ή, όν	-
600	έξακοσιοστός, ή, όν	-
700	έπτακοσιοστός, ή, όν	-
800	όκτακοσιοστός, ή, όν	-
900	ένακοσιοστός, η, ον	-
1000	χιλιοστός, ή, όν	-
2000	δισχιλιοστός, ή, όν	-
10.000	μυριοστός, ή, όν	-
20.000	δισμυριοστός, ή, όν	-

Orantı

(bir misli, iki misli...)

Zaman

(birinci gün, bir günlük...)

1	άπλοῦς, ἥ, οὖν	πρωταῖος, α, ον
2	διπλάσιος, α, ον	δευτεραῖος, α, ον
3	τριπλάσιος, α, ον	τριταῖος, α, ον
4	τετραπλάσιος, α, ον	τεταρταῖος, α, ον
5	πενταπλάσιος, α, ον	πεμπταῖος, α, ον
6	έξαπλάσιος, α, ον	έξάς
7	έπταπλάσιος, α, ον	έπτάς (έβδομάς)
8	όκταπλάσιος, α, ον	όκτά
9	έννεαπλάσιος, α, ον	ένναταῖος, α, ον
10	δεκαπλάσιος, α, ον	δεκαταῖος, α, ον
11	-	ένδεκαταῖος, α, ον
12	δωδεκαπλάσιος, α, ον	δωδεκαταῖος, α, ον 13
	-	-
14	-	-
15	-	-
16	-	-
16	-	-
17	-	-
18	-	-
19	-	-

20	είκοσαπλάσιος, α, ον	είκάς
30	-	-
40	-	-
50	-	-
60	-	-
70	-	-
80	-	-
90	-	-
100	έκατονταπλάσιος, α, ον	-
200	-	-
300	-	-
400	-	-
500	-	-
600	-	-
700	-	-
800	-	-
900	-	-
1000	-	-
2000	-	-
10.000	-	-
20.000	-	-

Esas

(*ikili, üçlü;*
iki sayısı)

Zarf

(*bir defa; bir kez*)

1	-	μονάς
2	δυάς (άδος, ή)	δίς
3	τριάς	τρίς
4	τετράς	τετράκις
5	πεντάς	πεντάκις
6	-	έξάκις
7	-	έπτάκις
8	-	όκτάκις
9	έννεάς	ένάκις
10	δεκάς	δεκάκις
11	ένδεκάς	ένδεκάκις
12	δωδεκάς	δωδεκάκις
13	-	τρισκαιδεκάκις
14	-	τετρακαιδεκάκις
15	-	πεντεκαιδεκάκις

16	-	έκκαιδεκάκις
17	-	έπτακαιδεκάκις
18	-	όκτωκαιδεκάκις
19	-	έννεακαιδεκάκις
20	-	είκοσάκις
30	τριακάς	τριακοντάκις
40	-	τετταρακοντάκις
50	-	πεντηκοντάκις
60	-	έξηκοντάκις
70	-	έβδομηκοντάκις
80	-	όγδοηκοντάκις
90	-	ένενηκοντάκις
100	έκατοντάς	έκατοντάκις
200	-	διακοσάκις
300	-	τριακοσάκις
400	-	τετρακοσιάκις
500	-	πεντακοσιάκις
600	-	έξακοσιάκις
700	-	έπτακοσιάκις
800	-	όκτακοσιάκις
900	-	νακοσιάκις
1000	χιλιάς	χιλιάκις
2000	-	δισχιλιάκις
10.000	μυριάς	μυριάκις
20.000	-	δισμυριάκις

SÖZLÜKÇE

Eski Yunanca'dan Türkçe'ye:

A

- ἀγαθός,-ή,-όν: iyi
'Αγαμέμνων, ό: Agamemnon
ἄγγελος, ό: haberci, tellal
ἀγγέλλω: haber vermek, bildirmek
'Αγησίλαος, ό: Agesilaos
ἀγορά, ή: çarşı, meydan
ἄγριος,-α,-ον: vahşi, yabani
ἀγρός, ό: tarla
ἀγωγός, ό: rehber
ἀδελφός, ό: erkek kardeş
ἀδικέω (ἀδικῶ): haksızlık etmek
ἄδικος,-η,-ον: haksız
ἄθάνατος,-η,-ον: ölümsüz
'Αθηναῖος,-α,-ον: Atinalı
Αἰγινήτης, ό: Aeginalı (Aegine, Ege'de bir ada)
αιγιαλός,-ή,-όν: kıyı, deniz kenarı
Αἰγύπτιος,-α,-ον: Mısırlı
αἶρῶ (έ-ω): almak, kapmak, ele geçirmek; seçmek
αἶρω: kaldırmak
αἰσθάνομαι (αἰσθ-): farketmek, anlamak, hissetmek
αἰτιάομαι (αἰτιῶμαι): ayıplamak, sorumlu tutmak
ἀκήκοα: *bkz. ἀκούω*
ἀκούω: duymak, dinlemek, işitmek
ἄλλά: fakat
ἄλλά μή.... μᾶλλον δε: ... değil, daha çok
ἀλήθεια, ή: gerçek
ἄλλήλους,-ας,-α: birbirlerini
ἄλλήλων,-ων,-ων : birbirlerinin
ἄλλοδαπός,-ή,-όν: yabancı
ἄλλος,-η,-ον: diğeri, öteki, başka
ἄμάξα, ή: araba
ἄμφοτεροι,-αι,-α: her iki, her ikisi

ἀναγινώσκω: bilmek, tanımak, onaylamak
ἄνθρωπος, ὁ: adam, insan
ἀντί + gen: yerine
ἅπας, ἅπασα, ἅπαν: her bir
ἀπείρως ἔχω: deneyimsiz olmak (ἄπειρος,-ov: deneyimsiz)
ἀπέρχομαι (ἀπελθ-): ayrılmak, uzaklaşmak
ἀπό (ἀφ') + gen: -den, -dan
ἀποβαλλω (ἀποβαλ-): fırlatıp atmak
ἀποθνήσκω (ἀποθαν-): ölmek
ἀποίκος,ov: koloni
ἀπόλλυμι: yıkmak, yok etmek, kaybetmek
ἀποπέμπω: göndermek
ἀποπορεύομαι: ayrılmak
ἀπορῶ (ἐ-ω): tereddüt etmek, şüpheye düşmek
ἀποστέλλω (ἀποστελ-): göndermek, yollamak
ἀποχρᾶω: yeterli olmak, yeterli gelmek
ἄρ' οὐ(κ): ..mı acaba?
ἄρετή, ἡ: erdem, cesaret
ἀρκέω (ἀρκῶ): yardım etmek
Ἄρτεμις, ἡ: Artemis
Ἀρχίδαμος, ὁ: Arkhidamos
Ἀσία, ἡ: Asya
ἄσμενος,-η,-ov: memnun olma
ἄστυ, τό: şehir (Atinalılar kentlerine Ἄστυ derlerdi)
ἀσπίς (ἀσπιδ-), ἡ: kalkan
ἄστεϊος,-α,-ov: şakacı
αὐθημερόν: (zf) aynı gün
Ἀύλις, ἡ: Avlis (kenti)
ἀφαιμαρτάνω: elde etmede başarısız olmak
ἀφικνούμαι (ἐ-ομαι) (ἀφικ-): varmak, gelmek, olmak
ἀφίμη: bırakmak
ἀφίστημι: uzak durmak, sakınmak, çekinmek
αὐτός, αὐτή, αὐτό: bizzat, şahşen

B

βάλλω: atmak, fırlatmak; vurmak

βάρβαρος, ό: yabancı, barbar

βασιλεύς, ό: kral

βέλτιστος,-η,-ον: en iyi (άγαθός,-ή,-όν (iyi) sıfatının üstünlük hali)

βιάζω: zor kullanmak, zorlaştırmak

βλαστήμα, τό: tomurcuk

βοήθεια, ή: yardım

βοηθός,-ή,-όν: yardımcı

βοηθέω (βοηθώ): yardım etmek; yardıma çağırarak

βούλομαι: istemek

Γ

γάρ: çünkü (*cümle başına yazılmaz)

γέλως (γέλοτ-), ό: gülme, kahkaha

γεννάω: babası olmak; doğurmak, dünyaya getirmek

γή, ή: yer, toprak; kara

γίγνομαι (γεν-): olmak, meydana gelmek, doğmak, dünyaya gelmek

γνώμη, ή: görüş, düşünce

γράφω: yazmak

Δ

δεῖ: gerekir (özne acc; eylem **mastar** halindedir)

δελφίς (δελφιν-), ό: yunus

δή: artık

δηλῶ (ό-ω): göstermek, belli etmek

διά + acc: -den dolayı; yüzünden, sebebiyle; + gen: içinden

διαλύω: sona erdirmek

διατελέω (διατελῶ): bitirmek; sürdürmek

διαφθείρω (διαφθερ-): yıkmak, yok etmek, tahrip etmek; telef etmek

διδάσκω: öğretmek

διήκω: içine girmek, uzanmak; yayılmak, doldurmak

δίς: ikinci kez

διώκω: kovalamak, takip etmek, izlemek

δοκεῖ μου: gibi gelmek; karar vermek

δοκῶ³¹ (έ-ω): düşünmek, karar vermek

³¹ Bu fiilin Gelecek Zamanı δόξω; Aoristum Zamanı έδοξα şeklindedir; yani (δοκ) gövdesi üzerinden yapılır.

δοῦλος, ό: köle
δύναμαι: güçte olmak
δύναμις, ή: güç, kuvvet; askeri kuvvet
δῶρον, τό: hediye, armağan

E

ἐαυτοῦ / ἐαυτῆς /- ό, ή: kendi kendisinin
ἐαυτῶν / ἐαυτῶν /- ό, ή: kendi kendilerinin
ἐάω: izin vermek
ἐγνώ: γινώσκω (öğrenmek, haberdar olmak) fiili; IIaor.III.tk.
ἐγώ: ben
ἐδοξε: δοκεῖ (uygun gelmek) fiilinin etk.aor.III. tekil
ἐθέλω: istemek
ἐθος, τό: alışkanlık
εἰ: eğer
εἴ ἄρα: acaba
εἶμι ya da ἔρχομαι: gitmek
εἰς + acc: -e doğru
εἰλέω: rüzgarın çıkması
εἰμί: olmak
εἴτα: sonra, daha sonra
ἐκ + gen: -den,-dan (dışarı)
ἐκατος, ἐκάστη, ἐκαστον: her bir, her biri, her bir şey
ἐκότεροι,-α,-ον: (ikisinden) her biri
ἐκβαίνω: çıkmak
ἐκεῖ: orada, şurada
ἐκεῖνος,-η,-ον: o, şu
ἐκεῖσε: oraya, orada
ἐκκλησία, ή: halk meclisi
ἐκπλέω: yelken açmak, denize açılmak
ἐκπλήσσω (ἐκπλάγ-): hayrete düşürmek, şaşırtmak
ἐκτός + gen.: -den uzak
Ἑλλην, ό: Hellen
ἐλπίζω: ümit etmek
ἐμμένω: kalmak, durmak
ἐν + dat: -de,-da; içinde

ἐνδέω: ihtiyacı olmak, eksik olmak
ἐνθα: buraya, burada
ἐνθάδε: burada
ἐνθαπερ: ki oradan
ἐξελαύνω: sürmek
ἐξεστρατεύω: askeri sefer yapmak
ἐπεὶ + fiil: -dığı zaman; -dığı için
ἐπειδὴ: -dığı için, -dığı zaman
ἐπέρχομαι: saldırmak
ἐπὶ (ἐφ') + acc: üzerine; -e karşı; + dat: üzere
ἐπιβαίνω: girmek, yürümek
ἐπιβοάω: çağırmak, (yardım) istemek
ἐπιβουλεύω: tuzak kurmak (dat)
ἐπιχειπέω (ἐπιχειπῶ): kalkışmak, girişmek
ἐρέω (ἔρω): söylemek
ἔρχομαι (έλθ-): gelmek
ἐρωτῶ (ά-ω): sormak
ἐς: bkz. εἰς
ἕτερος,-α,-ον: (ikisinden) biri, diğeri
εὖ: iyi, iyi biçimde
εὐδοκίμέω (εὐδοκίμῶ): ünlü olmak
εὐρίσκω (εὕρ-): bulmak
εὐτρεπίζω: hazırlamak
ἔφη: dedi, söyledi
ἐφιστάναί: ἐφ-ίστημι (kurmak) fiilinin etk.geç.z. mastarı
ἐχθρός,-ά,-όν: düşman
ἔχω: sahip olmak, yanında bulundurmak

Z

Ζεύς, ό: Zeus
ζημιόω (ζημιῶ): cezalandırmak
ζῷον, τό: hayvan

H

ἤδη: artık
ήλίκος,-η,-ον: ne kadar (büyük)

ἥλιος, ό: güneş
ἔγω: gelmek; burada olmak
ἡμεῖς: biz
ἡμέρα, ή: gün
ἡμῶν αὐτῶν / ἡμῶν αὐτῶν, ό, ή: kendi kendimizin
Ἡρακλῆς (Ἡρακλέους), ό: Herakles
ἡσυχάζω: susmak, sessiz durmak, hareketsiz kalmak, dinlenmek
ἡσυχία, ή: sessizlik, suskunluk, hareketsizlik

Θ

θάλασσα/ θάλαττα, ή: deniz
θαλάσσιος/ θαλάττιος,-α,-ον: denizde yaşayan
θαυμάζω: hayret etmek; hayran olmak
θεατής, ό: seyirci, izleyici
Θεσσαλός (Θετταλός), ό: Thesalyalı
θηρίον, τό: (yabani) hayvan
θῦω: kurban kesmek

Ι

Ἰάσων, ό: İason
ιδιώτης, ό: şahsi
ἱκανή, ή: yeterli
ἱμάτιον, τό: elbise, örtü
ἵππος, ό: at
Ἰστιαίης, ό: Histialı (Histia, Attika yakınında antik bir ada kenti)
ἵστημι: yapmak, kurmak; kaldırmak
ἰσχυρός,-ά,-όν: sağlam, güçlü, kuvvetli

Κ

καθίζάνω: oturmak, konmak
καθίστημι: uzanmak, yatmak
καί: ve, ve de, ayrıca; καί... καί: ve... ve de; hem... hem de
κακία, ή: kötülük
καλοκαγαθία, ή: kibarlık ve iyilik; iyilik ve güzellik
καλός,-ή,-όν: iyi, güzel
καλῶς: iyice, güzelce, güzel bir biçimde
κάρυον, τό: kuruyemiş
κατα + acc: -e göre; -e gereğince.

κατα-λείπω (καταλίπτ-): bırakmak, terk etmek
κατεστῆ (edg.aor.III.tk): bkz. καθίστημι
κατηγορῶ (έ-ω): suçlu bulmak (gen)
κελεύω: emretmek; uyarmak; tavsiye etmek
κήρυξ (κηρυκος), ό: haberci, tellal
κοιμάω: uyutmak; (Ort.Edg) uyumak
κοινόν, τό: devlet
κολάζω: cezalandırmak, cezaya çarptırmak
κόλπος, ό: cep
κρατέω: yönetmek
κρίνω (κριν): hüküm vermek
κριτής, ό: hakim, yargıç
κώλυω: engel olmak
κώμη, ή: köy
κωμήτης, ό: köylü

Λ

Λακεδαιμόνιος, ό: Spartalı
Λακεδαιμόνιος,-α,-ον: Spartalı
λαμβάνω (λαβ-): almak
λάμπω: parlamak
λαμπρός,ή,όν: parlak
λανθάνω (λαθ-): kaçıp kurtulmak, sıyrılmak; görölmeden ...
λέγω (ότι): söylemek, anlatmak
λέων, ό: arslan
λιμήν, ό: liman
λόγος, ό: söz
λύκος, ό: kurt
λύω: çözmek, serbest bırakmak

Μ

μακρός,-ά,-όν: uzun
μάλα: çok, fazla
μáλλον: daha fazla
μáλιστα: çok fazla
μανθάνω (μαθ-): öğrenmek
μάχη, ή: savaş
μέγας, μεγάλη, μέγα: büyük
μέγιστος,-η,-ον: büyük (burada, ağır)

Μελήσιππος, ό: Melesippos

μέλιττα, ή: arı

μέλλω: üzere olmak; niyet etmek

μέμφομαι: suçlu bulmak, kabahatli bulmak (dat)

μέν...δέ: bir yandan... diğer yandan; οί μέν ... οί δέ: bazıları... bazıları da

μένω: kalmak

μέσος,-η,-ον: orta, ortadaki; μέσον, τό: orta

μετά + acc: -den sonra; + gen: ile beraber, birlikte (nefeslenmiş hali μεθ')

μέχρι οὗ: -e kadar

μή: *olmasın diye (olumsuzluk takısı)*

μή μόνον ... ἀλλά καί: sadece ...değil, aynı zamanda

μηδείς, μηδεμία, μηδέν: hiç kimse, hiçbir şey, hiçbir

μηδέτερος, μηδετέρα, μηδέτερον: (ikisinden) hiç biri, hiçbir şey

Μηλίος,-α,-ον: Melis adalı

μιμέομαι: taklit etmek

μόνος, η, ον: sadece kendisi

μῦθος, ό: mitos, efsane

N

ναύτης, ό: gemici, denizci

νεανίας, ό: genç, delikanlı

νέμω: vermek

νεοδαμώδης,-ης,-ες: yeni azatlılar (savaşta gösterdikleri hizmetler dolayısıyla özgür bırakılan Helot'lara νεοδαμώδεις denir)

νέω: yüzmek

νήσος, ό: ada

νικάω (νικῶ): yenmek, kazanmak

νομίζω: düşünmek, sanmak

νόμος, ό: yasa

νύξ, νυκτός, ή: gece

O

όδε, ήδε, τόδε: bu

όδός, ή: yol

οἶδα: bilmek

οἶκαδε: eve; evde

οικία, ή: ev

οἰκτείρω: acımak

οἶα: -dığı için; çünkü
οἶμαι ve οἶμαι: düşünmek
οἰμωγή, ἡ: ağlama, inleme
οἶος, οἶα, οἶον: ne çeşit
οἶομαι: istemek
ὀλιγωρία, ἡ: küçümseme, önem vermeme
ὁμολογέω (ὁμολογέω): aynı fikirde olmak, anlaşmak
ὄντας: bkz. ἐμί
ὄπλον, τό: silah
ὀποδαπός, ὀπαδαπή, ὀπαδόν: ne türden
ὀποῖος, ὀποία, ὀποῖον: ne tür, nasıl
ὀπότερος, ὀποτέρα, ὀπότερον: ikisinden hangisi
ὀράω (ὀρᾶ): görmek
ὀρέγω: ulaşmak, uzanmak
ὀρίον, τό: sınır
ὀρχέομαι (ὀρχοῦμαι): dans etmek
ὀρχησις, ἡ: dans
ὄσος, -η, -ον: o kadar (büyük)
ὄσπερ, ἥπερ, ὅπερ: ki o, ki o şey
ὅστις, ἥτις, ὅ, τι: her kim, her ne
ὅτε: -dığı zaman
ὅτι: bağlaç; ki, bile
οὐ, οὐκ, οὐχ: fiili olumsuz yapan kelimeler
οὐδε: ne de
οὐδεὶς οὐδεμία οὐδέν: hiç kimse, hiçbir şey, hiçbir
οὐδεπώποτε: hiçbir zaman
οὐδέτερος, οὐδετέρα, οὐδέτερον: (ikisinden) hiç biri, hiçbir şey
οὖν: bundan dolayı, bunun için
οὗτος, αὕτη, τοῦτο: bu
οὕτω /οὕτως: böylece, bu şekilde; bundan dolayı

Ξ

ξυγγίγνομαι = συγγίγνομαι: birlikte olmak, eşlik etmek
ξύλλογος (=σύλλογος), ὁ: toplantı
ξυμπέμπω = συμπέμπω: göndermek, yollamak

Π

παιδεία, ἡ: eğitim

παιδιά, ἡ: oyun

παίζω: oynamak, alaya almak

πανταχόθεν: her yönden

παρά + dat: yanına; yakınına; yanında; yakınında

παραγγέλλω: birinden diğerine ses (haber) geçmesi

παράδειγμα, τό: örnek

παρακαλέω (παρακαλῶ): çağırmak, davet etmek

Παράλος, ἡ: Atina devletine ait üç kürekli kadirga

παρασκευάζω: hazırlamak, sağlamak

πᾶς, πᾶσα, πᾶν: bütün, her, hepsi, herkes (bütün herkes)

πάσχω (παθ-): muamele görmek, ıstırap çekmek

πατρίς (-ίδος), ἡ: vatan

παύομαι: vazgeçmek (gen)

πεδίον, τό: ova

πείθω: ikna etmek; πείθομαι: itaat etmek (dat)

Πειραιεύς, ὁ: Pire (Atina'nın en ünlü limanı)

πείσεσθαι: bkz. πάσχω

Πελοπίδας ὁ: Pelopidas

πέμπω: göndermek, yollamak

πένθεω: ağlamak

περαίνω (περαν): bitirmek, icra etmek

περί + acc.: etrafında; + gen: uğruna, için; üzerine, ile ilgili

Περικλῆς, ὁ: Perikles

Πέρσης, ὁ: Persli

πίθηκος, ὁ: maymun

πιστεύω: inanmak, güvenmek (dat)

πιστός,-ή,-όν: sadık, güvenilir

πηλίκος,-η,-ον: ne kadar büyük

πλανάομαι (πλανῶμαι): başı boş gezmek, dolanmak

Πλαταιαί, αἱ: Plataia (kenti)

πλεονεκτέω (πλεονεκτῶ): yarar görmek

πλέω: denizden gitmek

πλῆν + gen.: dışında

ποιῶ (έ-ω): yapmak

ποιητής, ὁ: ozan, şair, yaratıcı

ποιμήν, ὁ: çoban

ποίμνη, ή: sürü
 ποιός, ποιά, ποιόν: bir tür
 πολέμιος,-α,-ον: düşman
 πόλεμος, ό: savaş
 πολεμόω (πολεμῶ): savaşmak
 πολιορκία, ή: kuşatma
 πολιορκῶ (έ-ω): kuşatmak
 πόλις, ή: şehir, kent
 πολίτης, ό: vatandaş, yurttaş
 πολύς, πολλή, πολύ: çok
 πορεύομαι: yürümek, ilerlemek, yola çıkmak
 ποσός, ποσή, ποσόν: ne kadar çok
 ποτέ: bir zamanlar, zamanın birinde; bir gün, günün birinde
 πρεσβεία, ή: elçi
 πρίν + mastar: -den önce
 προς-δέχομαι: kabul etmek
 προδότης, ό: hain
 προθυμότατα (πρόθυμος'dan): çok hazır bir şekilde
 προσβαίνω: ilerlemek, çıkmak
 πρίν: önce
 πρόβατα, τά: koyun
 πρός + acc: -e karşı
 προσβάλλω (προσβάλλ-): hücum etmek (προς + dat)
 πρόσωπον, τό: yüz; maske
 πρώτον : (zf) ilk önce (πρώτος,-η,-ον: birinci)
 πω: henüz

P

ρώμη, ή: güç, kuvvet

Σ

σε (σ'): -e (yön bildiren zarf olarak kullanılan bir kelime)
 σεαυτοῦ / σεαυτῆς, ό, ή: kendi kendinin
 σιωπῶ (ά-ω): susmak
 Σκιωναίος, ό: Stionili (Stioni, Halkidiki'de antik bir kent)
 σοφιστής, ό: bilge kişi
 σοφός,-ή,-όν: akıllı, bilgili
 Σπαρτιάτης, ό: Spartalı
 σπουδή, ή: acele, enerji

στέλλω (στέλ): göndermek
στρατηγός, ό: komutan
στρατιώτης, ό: asker
στρατεύω: sefere çıkamak
στρατόπεδον, τό: ordugah
συ: sen
συλλέγω (συν-λέγω): toplamak, bir araya getirmek
συμβαίνω: olmak
συμβουλεύω: öğüt vermek, tavsiye etmek
συμμαχία, ή: müttefiklik
σύμμαχος, ό: müttefik
συμφορά, ή: acı, felaket
συν-μάχομαι: birlikte savaşmak
σφεῖς, ό, ή: kendileri
σφῶν αὐτῶν / σφῶν αὐτῶν, ό, ή: kendi kendilerinin

T

τάλλα: τὰ ἄλλα (ἄλλος,-η,-ον: diğer, başka)
Τάνταλος, ό: Tantalos
τάσσω (ταγ-): sıraya koymak
ταῦρος, ό: boğa
ταύτης: *bkz. οὔτος*
ταχύς,-εῖα,-ύ: hızlı
τε: hem; τε...καί: hem... hem de
τεῖχος, τό: sur
τελευταῖος,-α,ον: son
τέλος, τό: son; τέλος: sonunda (zf)
τι: bir şey (τις, τι)
τίθημι: koymak, kurmak, yerleştirmek
τις, τι: biri, bir şey
τίς, τί: kim, ne?
τιμωρία, ή: ceza
τις, τις, τι: bir, biri, bir şey
τοιόσδε, τοιάδε, τοιόνδε: böyle, bu türden
τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτο: böyle, öyle
Τορωναῖος, ό: Toronili (Toroni, Halkidiki'de antik bir kent)
τοσόνδε: (zf) yüksek sesle
τοσοῦτος, τοσαύτη, τοσοῦτο(ν): o kadar (büyük)
τρίς: üçüncü kez

Τροία, ἡ: Troia

Υ

υἱός, ό: oğul

ύμεῖς: siz

ύμῶν αὐτῶν /ύμῶν αὐτῶν: kendi kendinizin

ύπολαμβάνω (ύπολαβ-): yanıt vermek

ύπέρ + gen: uğruna, için

ύπό (ύφ') + gen: tarafından

ύπολαμβάνω (ύπολαβ-): karşılık vermek; inanmak; boşuna almak

ύστεραίος,-α,-ον: ertesi; daha sonra(ki)

ύστερον: daha sonra

Φ

φαίνω (φαν-): göstermek

φέρω: taşımak; getirmek

φεύγω (φυγ-): kaçmak, uzaklaşmak

φθάνω: varmak, yetişmek

φῖλός,-η,-ον: dost

φημί: söylemek

φοβέω (φοβῶ): korkutmak

φορέω: giymek; takınmak

φρόνιμος,-ος,-ον: bilgili, basiretli, düşünme yetisi olan

φύλαξ (φύλακος): nöbetçi

φύσις, ἡ: doğa

Χ

χαλεπός,-ή,-όν: zor, güç

χερσαῖος,-α,-ον: karada yaşayan

χράω (χρῶ): yanıt vermek; kullanmak; hoşlanmak

χρήσιμος,-η,-ον: yararlı

χρήω (χρῶ): yararlı olmak; (ort.) kullanmak, yararlanmak, deneyim sahibi olmak

χρόνος, ό: zaman, süre

χωρά, ἡ: memleket, ülke

Ω

ὠνούμαι (έ-ομαι): satın almak
ὠς: -e göre, kadarıyla
ὥσπερ: örneğin; gibi; nasıl ki
ὠς: gibi; yani; ki böylece; -dığı zaman (bğ)
ὥστε (ὥστ'): öyle ki

Türkçe'den Eski Yunanca'ya

A

acaba: εἴ ἄρα; ἄρ' οὐ(κ)
acele: σπουδή, ἡ
acı: συμφορά, ἡ
acımak: οἰκτεῖρω
ada: νῆσος, ὁ
adam: ἄνθρωπος (ἄνδρος), ο; ἄνθρωπος, ὁ
Aeginali: Αἰγινήτης, ὁ (Aegine, Ege'de bir ada)
Agamemnon: Ἀγαμέμνων, ὁ
Agesilaos: Ἀγησίλαος, ὁ
ağlama: οἰμωγή, ἡ
ağlamak: πένθεω
akıllı: σοφός, ἡ, ὄν
alaya almak: παίζω
alışkanlık: ἔθος, τό
almak: λαμβάνω (λαβ-); αἰρέω
anlamak: αἰσθάνομαι (αἰσθ-)
anlaşmak: ὁμολογέω
anlatmak: λέγω (ῥτι)
araba: ἅμαξα, ἡ
arı: μέλιττα, ἡ
Arkhidamos: Ἀρχίδαμος, ὁ
armağan: δῶρον, τό
arslan: λέων, ὁ
Artemis: Ἀρτέμις, ἡ
artık: δῆ; ἤδη
asker: στρατιώτης, ὁ
askeri sefer yapmak: ἐξεστρατευώ

Asya: Ἀσία, ἡ
at: ἵππος, ὁ
atmak: βάλλω (βαλ)
Atina devletine ait üç kürekli kadırğa: Παράλος, ἡ
Atinalı: Ἀθηναῖος, -α, -ον
ayıplamak: αἰτιάομαι (αἰτιῶμαι)
aynı fikirde olmak: ὁμολογέω
aynı gün: αὐθημερόν
ayrılmak: ἀπέρχομαι (ἀπελθ-); ἀποπορεύομαι
Avlis (kent adı): Αὐλῖς, ἡ

B

bana öyle geliyor: δοκεῖ μου
barbar: βάρβαρος, ὁ
basiretli: φρόνιμος, -ος, -ον
başı boş gezmek: πλανάομαι
başka: ἄλλος, -η, -ον
bazıları... bazıları da: οἱ μὲν ... οἱ δέ
belli etmek: δηλόω
ben: ἐγώ
beraber: μετά + acc (nefeslenmiş hali μεθ')
bırakmak: ἀφίμη; κατα-λείπω (καταλίπ-)
bildirmek: ἀγγέλλω
bile: ὅτι *bağlaç*
bilge kişi: σοφιστής, ὁ
bilgili: σοφός, ἡ, ὄν
bilmek: οἶδα; ἀναγιγνώσκω
bir şey: τι
bir tür: ποιός, ποιά, ποιόν
bir yandan... diğer yandan: μὲν...δὲ
bir zamanlar: ποτέ
biri, bir şey: τις, τι
birinden diğerine ses (haber) geçmesi: παραγγέλλω
birlikte: μετά + acc (nefeslenmiş hali μεθ')
birlikte olmak: συγγίγνομαι = συγγίγνομαι
birlikte savaşmak: συν-μάχομαι
birbirlerini: ἀλλήλους, -ας, -α
birbirlerinin: ἀλλήλων, -ων, -ων

bitirmek: bitirmek: διατελέω; περαίνω (περαν)
 biz: ἡμεῖς
 bizzat: αὐτός,-ή,-όν
 boğa: ταῦρος, ὁ
 böyle: τοιόσδε, τοιάδε, τοιόνδε; τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτο
 böylece: οὕτω /οὕτως; ὥς
 bu: οὗτος, αὕτη, τοῦτο; ὅδε, ἥδε, τόδε
 bu şekilde: οὕτω /οὕτως
 bu türden: τοιόσδε, τοιάδε, τοιόνδε
 bulmak: εὕρισκω (εὕρ-)
 bundan dolayı: οὖν; οὕτω /οὕτως
 bunun için: οὖν
 burada: ἐνθάδε
 burada olmak: ἥκω
 buraya, burada: ἐνθα
 bütün: πᾶς, πᾶσα, πᾶν
 büyük: μέγας, μεγάλη, μέγα

C-Ç

cep: κόλπος, ὁ
 cesaret: ἀρετή, ἡ
 ceza: τιμωρία, ἡ
 cezalandırmak: ζημιόω; κολάζω
 cezaya çarptırmak: κολάζω
 çağırmak (yardıma): ἐπιβοάω; çağırmak (davet): παρακαλέω
 çarşı: ἀγορά, ἡ
 çekinmek: ἀφίστημι
 çikmak: ἐκβαίνω; προσβαίνω
 çoban: ποιμήν, ὁ
 çok: μάλα; πολύς, πολλή, πολύ
 çok büyük: μέγιστος,-η,-ον
 çok fazla: μάλιστα
 çok hazır bir şekilde: προθυμότητα (προθήμος'dan)
 çözmek: λύω
 çünkü: γάρ (*cümle başına yazılmaz)

D

daha fazla: μάλλον

daha sonra: ύστερον; εἴτα

daha sonra(ki): ύστεραίος,-α,-ον

dans: ὄρχησις, ἡ

dans etmek: ὀρχέομαι

davet etmek: παρακαλέω

dedi: ἔφη

delikanlı: νεανίας, ὁ

-den, -dan: ἀπό (ἀφ') + gen

-den, -dan (dışarı): ἐκ + gen

-den önce: πρίν + mastar

-den uzak: ἐκτός + gen

deneyimsiz: ἄπειρος,-ον

deneyimsiz olmak: ἀπειρώς ἔχω

deniz: θάλασσα/ θάλαττα, ἡ

deniz kenarı: αἰγιαλός,-ή,-όν

denizci: ναύτης, ὁ

denizde yaşayan: θαλάσσιος/ θαλάττιος,-α,-ον

denizden gitmek: πλέω

denize açılmak: ἐκπλέω

devlet: κοινόν, τό

-dığı için: ἐπεὶ + fiil; ἐπειδή; οἷα

-dığı zaman: ἐπεὶ + fiil; ἐπειδὴ; ὥς; ὅτε

dışında: πλὴν + gen

diğeri: ἄλλος,-η,-ον; (ikisinden) ἕτερος,-α,-ον

dinlemek: ἀκούω

dinlenmek: ἡσύχαζω

doğ'a: φύσις, ἡ

doğmak: γίγνομαι (γεν-)

doğurmak: γεννάω

dolanmak: πλανάομαι

dost: φίλος,-η,-ον

durmak: ἐμμένω

duymak: ἀκούω

dünyaya getirmek: γεννάω

düşman: πολέμιος,-α,-ον; ἐχθρός,-ά,-όν

düşünce: γνώμη, ή
düşünme yetisi olan: φρόνιμος,-ος,-ον
düşünmek: δοκέω; νομίζω; οἶμαι ve οἶμαι
dünyaya gelmek: γίγνομαι (γεν-)

E

-e doğru: εἰς + acc
-e göre: κατα + acc; ὥς
-e kadar: μέχρι οὗ
-e karşı: πρὸς + acc; ἐπὶ (ἐφ') + acc
efsane: μῦθος, ὁ
eğer: εἰ
eğitim: παιδεία, ή
eksik olmak: ἐνδέω
elbise: ἱμάτιον, τό
elçi: πρεσβεία, ή
elde etmede başarısız olmak: ἀφαρμαρτάνω
ele geçirmek: αἰρέω
emretmek: κελεύω
en iyi: βέλτιστος,-η,-ον
enerji: σπουδή, ή
engel olmak: κώλυω
erdem: ἀρετή, ή
erkek kardeş: ἀδελφός, ὁ
ertesi: ὑστεραίος,-α,-ον
eşlik etmek: ξυγγίγνομαι = συγγίγνομαι
etrafında: περί + acc
ev: οἰκία, ή
eve: οἶκαδε
evde: οἶκαδε

F

fakat: ἀλλά
fark etmek: αἰσθάνομαι (αἰσθ-)
fazla: μάλα
felaket: συμφορά, ή
fırlatmak: βάλλω (βαλ)

fırlatıp atmak: ἀποβαλλω (ἀποβαλ-)

G

gece: νύξ, νυκτός, ἡ

gelmek: ἀφικνοῦμαι (ἀφικ-); ἔρχομαι (έλθ-); ἤκω

gemici: ναύτης, ὁ

genç: νεανίας, ὁ

gerçek: ἀλήθεια, ἡ

gereğince: κατα + acc

gerekir: δεῖ (özñe **acc**; eylem **māstar** halindedir)

getirmek: φέρω

gibi: ὥσπερ; ὥς

girmek: ἐπιχειτέω

girmek: ἐπιβαίνω

gitmek: εἶμι ya da ἔρχομαι

giymek: φορέω

göndermek: πέμπω, ἀποπέμπω, συμπέμπω; στέλλω (στελ), ἀποστέλλω (ἀποστελ-)

görmek: ὁράω (ὁρῶ)

görülmeyen: λανθάνω (λαθ-)

görüştürme: γνώμη, ἡ

göstermek: φαίνω (φαν-); δηλόω

gücü olmak: δύναμαι

güç: ρώμη, ἡ; δύναμις, ἡ

güçlü: ισχυρός, -ά, -όν

gölme: γέλως (γέλωτ-), ὁ

gün: ἡμέρα, ἡ

güneş: ἥλιος, ὁ

günü birinde: ποτέ

güvenilir: πιστός, -ή, -όν

güvenmek: πιστεύω (dat)

güzel: καλός, -ή, -όν

güzel bir biçimde: καλῶς

H

haber vermek: ἀγγέλλω

haberci: ἄγγελος, ὁ; κήρυξ (κηρυκος), ὁ

hain: προδότης, ὁ

hakim: κριτής, ὁ
 haksız: ἄδικος,-η,-ον
 haksızlık etmek: ἀδικέω (ἀδικῶ)
 halk meclisi: ἐκκλησία, ἡ
 hareketsiz kalmak: ἡσυχάζω
 hareketsizlik: ἡσυχία, ἡ
 hayran olmak: θαυμάζω
 hayret etmek: θαυμάζω
 hayrete düşürmek: ἐκπλήσσω (ἐκπλάγ-)
 hayvan: ζῷον, τό
 hazırlamak: παρασκευάζω; εὐτρεπίζω
 hediye: δῶρον, τό
 Helen: Ἑλλην, ὁ
 hem: τε; hem... hem de: τε.... καί... ; καί... καί
 henüz: πῶ
 hepsi, herkes (bütün herkes): πᾶς, πᾶσα, πᾶν
 her yönden: πανταχόθεν
 her bir: ἅπας, ἅπασα, ἅπαν
 her biri: ἕκαστος, ἕκαστη, ἕκαστον; (ikisinden) her biri: ἐκάτεροι,-α,-ον
 her iki, her ikisi: ἀμφοτέροι,-αι,-α
 her kim, her ne: ὅστις, ἥτις, ὅ,τι
 Herakles: Ἡρακλῆς (Ἡρακλέους), ὁ
 hiç kimse, hiçbir şey, hiçbir: μηδεὶς, μηδεμία, μηδέν; οὐδεὶς οὐδεμία οὐδέν
 hiçbir zaman: οὐδεπώποτε
 hissetmek: αἰσθάνομαι (αἰσθ-)
 Histialı: Ἰστιαιῆς, ὁ (Histia, Attika yakınında antik bir ada kenti)
 hızlı: ταχύς,-εῖα,-ύ
 hoşlanmak: χράω
 hücum etmek: προσβάλλω (προσβάλ-) (προς + dat)
 hüküm vermek: κρίνω (κριν)

I-İ

ıstırap çekmek: πάσχω (παθ-)
 İason: Ἰάσων, ὁ
 icra etmek: περαιῖνω (περαν)
 içinde: ἐν + dat
 içinden: διά + gen
 içine girmek: διήκω

ihtiyacı olmak: ἐνδέω
ikisinden biri: ἕτερος,-α,-ον
ikisinden hangisi: ὁπότερος, ὁποτέρα, ὁπότερον
ikisinden hiç biri, hiçbir şey: μηδέτερος, μηδετέρα, μηδέτερον; οὐδέτερος, οὐδετέρα, οὐδέτερον
ikinci kez: δῖς
ikna etmek: πείθω
ilerlemek: πορεύομαι; προσβαίνω
ilk önce: πρῶτον
inanmak: πιστεύω (dat)
inleme: οἰμωγή, ἡ
insan: ἄνθρωπος, ὁ
istemek: βούλομαι; οἶομαι; ἐθέλω
işitmek: ἀκούω
itaat etmek: πείθομαι (dat)
iyi: ἀγαθός,-ή,-όν; καλός,-ή,-όν
iyi biçimde: εὖ
iyice: καλῶς
iyilik ve güzellik: καλοκαγαθία, ἡ
izin vermek: ἔάω
izlemek: διώκω
izleyici: θεατής, ὁ

K

kabahatli bulmak: μέμφομαι (dat)
kabul etmek: πρὸς-δέχομαι
kaçıp kurtulmak: λανθάνω (λαθ-)
kaçmak: φεύγω (φυγ-)
kadarıyla: ὥς
kahkaha: γέλως (γέλωτ-), ὁ
kaldırmak: αἶρω; (kurmak) ἵστημι
kalkan: ὀπίς (ὀσπιδ-), ἡ
kalkışmak: ἐπιχειπέω
kalmak: μένω; ἐμμένω
kara: γῆ, ἡ
karada yaşayan: χερσαῖος,-α,-ον
karar vermek: δοκέω

karşılık vermek: ὑπολαμβάνω (ὑπολαβ-)
 kaybetmek: ἀπόλλυμι
 kazanmak: νικάω (νικῶ)
 kendi kendinin: σεαυτοῦ / σεαυτῆς, ὁ, ἡ
 kendi kendilerinin: σφῶν αὐτῶν / σφῶν αὐτῶν, ὁ, ἡ; ἐαυτῶν / ἐαυτῶν /-
 ὁ, ἡ
 kendileri: σφεῖς, ὁ, ἡ
 kendi kendimizin: ἡμῶν αὐτῶν / ἡμῶν αὐτῶν, ὁ, ἡ
 kendi kendinizin: ὑμῶν αὐτῶν / ὑμῶν αὐτῶν
 kendi kendisinin: ἐαυτοῦ / ἐαυτῆς /- ὁ, ἡ
 kent: πόλις, ἡ
 kiyi: αἰγιαλός,-ή,-όν
 ki o: ὅσπερ, ἥπερ, ὅπερ
 ki: ὅτι *baglas*
 kim, ne: τίς, τί
 koloni: ἀποίκος,-ον
 komutan: στρατηγός, ὁ
 korkutmak: φοβέω
 koyun: πρόβατα, τά
 konmak: καθιζάνω
 koymak: τίθημι
 kovalamak: διώκω
 köle: δοῦλος, ὁ
 kötülük: κακία, ἡ
 köy: κώμη, ἡ
 köylü: κωμήτης, ὁ
 kral: βασιλεὺς, ὁ
 kullanmak: χράω
 kurban kesmek: θύω
 kurmak: τίθημι, ἵστημι
 kuruyemiş: κάρυον, τό
 kurt: λύκος, ὁ
 kuşatma: πολιορκία, ἡ
 kuşatmak: πολιορκέω
 kuvvet: ρώμη, ἡ; δύναμις, ἡ
 kuvvetli: ἰσχυρός,-ά,-όν
 küçümseme: ὀλιγωρία, ἡ

L

liman: λιμήν, ό

M

maske: πρόσωπον, τό

maymun: πίθηκος, ό

Melesippos: Μελήσιππος, ό

Melis adalı: Μηλίδος,-α,-ον

memleket: χώρα, ή

memnun olma: άσμενος,-η,-ον:

meydan: άγορα, ή

meydana gelmek: γίγνομαι (γεν-)

Mısırlı: Αιγύπτιος,-α,-ον

muamele görmek: πάσχω (παθ-)

müttefik: σύμμαχος, ό

müttefiklik: συμμαχία, ή

N

nasıl: όποϊος, όποία, όποϊον

nasıl ki: ώσπερ

ne çeşit: οϊος, οϊά, οϊον

ne de: ούδε

ne kadar çok: ποσός, ποσή, ποσόν

ne kadar (büyük): ήλίκος,-η,-ον; πηλίκος,-η,-ον

ne tür: όποϊος, όποία, όποϊον

ne türden: όποδαπός, όπαδαπή, όπαδόν

niyet etmek: μέλλω

nöbetçi: φύλαξ (φύλακος)

O-Ö

o: έκεϊνος,-η,-ον

o kadar (büyük): όσος,-η,-ον; τοσοϋτος, τοσαύτη, τοσοϋτο(ν)

oğul: υϊός, ό

olmak: γίγνομαι (γεν-); συμβαίνω; (olmak fiili) είμί

olmasın diye: μή;(olumsuzluk takısı)

olumsuzluk eki: οϋ, οϋκ, οϋχ

onaylamak: άναγιγνώσκω

oradan: ἔνθαπερ
 orada: ἐκεῖ
 oraya, orada: ἐκεῖσε
 ordugah: στρατόπεδον, τό
 orta: μέσον, τό
 orta, ortadaki: μέσος,-η,-ον
 oturmak: καθίζάνω
 oynamak: παίζω
 oyun: παιδιά, ἡ
 ona: πεδίον, τό
 ozan: ποιητής, ὁ
 öğrenmek: μαθάνω (μαθ-)
 öğretmek: διδάσκω
 öğüt vermek: συμβουλεύω
 ölmek: ἀποθνήσκω (ἀποθαν-)
 ölümsüz: ἀθάνατος,-η,-ον
 önce: πρίν
 önem vermeme: ὀλιγορία, ἡ
 örneğin: ὥσπερ
 örnek: παράδειγμα, τό
 örtü: ἱμάτιον, τό
 öteki: ἄλλος,-η,-ον
 öyle: τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτο
 öyle ki: ὥστε (ὥστ')

P

parlak: λαμπρός,-ή,-όν
 parlamak: λάμπω
 Pelopidas: Πελοπίδας ὁ
 Perikles: Περικλῆς, ὁ
 Persli (İranlı): Πέρσης, ὁ
 Pire: Πειραιεύς, ὁ (Atina'nın en ünlü limanı)
 Plataia (kenti): Πλαταιαί, αἱ

R

rehber: ἄγωγός, ὁ
 rüzgarın çıkması: εἰλέω

S-Ş

sadece ...değil, aynı zamanda: μή μόνον ... αλλά και

sadece kendisi: μόνος,-η,-ον

sadık: πιστός,-ή,-όν

sağlam: ισχυρός,-ά,-όν

sağlamak: παρασκευάζω

sahip olmak: έχω

sakinmak: αψίστημι

saldırmak: επέρχομαι

sanmak: νομίζω

satın almak: ωνέομαι

savaş: πόλεμος, ό; μάχη, ή

savaşmak: πολεμώ

sebebiyle: διά + acc

sefere çıkmak: στρατεύω

sen: συ

serbest bırakmak: λύω

sessiz durmak: ήσυχάζω

sessizlik: ήσυχία, ή

seyirci: θεατής, ό

sınır: όρίον, τό

sıraya koymak: τάσσω (ταγ-)

siyililmek: λανθάνω (λαθ-)

silah: όπλον, τό

siz: ύμεϊς

son: τέλος, τό; τελευταίος,-α,-ον

sona erdirmek: διαλύω

sonra: ειτα; μετά + acc (nefeslenmiş hali μεθ')

sonunda: τέλος (zf)

sormak: έρωτάω

sorumlu tutmak: αιτιάομαι

söyledi: έφη

söylemek: έρέω (έρω); λέγω (ότι); φημί

söz: λόγος, ό

Spartalı: Σπαρτιάτης, ό; Spartalı: Λακεδαιμόνιος, ό; Λακεδαιμονίος,-α,-ον

Stionili: Σκιωναίος, ό (Stioni, Halkidiki'de antik bir kent)

suçlu bulmak: κατηγορέω (gen); μέφομαι (dat)

sur: τεϊχος, τό

suskunluk: ήσυχία, ή
 susmak: σιωπάω; ήσυχάζω
 süre: χρόνος, ό
 sürmek: έξελαύνω
 sürü: ποίμνη, ή
 şehir: πόλις, ή; άστν, τό (Atinalılar kentlerine ' ' Άστν derlerdi)
 şahsen kendi: αὐτός,-ή,-όν
 şahsi: ιδιώτης, ό
 şair: ποιητής, ό
 şakacı: άστεϊός,-α,-ον
 şasırtmak: έκπλήσσω (έκπλάγ-)
 şu: έκεινος,-η,-ον
 şurada: έκει
 şüpheye düşmek: άπορέω

T

takınmak: φορέω
 takip etmek: διώκω
 taklit etmek: μιμέομαι
 tanımak: άναγιγνώσκω
 Tantalos: Τάνταλος, ό:
 tarafından: ύπό (ύφ') + gen
 tarla: άγρός, ό
 taşımak: φέρω
 tavsiye etmek: κελεύω; συμβουλεύω
 tellal: άγγελος, ό; κήρυξ (κηρυκος), ό
 tereddüt etmek: άπορέω
 terk etmek: κατα-λείπω (καταλίπ-)
 Thesalyalı: Θεσσαλός (Θετταλός), ό
 tomurcuk: βλαστήμα, τό
 toplamak: συλλέγω
 toplantı: ξύλλογος (=σύλλογος), ό
 Toronili: Τορωναίος, ό (Toroni, Halkidiki'de antik bir kent)
 toprak: γή, ή
 Troia: Τροία, ή
 tuzak kurmak: έπιβουλεύω (dat)

U-Ü

uğruna, için: περί + gen; ὑπέρ + gen

ulaşmak: ὀρέγω

uyarmak: κελεύω

uygun gelmek: δοκεῖ

uyutmak: κοιμάω; (Ort.Edg) uyumak

uzak durmak: ἀφίστημι

uzaklaşmak: ἀπέρχομαι (ἀπελθ-); φεύγω (φυγ-)

uzanmak: καθίστημι; ὀρέγω

uzun: μακρός, -ά, -όν

üzüncü kez: τρίς

ülke: χώρα, ἡ

ümit etmek: ἐλπίζω

ünlü olmak: εὐδοκιμέω

üzere olmak: μέλλω

üzerine: ἐπὶ (ἐφ') + acc

üzerine, ile ilgili: περί + gen

V

vahşi: ἄγριος, -α, -ον

varmak: ἀφικνέομαι (ἀφικνοῦμαι) (ἀφικ-); φθάνω

vatan: πατρίς (-ίδος), ἡ

vatandaş: πολίτης, ὁ

vazgeçmek: παύομαι (gen)

ve: καί; ve, ve de: καί... καί; ve... ve de;

vermek: νέμω

Y

yabancı: ἄλλοδαπός, -ή, -όν; βάρβαρος, ὁ

yabani: ἄγριος, -α, -ον

yabani hayvan: θηρίον, τό

yanına, yakınına; yanında; yakınında: παρα + dat

yanında bulundurmak: ἔχω

yanıt vermek: ὑπολαμβάνω (ὑπολαβ-); χράω

yapmak: ποιέω

yardım: βοήθεια, ἡ

yardım etmek: ἀρκέω (ἀρκῶ); βοηθέω (βοηθῶ)

yardıma çağırmak: βοηθέω (βοηθῶ), ἐπιβοάω

yardımcı: βοηθός, -ή, -όν
yarar görmek: πλεονεκτέω
yararlı: χρήσιμος, -η, -ον
yararlı olmak: χρήω
yaratıcı: ποιητής, ó
yargıç: κριτής, ó
yasa: νόμος, ó
yatmak: καθίστημι
yayılmak: διῆκω
yazmak: γράφω
yelken açmak: ἐκπλέω
yeni azatlılar: νεοδαμώδης, -ης, -ες (savaşta gösterdikleri hizmetler dolayısıyla özgür bırakılan Helot'lara νεοδαμώδεις denir)
yenmek: νικάω (νικῶ)
yer: γῆ, ἡ
yerine: ἀντί + gen
yerleştirmek: τίθημι
yeterli: ἱκανή, ἡ
yeterli olmak: ἀποχράω
yeterli gelmek: ἀποχράω
yetişmek: φθάνω
yıkmak: ἀπόλλυμι; διαφθείρω (διαφθερ-)
yok etmek: ἀπόλλυμι; διαφθείρω (διαφθερ-)
yol: ὁδός, ἡ
yola çıkmak: πορεύομαι
yollamak: πέμπω, ξυμπέμπω = συμπέμπω; ἀποστέλλω (ἀποστελ-)
yönetmek: κρατέω
yunus: δελφίς (δελφιν-), ó
yurttaş: πολίτης, ó
yüksek sesle: τοσόνδε (zf)
yürümek: ἐπιβαίνω; πορεύομαι
yüz: πρόσωπον, τό
yüzünden: διά + acc
yüzmek: νέω

Z

zaman: χρόνος, ó
zamanın birinde: ποτέ

Zeus: Ζεὺς, ὁ

zor: χαλεπός,-ή,-όν

zor kullanmak: βιάζω

zorlaştırmak: βιάζω

Kitapta Geçen Yunanca Metinlerin Türkçesi

I. Metnin Türkçesi

(Dans Eden Maymunlar)

Zamanın birinde bir Mısır kralı maymunlara dans etmeyi öğretti. Ve hayvanlar da, çok hazır bir şekilde insanları taklit ettiğinden, kısa sürede öğrenip iyi dans ederler, giysiler giyip maskeler takınan bu maymunlar çok sürmez ünlü olurlar. Sonunda ise şakacı bir izleyici cebindeki kuruyemişleri ortaya atar. Maymunlar, kuru yemişleri görünce dans etmeyi bırakır, dansçı yerine maymun olurlar; ve hem giysileri hem de maskeleri bir yana atıp kuruyemişler için birbirleriyle savaşırlar.

II. Metnin Türkçesi

(Mitoloji)

Herakles ve Tantalos'un babası olan Zeus, efsanelerin söylediği ve herkesin de inandığı kadarıyla, cesaretinden dolayı onu (Herakles'i) ölümsüz kıldı, onu (Tantalos'u) ise kötülüğünden dolayı ağır cezalara çarptırdı. Bu örneklerden yaralanan kişinin iyilik ve güzelliğe ulaşmada sadece bizim söylediğimiz şeylerle yetinmeyip, şairlerin ve yararlı bir şey söylemiş olan bilge kişilerin en güzel sözlerini de öğrenmesi, bilmesi gerekir. Her bir tomurcuğun üzerine konduğunu ve her birinden en güzel şeyleri aldığını gördüğümüz arı gibi eğitim çağına ulaşan gençlerin de hiçbir şeyden deneyimsiz olmamaları, her yönden yararlı şeyleri bir araya getirmeleri gerekir.

III. Metnin Türkçesi

(“Kurt” Bağırışı)

Koyunları köyden tarlalara süren çoban, şöyle bir şakayı sürdürmekten hoşlanır. Kurtlar sürüye saldırdı diye söyleyip, köylüleri yardıma çağırıyordu. İki üç kez köylüler aceleyle yardıma gelip, sonra gülüşerek evlerine giderler, sonunda kurtların saldırısı gerçek olur. Koyunlar telef olurken, çoban önceki gibi bağırır, onlar ise alışkanlık gereği onun oyun oynadığını sanarak, önem vermezler. Böylece koyunları yitirmesi gerçek olur.

IV. Metnin Türkçesi

(*Bir Aslan ve Bir Yunus*)

Kıyıda dolaşan aslan, denizde yüzen yunusu görünce, birbirlerine dost ve yardımcı olmalarını söyleyerek onu müttefikliğe davet eder; “Çünkü sen denizdekilerin, ben de karadakilerin kralıyım.” Onunla anlaşmaktan memnun olduktan sonra, çok sürmez aslan vahşi bir boğayla boğuşurken, yunusu yardıma çağırır; o ise istemesine karşın, denizden çıkmayı başaramıyordu, aslan onu hainlikle suçlar. O da yanıt olarak şöyle der, “Beni değil, daha çok doğayı suçla, çünkü beni deniz için yarattı, karaya çıkmama izin vermiyor.”

V. Metnin Türkçesi

(*Ksenophon: Hellenika 2, 2, 3-4*)

Paralos (gemisi) varınca, Atina'da geceleyin uzun surların aracılığıyla Peiraieus'dan (Pire'den) şehre, birinden diğerine gidip gelen, acı ve inlemenin yayıldığı söyleniyordu. Öyle ki o gece, sadece ölülerine ağlayanlar değil, hiç kimse uyumadı, daha çok da Melis halkını Lakedaimonialıların kolonisi yaptıkları gibi Histialıları, Stionililer, Toronilileri, Aeginalıları ve Hellenlerin bir çoklarını kuşattıktan sonra aynı şeyin kendi başlarına geleceklerini düşünenler de (uyumadı). Ertesi gün ise meclis toplantısı yaptılar ve orada biri dışında limanları ve surları hazırlamayı, nöbetçiler koymayı ve diğer şeyleri de, şehri kuşatmaya göre hazırlamayı uygun gördüler. İşte bu adamlar bu şeylerle ilgileniyorlardı.

VI. Metnin Türkçesi

(*Ksenophon: Hellenika, 6, 1, 14-15*)

Bunlar üzerine, artık ben de karşınıza geldim, orada kendimin de gördüğü ve ondan duyduğum bütün herşeyi söylüyorum. Öyle olacağını sanıyorum ki, ey Lakedaimonialılar, eğer oraya, askeri kuvvet gönderecekse, İason'a karşı savaşmak için sadece benim için değil, diğer Thesalyalılar için de uygun olacaktır; kentler ondan çekinmektedir, çünkü hepsi, onun askeri birliği her nereye ilerlerse korkuyorlar; eğer yeni azatlılar ve adamın kendisi yararlı olmak istiyorsa, yerlerinden kımıldamamalarını öneririm. Çünkü iyi bilin ki, savaş hem büyük bir kuvvete hem de herşeyden kurtulmayı bilen, herşeye yetiştiren ve herşeyi zora sokabilen, çok az kere bir şeyi elde etmede başarılı olan bir komutana karşı olacaktır.

VII. Metnin Türkçesi

(*Ksenophon: Hellenika*, 7, 1, 34)

Orada olunca, Pelopidas Pers kralının yakınında olmakta yarar gördü. Çünkü Plataia'da Hellenlerden sadece kendilerinin krala müttefik olduklarını ve daha sonrada krala karşı hiç seferde bulunmadıklarını ve bu yüzden de Lakedaimonialılar onlara savaş açtığında, Agesilaos'la birlik olup ona karşı gelmeyi istemediklerini ne de ona (Agesilaos'a), bir zamanlar Agamemnon'nun rüzgarın çıkıp Asya'ya, Troia'ya yelken açmak için kurban kestiği Avlis'de, Artemis adına kurban kesmesine izin verdiklerini söylemişti.

VIII. Metnin Türkçesi

(*Thukydides*: 2, 12)

Bunları söyledikten ve toptantıyı sona erdirdikten sonra Arkhidamos ilk önce, acaba yolda olduklarını gördükleri Atinalıların kendilerine ihtiyaçları olup olmadığını öğrenmek üzere Spartalı olan Melesippos'u Atina'ya gönderir. Onlar ise onu ne şehirlerine ne de devlet idaresine kabul ederler; çünkü Perikles'in düşüncesi, askeri sefer yapan Lakedaimonialılar'dan haberci ve elçinin kabul edilmemesi idi; bu yüzden onu dinlemeden geri gönderirler ve aynı gün içinde uzaklaşması için de uyarırlar. Melesippos'un yanına hiçbir şey olmaması için bir de rehber gönderirler. O ise sınıra gelince ve ayrılmak üzere iken yüksek sesle şunları söyleyerek yürmesini sürdürür: "Bugün, Hellenler için büyük kötülüklerle başlayacak." Ordugâha gelir ve Arkhidamos, Atinalıların henüz hiçbir şeye ihtiyacı olmayacaklarını öğrenir, bundan dolayı memleketlerinden ayrılır.

SEMA SANDALCI

Eski Yunanca Dilbilgisi ve Cümle Yapısı

1. Kitap

Bu kitap, Eski Yunanca üzerine bilgi edinmeyi isteyenlere yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır.

Özellikle Anadolu, Ege ve Akdeniz'in tarihi ve beşeri coğrafyasını kaynaklardan doğru öğrenmede eski Yunanca yazılı eserlerin önemli yeri vardır; bu dili öğrenmek, ana metinler üzerinde çalışmak için de yararlıdır. Ayrıca eski Yunan dilinin yapısı ve kelime zenginliği, köken izler taşıdığı için bir dil meraklısına da bulmaca havasını yaşatmaktadır.

Kitabın, üç şey bakımından yararlı olması esas alınmıştır: Birincisi, sistematik biçimde Eski Yunanca dilbilgisi ve cümle yapısını tanıması; ikincisi, eskiçağ Yunan yazarların çeşitli konulardaki duygu ve düşünceleri üzerine bilgi sahibi olması; üçüncüsü dilin kurallarının ve örnek metinlerin, öğrencinin kendi başına da çalışarak öğrenebileceği şekilde kurgulanmış olmasıdır.

